

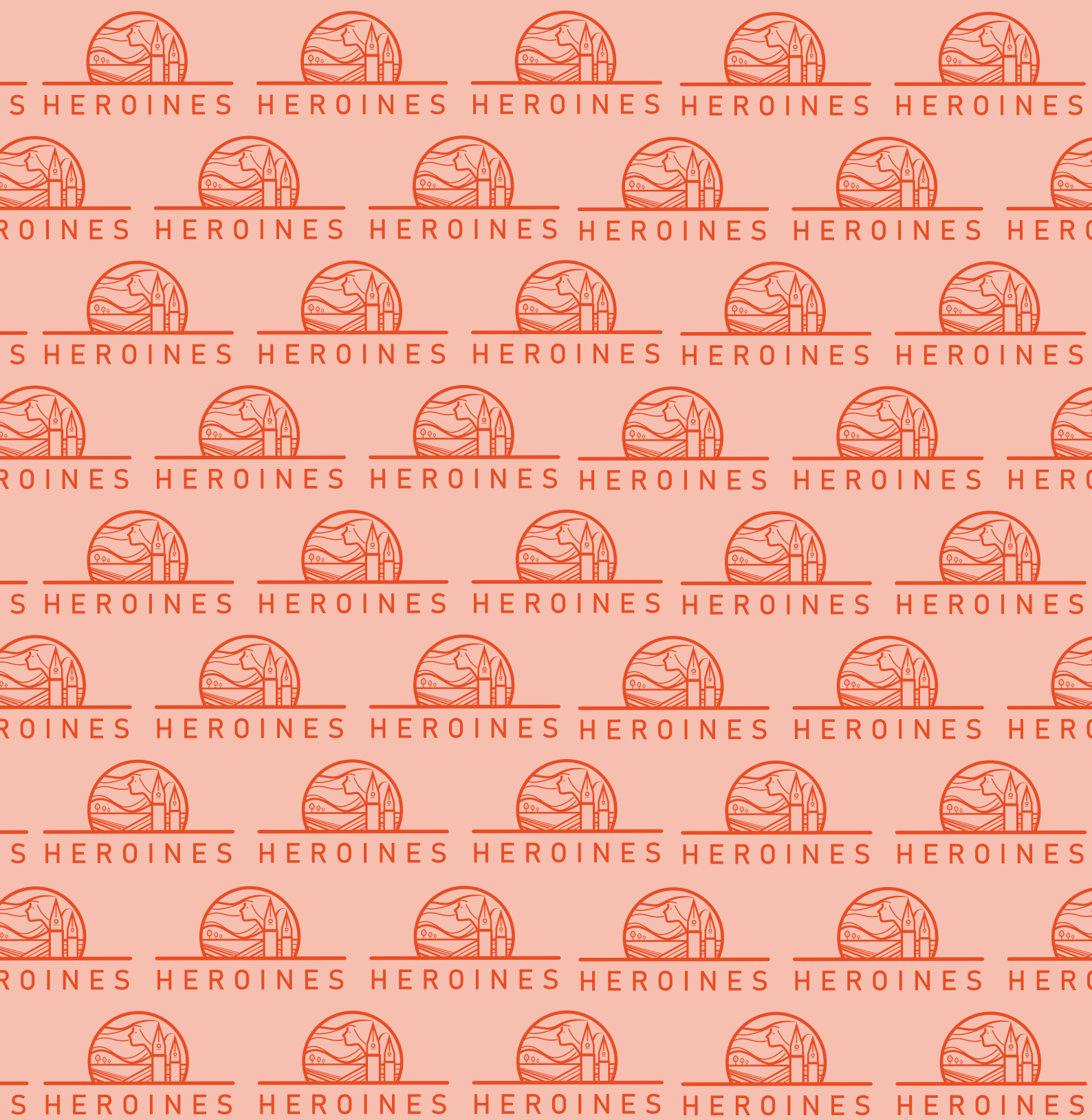
HEROINES

Roolimalli

www.heroines-project.eu

Yhteisrahoitettu
Euroopan unionin
Erasmus+ -ohjelmasta

Euroopan komission tuki tämän julkaisun tuottamiseen ei tarkoita sitä, että sisältö, joka kuvastaa pelkästään tekijöiden näkemyksiä, saa kannatusta, eikä komissiota voida saattaa vastuuseen niiden sisältämien tietojen mahdollisesta käytöstä.

SISÄLLYS

Roollimalli

JOHDANTO	5
Aila Meriluoto	6
Alison Lapper	8
Alma Karlin	10
Andrea Asworth	14
Andrea Sayago	18
Anna Svedholm née Lappalainen	21
Anne Frank	23
Ane Lister	27
Arnhil Lauveng	31
Doreen Lawrence	33
Elisabeth Packard	37
Emmeline Pankhurst	42
Esma Redžepova-Teodosievska	46
Indira Gandhi	48
Irene Villa	50
Jane Goodall	54
Katerina Vrana	58
Lena Manta	60
Dafni Venieri	62
Mada Tsagia-Papadakou	64
Marina Marroquí	68
Marta Plaza	72
Medusa	77
Melisa Gutmann	79
Mercedes Bentso	83
Meta Hudabivšek	85
Nadiya Hussein	89
Oprah Gail Winfrey	93
Pamela Palenciano	97
Sofia Bempo	101
Stauroula Peleki	105
Tarita Ikonem	109
Tarja Halonem	113
Waris Dirie	117

JOHDANTO

Tämä on kokoelma kolmenkymmenenneljän naisen menestystarinoita. He ovat keskenään hyvin erilaisia: historiallisia tai nykyaikaisia, eri alkuperästä lähtöisin olevia, kuvitteellisia tai todellisia jne. He ovat kohdanneet elämässään erilaisia vaikeuksia, kuten mielenterveysongelmia, sukupuoleen kohdistuvaa syrjintää, perheväkivaltaa tai epäoikeudenmukaisuutta. Heidän tarinoidensa tarkoitus on antaa inspiraatiota ja olla peili, johon voimme katsoa. On tärkeää muistaa, että naiset, joilla on mielenterveyshaasteita, on perinteisesti vaiennettu ja piilotettu melkein kaikissa kulttuureissa, joten nämä esimerkit ovat erityisen merkittäviä niille naisille, jotka ovat kokeneet samankaltaisia vaikeuksia.

Näiden tarinoiden avulla voidaan löytää ja analysoida sukupuolikysymyksiä, naisiin liittyviä ihmisoikeuspuutteita ja mielenterveyshaasteita sekä inspiroida ja motivoida HEROINES-kirjoitushoitokurssin osallistujia.

Jokainen tarina sisältää lisätietoja, joiden kautta näihin naisiin ja heidän teoksiinsa voi tutustua paremmin: linkkejä otteisiin heidän kirjoistaan tai heistä tehtyihin haastatteluihin, heidän elämänsä inspiroimiin elokuviin, laulajataustaisten sankarittarien lauluihin, heidän työtään käsitteleviin videoihin jne.

Haluamme, että HEROINES-osallistajat tietävät, että nykyaikana ja historiassa on ja on ollut paljon rohkeita taistelijoita, moniulotteisia, luovia, älykkäitä, ahkeria, itsenäisiä, tahdonvoimaisia naisia ja että he voivat olla yksi näistä naisista!

Toivomme, että nautit näiden hämmästyttävien tarinoiden lukemisesta.

Aila

Meriluoto

Syntymäaika/Kuolinaika:

10.1.1924 / 21.10.2019

Kotimaa:

Suomi

Lyhyt elämäkerta:

Aila julkaisi ensimmäisen runokokoelmansa ollessaan 22-vuotias. Häntä ylistettiin heti nuorena ihmelapsena. Hänen tuotantonsa sisältää 15 runokokoelmaa, editoituja päiväkirjoja ja muita omaelämäkerrallisia kirjoja sekä muutaman romaanin aikuisille ja lapsille. Hänen elämänsä käännekohtat ovat hänen ensimmäinen avioliittonsa erittäin lahjakkaan, mutta vakavasti psyykkisesti sairaan aviomiehen - runoilija Lauri Viidan -kanssa ja vieraantuminen hänestä kuusi vuotta ja 4 lasta myöhemmin, kun Aila muutti Ruotsiin, jossa hän asui 12 vuotta. Hänen pitkää elämäänsä leimasivat sosiaaliset haasteet, taloudelliset huolet, loukkaavat ja epävakaat suhteet miehiin sekä aktiivinen, sosiaalinen seksuaalinen elämä. 1980-luvulla hän meni naimisiin viehättävän, mutta riippuvaisen professori Jouko Paakkasen kanssa, johon hänellä oli intohimoinen suhde. Hän kuoli vuonna 2004. Aila asui yksin viimeiset 15 vuotta elämästään.

Miksi hän on sankaritar?

- Hän on kirjoittanut useita rohkeita autofiktiivisiä ja omaelämäkerrallisia romaaneja naisen seksuaalisuudesta, lapsuudestaan, avioliitoistaan ja muista ihmissuhteistaan.
- Hän on erinomainen esimerkki ihmisestä, joka on onnistunut käsittelemään ja voittamaan vaikeutensa kirjoittamisen avulla.
- Hänellä oli joukko ennakkoluulottomia ja epätavallisia suhteita miesten kanssa, jotka kyseenalaistivat moraaliset säännöt, jotka rajoittavat naisen elämää. Hän kuvasi niitä avoimesti romaaneissaan. Esimerkiksi ensimmäisen avioliittonsa päättymisen jälkeen hän muutti Ruotsiin, missä hän ensin eli naimisissa olevan papin rakastajana ja tämän jälkeen itsenäisenä yksinhuoltajaäitinä.
- Hän onnistui irtautumaan ensimmäisestä väkivaltaisesta avioliitostaan, vaikka hänellä oli neljä pientä lasta ja
- Hän onnistui ansaitsemaan elantonsa kirjoittamalla ja kääntämällä kaunokirjallisuutta.

Mitkä tekijät vaikuttivat siihen, että hän on roolimalli? Esimerkiksi yhteisö, opettaja, tunnustus, sosiaalinen tarve..

Ailalla oli vahva tarve matkustaa, kirjoittaa ja tavata uusia ihmisiä. Hän halusi rikkoa pienen kaupungin jäykät moraalissäännöt, jotka hän luokanopettajien tyttärenä koki hyvin sortaviksi. Hän halusi tutkia seksuaalisuuttaan. Hänen ensimmäinen avioliittonsa oli niin haastava, että Ailan täytyi vapautua siitä selviytyäkseen ja oppiakseen pitämään huolta itsestään. Aila sai tukea muutamilta elinikäisiltä ystäviltään ja huomattavaa apua vanhemmiltaan.

Ohjaussuunnitelman aiheet, joissa voidaan hyödyntää hänen tarinaansa:

Aiheet (curriculum)	Mitkä näkökohdat toimivat esimerkkeinä aiheesta?	Miten käyttää sitä?
vko 11: Ongelmista kirjoittaminen	Hän kirjoitti vaikeista ihmissuhteista, taloushuolista ja pettymyksistä kirjailijan urallaan	Aktiivinen muistelu ja muistojen listaaminen ennen kirjoittamista
vko 6: Riskien kautta kirjoittaminen	Hänen elämäntapansa oli itsessään riskialtista ja hän käytti päiväkirjoja käsitelläkseen sitä.	Tajunnanvirtatekniikka
vko 12: Aikaisemmista kokemuksista kirjoittaminen	Hänen kirjoituksensa usein etääntyvät hänen kipeistä kokemuksistaan käyttämällä metaforia ja muuttamalla yksityiskohtia, tehdäkseen niistä helpompia käsitellä.	Erilaisia tekniikoita menneisyyden kipeiden kokemusten etäännyttämiseen
vko 14: Kirjoittaminen itsensä löytämiseksi	Hän teki tärkeitä päätöksiä päiväkirjakirjoitustensa perusteella.	Päiväkirjan pitäminen ja runous itsetuntemusta varten
vko 15: Kirjoittaminen odottamattomien tapahtumien / vaikeuksien kautta	Hän asui ruotsalaisen papin perheessä tämän rakastajana ja kirjoitti tästä prosessista. Aila julkaisi nuorella iällä (22v.) ja kirjoitti monista vaikeista ja odottamattomista tapahtumista, kuten aviomiehensä mielenterveysongelmista, ja haastoi seksuaalisuuteen liittyviä tabuja. Hän eli yksin 15 vuoden ajan - miten kirjoittaminen mahtaa auttaa jotakuta elämään yksin? Ehkä on aina implisiittinen lukija, yleisö, joku jolle hän puhuu. Ehkä hänen kirjoituksensa on hyvä kumppani? Hän on käyttänyt päiväkirjamuotoa ja runoutta "pitääkseen" nämä kokemukset.	Kirjoittaminen menneistä, odottamattomista tapahtumista tai vaikeuksista etäältä
vko 21: Kirjoittaminen ja Oikeutesi 5: Nainen ja työ	Hän onnistui elämään itsenäisesti, elättämään itsensä ja neljä lastaan. Tämä merkitsi myös seksuaalisten tabujen kohtaamista sen suhteen, millaiset suhteet ovat sosiaalisesti sallittuja.	Kirjoittaminen elämänsuunnitelmista ja unelmatöistä. Kirjoittaminen turhien tai epätyytyttävien töiden lopettamisesta.
vko:t 22&23:	Kun Aila oli kaksikymppinen, vanhempi runoilija käytti häntä seksuaalisesti hyväkseen ja hänen ensimmäinen avioliittonsa oli väkivaltainen.	Opetellaan tunnistamaan omat oikeudet ja rajat kirjoittamisen avulla.
Kirjoittaminen ja Oikeutesi 6: Naisten suojeleminen väkivallalta 1 & 2	Historiallisesti asenteet naisten haluun, suhteiden laatuun ja määrään eroaa asenteista miesten suhteita kohtaan. Tämä perintö on kova tuomio ja hyödytön kaksinaisuus syntisen ja pyhimyksen välillä, erityisesti makuuhuoneessa. Aila haastoi nämä ajatukset olemalla yksinhuoltajaa suhteessa ja olemalla suhteessa naimisissa olevan papin kanssa.	Vahvistetaan itsetuntoa kuvittelemalla uusia mahdollisuuksia.

Lisätietoa roolimallista

- Wikipedia: https://en.wikipedia.org/wiki/Aila_Meriluoto
- Dokumentteja ja elokuvia Aila Meriluodosta voi löytää: <https://www.imdb.com/name/nm0580772/>
- Aila Meriluodon runoja: <http://www.booksfromfinland.fi/1986/12/poems-5/>

Alison Lapper

Syntymäaika:

7. huhtikuuta 1965

Kotimaa:

Burton upon Trent, Staffordshire, Reino Unido

Hänen sanansa:

“Meitä pidetään yhteiskunnan viemäreinä. Minä en ole sellainen, ja suurin osa niistä vammaisista ihmisistä, jotka tunnen, eivät ole sellaisia.”

Lyhyt elämäkerta:

Alison Lapper on taiteilija. Hän syntyi ilman käsivarsia ja hänen jalkansa olivat lyhyet tyngät, ja hän joutui siksi äitinsä hylkäämäksi. Hän vietti yhdeksäntoista vuotta vammaisten laitoksissa ennen kuin hankki tutkinnon taidealalta. Hänestä tuli itse äiti vuonna 2000 ja hän taisteli pitääkseen poikansa huoltajuuden ja kasvattaakseen hänet vammaisuudestaan huolimatta. Hänet tunnetaan Marc Quinnin Trafalgar-aukiolla olevan sokkeliveistoksen “Alison Lapper Pregnant” -mallina. Quinn ilmoitti haluavansa juhlia ”jotakuta, joka on voittanut omat olosuhteensa, eikä sitä, joka on valloittanut ulkomaailman”.

Miksi hän on sankaritar?

Alison Lapper on syntynyt ilman käsiä ja lyhyin jaloin. Hänen vanhempansa erosivat hänen syntymänsä aikana ja kun hänen äidilleen kerrottiin, että vauvallaan oli kauhistuttavia epämuodostumia, lääketieteellinen henkilökunta neuvoi äitiään olemaan tapaamatta lasta ja luovuttamaan hänet valtion hoitoon. Alison jäikin asumaan lastenkoteihin ja vammaisten laitoksiin ennen kuin alkoi suorittaa taiteen jatko-opintoja ja kuvataiteen tutkintoa. Hän maalaa jaloillaan ja suullaan.

Alison Lapperin elämän johtolanka on ollut, ettei hän ole hyväksynyt olevansa muita ihmisiä vähempiarvoinen tai vähempään pystyvä. Hän on osoittanut tämän käytännössä sillä, että on pystynyt vaikuttamaan yhteiskuntaan ja kehittämään taidettaan. Samoin hänen valintansa tulla äidiksi oli myönteinen; hän kieltäytyi rajoittamasta ja tukahduttamasta haluaan äitiyteen vammansa vuoksi.

Alisonin tarinan laajempi merkitys on ollut siinä, että ryhtymällä patsaan malliksi, hänessä henkilöityivät omien saavutusten ja kapasiteetin mahdollisuudet, joita seksistiset stereotyyptit ja kauneuskäsitykset rajoittavat.

Mitkä tekijät vaikuttivat siihen, että hän kasvoi roolimalliksi (esim. yhteisö, opettaja, tunnustaminen, sosiaalinen tarve)?

Alison Lapper voitti fyysiset ja psykologiset hankaluudet, joita hänellä oli vammaisuudestaan johtuen syntymästään lähtien. Kuudesta viikon vanhasta 19-vuotiaaksi hän eli hoitokodeissa, mutta opiskeli sitten itsenäisesti eläväksi taiteilijaksi ja tuli myöhemmin äidiksi.

Veistosta, joka esittää raskaana olevaa Alison Lapperia, kritisoi voimakkaasti etenkin British Art Journal -lehden toimittaja ja kuvasi, että se on ”hylkivä esine”. Toiset kritisoivat sitä sopimattomaksi Trafalgar-aukiolle, koska kyseessä on ”paikka, jossa tulisi kunnioittaa maataan palvelleita miehiä.”

Alison Lapper on käyttänyt julkisuuttaan lisätäkseen vammaisten ja erityisesti naisten kykyjen tunnistamista. Hän on esiintynyt TV-keskusteluissa ja dokumenttielokuvissa ja saanut osakseen seksistisiä ja vammaisvastaisia kommentteja.

Puhallettava kopio veistoksesta (katso toinen kuvayllä) oli keskeinen osa vuoden 2012 paralympialaisten avajaisseremoniaa, jossa se toimi ikonisena esimerkkinä ja juhlistaa kaikenlaisia kykyjä.

Ohjaussuunnitelman teemat, joissa tätä tarinaa voidaan käyttää:

Teemat (Ohjaussuunnitelma)	Mikä aspekti sopii tähän teemaan?	Kuinka käyttää tätä?
Unelmista ja toiveista kirjoittaminen	Kannustuksen puutteesta huolimatta Alison Lapper haki taidekoulua ja suoritti tutkinnon.	Kirjoita luettelo asioista, joita haluat saavuttaa. Listaa yksi lyhytaikainen, yksi keskipitkän ja yksi pitkän aikavälin tavoite. Kirjoita, mitkä ovat ensimmäiset askeleet, jotka voit ottaa näiden tavoitteiden saavuttamiseksi.
Kirjoittaminen ja ihmisoikeudet 1: Osallisuus ja johtaminen Kirjoittaminen ja ihmisoikeudet 2: Paikallinen/tuntematon tarina	Häntä kehoitettiin pitämään odotuksensa omista kyvyistään matalana, mutta hän kieltäytyi hyväksymästä fyysisiä esteitä rajoituksikseen.	Ajattele hetkeä, jolloin sinulle on kerrottu, että sinä (tai joku tuntemasi ihminen) ei voi saavuttaa jotain haluamaasi (tai hänen haluamaansa). Kuvaile tapoja, joilla nuo tavoitteet voisi saavuttaa – ketkä henkilöt tai mitkä organisaatiot saattaisivat tukea tai auttaa niiden saavuttamisessa? .
Kirjoittaminen ja ihmisoikeudet 3: Nähdäksesi ja kuulluksi tuleminen	Alison Lapperin valinta malliksi patsaalle merkitsi hänen itsensä, ulkonäkönsä ja oikeutensa näkyväksi tuloa.	Patsaaseen reagoitiin vaihtelevasti. Tässä on linkki aiheesta koskevaan uutisartikkeliin: http://news.bbc.co.uk/1/hi/england/london/4247000.stm Tässä taas linkki joihinkin kirjeisiin, joita on kirjoitettu vastineena artikkeliin: http://news.bbc.co.uk/1/hi/talking_point/4249606.stm Minkälaisen kirjeen sinä kirjoittaisit?
Writing and Your Rights 4: Children's Rights	Alison Lapperin valintaa saada lapsi kritisoitiin paljon – sitä pidettiin vastuuttomana ja itsekkäänä, mutta hän oli vakuuttunut oikeudestaan tulla äidiksi.	Valinta, jonka Alison teki äidiksi tullessaan, oli yksilöllinen ja vaikutti suoraan hänen lapseensa. Onko aikuisen äidin ja lapsen oikeuksien välillä ristiriitaa? Kenen oikeudet ovat tärkeämpiä tässä?

Lisätietoa roolimallista:

Alison Lapper My life in my hands Simon & Schuster (2006)

- <https://www.bbc.co.uk/programmes/b080py32>
- https://www.youtube.com/watch?time_continue=17&v=rgTPJggiuOg&feature=emb_logo
- <https://www.youtube.com/watch?v=D2xtomPlkrY>

Alma Karlin

Syntymäaika/Kuolinaika:

Lokakuun 12. 1889 - Tammikuun 15., 1950

Syntymä- ja asuinmaa:

Slovenia (Celje)

Lyhyt elämäkerta:

Alma M.Karlinin tarina on hyvin inspiroiva ja hänen teostensa (kaunokirjallisten, historiallisten, antropologisten jne.) kirjo on varsin runsas.

Alma Ida Wilibalda Maximiliana Karlin syntyi sloveenina isänsä Jakob Karlinin, joka oli Itävallan ja Unkarin armeijan majuri, ja äitinsä, Viljenan, Celjen tyttöjen koulun opettajan, perheeseen. Hänen isänsä Jacob kuoli vuonna 1898, kun Alma oli vain kahdeksanvuotias. Kuten suurin osa Celjen porvaristoa tuolloin, myös Alma puhui ja kirjoitti myös saksaksi, sloveenin kieli ei ollut hänen vahvin kielensä eikä hän myöskään käyttänyt sitä paljon, varsinkaan kirjoittaessaan. Perhe puhui saksaa. Valmistuttuaan peruskoulusta Grazissa hän meni Lontooseen opiskelemaan kieliä vuonna 1913. Hän opiskeli englantia, ranskaa, latinaa, italiaa, norjaa, tanskaa, venäjää ja espanjaa.

Ensimmäisen maailmansodan alussa, vuonna 1914, hänen täytyi paeta Ruotsiin ja Norjaan, koska Itävalta-Unkarin monarkian kansalaisena hän ei ollut toivottu Lontoossa. Vuonna 1918 hän palasi Celjeen, jossa perusti vieraiden kielten koulun, ja teki päätöksen matkustaa ympäri maailmaa. Kaikilla säästöillään hän osti ensimmäisen kirjoituskoneensa - hän antoi tälle nimen Erika, ja se seurasi hänen mukanaan koko hänen loppuelämänsä ajan. Hän valmistautui matkalle lähtöön harjoittelemalla maalausta ja opiskelemalla maantiedettä, historiaa, luonnontieteitä, kasvitieteitä ja eläintieteitä. Tuolloin hän teki rohkean asian - hänen matkansa ympäri maailmaa kesti vuodesta 1919 aina vuoteen 1928. Tänä aikana hän matkusti suureen osaan maailmaa ja vieraili muun muassa Etelä- ja Pohjois-Amerikassa, Kaukoidässä, Tyynenmeren saarilla, Australiassa, Uudessa-Seelannissa ja Kaakkois-Aasiassa. Hänen viimeinen pysäkkinsä matkalla oli Intia, josta hän palasi Celjeen vuoden 1927 lopussa.

Alma syntyi sairaana ja hyvin pienenä ja hän pysyi pienenä hahmona koko aikuisvuosiensa ajan. Ulkoisesti tässä pienessä tytössä ei ollut mitään vikaa ja hänen isänsä rakasti häntä aivan sellaisena kuin hän oli (hänen vasen silmänsä oli hieman erilainen ...), antaen hänelle kaiken mahdollisen rakkauden ja tuen, opettaen häntä olemaan itsenäinen, itsevarma ja avoin. Kun Alman isä kuoli, hänen äitinsä alkoi kamppailla hyväksyvää suhtautumista vastaan ja alkoi viestiä Almalle, ettei tämä ole tarpeeksi hyvä - äiti mm. etsi ortopedia, joka

The source of the picture: https://sl.wikipedia.org/wiki/Alma_Maksimiljana_Karlin

suostuisi korjaamaan Alman ryhtiä ja lopulta (sen jälkeen, kun monet ammattilaiset olivat jo kertoneet, etteivät nähneet lapsessa olevan mitään vikaa) hän löysi lääkärin, jonka kanssa he pakottivat Alman tuskalliseen liikuntaan sekä erilaisiin muihin menettelytapoihin, joiden oli tarkoitus korjata hänen asentoaan. Vaikka Alma oli vasta lapsi, hän pystyi kuitenkin erottamaan äidin asenteen isältään saamasta kannustavasta perinnöstä, josta hän sai voimaa nähdä itsensä suurena ihmisenä, käyttäen omaa mieltään ja tahtoaan oman todellisuutensa luomiseen.

Hän oli erittäin lahjakas ja puhui 10 kymmentä: englantia, ranskaa, espanjaa, italiaa, tanskaa, ruotsia, norjaa, venäjää, saksaa ja sloveenia. Seuraamalla isänsä kasvatustieteiden ja vaikutusmahdollisuuksien polkua hän voitti naisen roolin rajoitteet, jotka hänen aikanaan olivat vahvoja. Hän oli maailmanmatkaaja ja paljon muuta. Inspiroiva lainaus häneltä:

“Skozi življenje gre sam in zapuščen, kdor vedno misli samo nase; kdor pa se zna ljubeče prilagajati in vse stvari srečno zasukati, kdor vedno ve, kje je treba priskočiti na pomoč, in se razdaja drugim, temu je življenje cvetoča livada in še po smrti ostanejo za njim sledovi njegovih del ”

“Hän, joka ajattelee aina vain itseään, käy läpi elämän yksin ja hylättynä; mutta hän, joka osaa sopeutua ja kääntää asiat onnellisiksi, joka tietää aina, missä tarvitaan apua, ja antaa itsensä toisille: Hänelle elämä on kukkiva niitty, ja jopa kuoleman jälkeen hänen tekojensa jäljet jäävät elämään.”

Miksi hän on sankaritar?

Hän oli rohkea, itsenäinen, kestävä, osoitti tahdonvoimaa ja matkusti ympäri maailmaa (yksin).

Vaikka hänellä ei ollut yliopistokoulutusta, hän oli monikielinen, asui ja kouluttautui omaan mieltymyöhönsä.

Koska hän oli eri mieltä aikansa politiikasta (kommunismi, fasismi), hänen omaisuutensa takavarikoitiin. Silti hän onnistui elämänsä tavoitteiden saavuttamisessa, vaikka joutuikin elämään viimeisinä vuosinaan hyvin niukasti.

Hän uskoi itseensä ja halusi elää oman totuutensa ja toiveidensa mukaan, huolimatta naisen itsenäisyyttä vastustavasta elinympäristöstään.

Mitkä tekijät vaikuttivat siihen, että hän kasvoi roolimalliksi? Esimerkiksi yhteisö, opettaja, tunnustus, sosiaalinen tarve...

Alman hahmo ja hänen tarinansa tulivat yhä tärkeämmäksi hänen kuolemansa jälkeen. Monet antropologit, kirjallisuusteoreetikot ja muut ammattilaiset alkoivat tutkia hänen elämänsä ja hänen jättämänsä kirjallisuusperintöä. Koska hän kirjoitti pääasiassa saksaksi, hänen elämänteoksensa tuli näkyvämmäksi postuumisti. Hänen työnsä ja elämänsä ovat olleet monien inspiraationa monista näkökohdista, tärkeiksi ovat nousseet mm.: tahdonvoima, rohkeus, seikkailunhalu, tahto oppia, niiden vaatimattomien olosuhteiden kestäminen, joissa hän matkusti, hänen kamppailunsa omalla työllä selviytymiseksi - kaikki, mikä liittyi aikoihin, jolloin hän oli aktiivisimmillaan; se ei ollut tavanomainen tehtävä naiselle, sillä matkansa aikana hän joutui alttiiksi ankaralle miesten todellisuudelle, jossain tilanteissa melkein joutui uhriksi (seksuaalinen häirintä jne.). Tästä kaikesta huolimatta hän taisteli ja eli sen mukaan, mihin uskoi, yrittäen nähdä kaikessa hyvää ja taistellen hallitsevaa rajoittavaa (ja äitinsä kannattamaa) naisten roolia vastaan.

Ohjaussuunnitelman aiheet, joissa voidaan hyödyntää hänen tarinaansa:

Ohjaus- suunnitelman aiheet	Mitkä aspektit sopivat teeman käsittelyyn?	Miten käyttää tätä?
Viikko 24 Muutoksen esteet	Muutosten esteiden pohdinta: miten voidaan poistaa esteitä, miten päästä irti ennakkoluuloista, yhteisöjen asenteista ja uskomusjärjestelmistä.	Keskustelu siitä, mistä naisen roolia koskevat vallitsevat uskomukset pohjautuvat (myös paikalliset, etniset yms. uskomukset). Kirjoitusharjoituksen aikana ohjaajat valitsevat sopivimman runon, joka on valittu osallistujien tarpeiden mukaan (esim. Feri Lainšček - Krila).
Viikko 26	Resilienssi ja sen kieli, niiden aikojen pohdinta, jolloin meidän on syytä päästää irti uskomuksista. Sietokyky normeja vastaan. Yhteiskunnallisten odotusten tausta (myös äidin odotusten), henkilökohtaisten rajojen tunteminen ja oman sukupuolen kunnioittaminen (häirinnän, seksismin jne. vastustaminen). Äiti-tytär-näkökulma / vanhempien suhteet	Käytetään resilienssin ”sanastoa”, omien voimavarojen pohtiminen pienryhmissä yksi kerrallaan. Kun käytät sankaritarta esimerkkinä keskustelussa, kehota osallistujia samalla kirjoittamaan ylös kolme asiaa / tapahtumaa elämänsä varrelta, jolloin he tunsivat itsensä rohkeaksi ja päättäväiseksi. Pohdintaa siitä, mitä meiltä odotetaan ja miltä odotukset tuntuvat, sukupuoliroolit elämässä, resilienssi voimavarana. Keskustelu siitä, mitä haluamme välittää tyttärillemme ja tyttärentyttärillemme, miten tulkitsemme kauneuden, miten tämä liittyy sukupuoleen kohdistuvaan väkivaltaan / resilienssiin. Kuinka elää omaa elämää täydesti naisena riippumatta siitä, mitä muut ajattelevat sinusta. Ohjaaja voi myös piirtää metaforia (esineitä, jotka symboloivat resilienssiä) ja johdattaa keskustelemaan niistä - tämä voidaan sisällyttää istunnon ohjelmassa esiteltyihin harjoituksiin. Runon kirjoittaminen ensin emojiä käyttämällä ja sitten vapaasti valitsemalla sanoja, jotka kuvaavat näitä emojiä ja niistä muodostuva runo.

Lisätietoa roolimallista:

- https://sl.wikipedia.org/wiki/Alma_Maksimiljana_Karlin
- <http://www.almakarlin.si/>
- <https://onaplus.delo.si/ne-zamerite-mi>
- <https://www.delo.si/sobotna/barbara-trnovec-o-almi-karlin.html>
- <https://www.delo.si/sobotna/barbara-trnovec-o-almi-karlin.html>
- <https://www.vecer.com/alma-karlin-rada-bi-prepotovala-svet-kot-se-nobena-zenska-predmenoj-in-ga-je-10091508>

Andrea Asworth

Syntymäaika:

1969

Kotimaa:

Yhdistynyt Kuningaskunta

Hänen sanansa:

"Kun olin pieni tyttö, äitini käytti aurinkolaseja suurimman osan aikaa - jopa sateen aikana. Lasien alla hänen ihonsa oli turvonnut ja joskus viilletty rikki.

Lyhyt elämäkerta:

Isäni oli hukkunut, kun olin viisivuotias, pikkusiskoni kolme. Äitini meni naimisiin uuden miehen kanssa, jonka kanssa hän sai vauvan, ja siitä hetkestä lähtien asuimme kauhistuttavassa, karkeassa, myrskyisässä maailmassa. Isäpuoleni löi meitä, pään ja kasvojen ympärille, mistä tahansa syystä tai syyttä: roiskunut vesi, väärässä paikassa oleva sukka, jopa se, että hän näki siskoni tai minut lukemassa kirjaa, oli riittävä syy hänelle. Joskus, kun hän oli erityisen varomaton, hän heitteli minua niin, että sain aivotärähdyksen. Jos äitini itki tai yritti estää isäpuolta vahingoittamasta meitä, tämä kävi hänen kimppuunsa. Näimme säännöllisesti, että äitiämme kuristettiin, lyötiin kasvoihin, heitettiin seinää tai lattiaa vasten, uhkailtiin kiehuvalle vedelle ja veitsillä.

Jokaisen räjähdysen jälkeen isäpuoleni painoi kättään suuni eteen, kunnes mykistyin. Hän kuiskasi pahoja, tarkasti kuvailtuja uhkauksia kertoakseen minulle, mitä hän tekisi, jos koskaan minä, vanhin lapsi, avaisin suuni kertoakseni näistä tapahtumista. Hän sai minut pelkäämään sitä, että uskoutuisin äidilleni hänen yksityisistä hyökkäyksistään minua kohtaan. En koskaan edes unelmoinut, että kertoisin maailmalle, mitä tapahtui raidallisten vihreiden verhojemme takana.

Koulussa lempinimeni oli hymyilijä... Miksi en sanonut sanaakaan?

Ensinnäkin, vaikka sisareni ja minä elimme päivittäisessä kauhussa, minulle ei koskaan tullut mieleen, että voisimme tai edes meidän pitäisi odottaa jotain erilaista. Lapset voivat olla ihmeellisesti, mutta myös vaarallisesti, joustavia, sopeutua vastoinikäymisiin ja kasvaa pitämään sitä normaalina.

Kiitos NSPCC: n kaltaisten hyväntekeväisyysjärjestöjen intohimoisen ja vaativan työn, sen, että median valonheittimet ovat kääntyneet puoleemme ja saaneet aikaan tervetulle tulevan

muutoksen sekä pyrkimystemme katsoa ja ymmärtää itseämme yhteiskuntana, minun kaltaisiani tarinoita ei enää ole tukahdutettu. Perheiden ei tarvitse pitää salaisuuksiaan piilossa. Hiljaisuuden murskaaminen on ratkaiseva ensimmäinen askel ulos kehästä, jossa olemme eläneet liian hiljaa, liian kauan. ”

(Andrea Ashworth: ”When I was a little girl” (Kun olin pieni tyttö) *The Guardianissa*, marraskuussa 2000)

Miksi hän on sankaritar?

Andrea on *Once in a House on Fire* -teoksen kirjoittaja. Se kertoo hänen kokemistaan vääryyksistä ja pakenemisestaan 1970-luvun työväenluokan Manchesterista kirjojen pariin ja Oxfordin yliopistoon. Hänen kirjansa on muistelmia. Hän on edistänyt aktiivisesti lukutaitoa köyhyyden ja perheväkivallan torjumiseksi ja on W4.org:n lähettiläs, joka haluaa investoida tyttöjen ja naisten potentiaalin hyödyntämiseen.

Mitkä tekijät vaikuttivat siihen, että hän kasvoi roolimalliksi (esim. yhteisö, opettaja, tunnustaminen, sosiaalinen tarve)?

Sosiaalinen tarve: Andrea Ashworth syntyi työväenluokan kotitaloudessa, jossa kellään ei ollut aikaisempaa korkeakoulutusta. Hänen suuri rakkautensa kirjoihin mahdollisti hänelle sen, että hän onnistui saamaan opiskelupaikan Oxfordin yliopistossa, joka on yksi Yhdistyneen kuningaskunnan arvostetuimmista yliopistoista.

Hänen muistelmansa kuvaavat elävällä tavalla sitä pelkoa, jota perheväkivallan todistajat saattavat kokea, ja heidän haluaan päästä siitä pako.

Yhteisön tarve: W4:n lähettiläänä hän pyrkii edistämään naisten ja tyttöjen potentiaalin hyödyntämistä, josta hän itse on esimerkkinä.

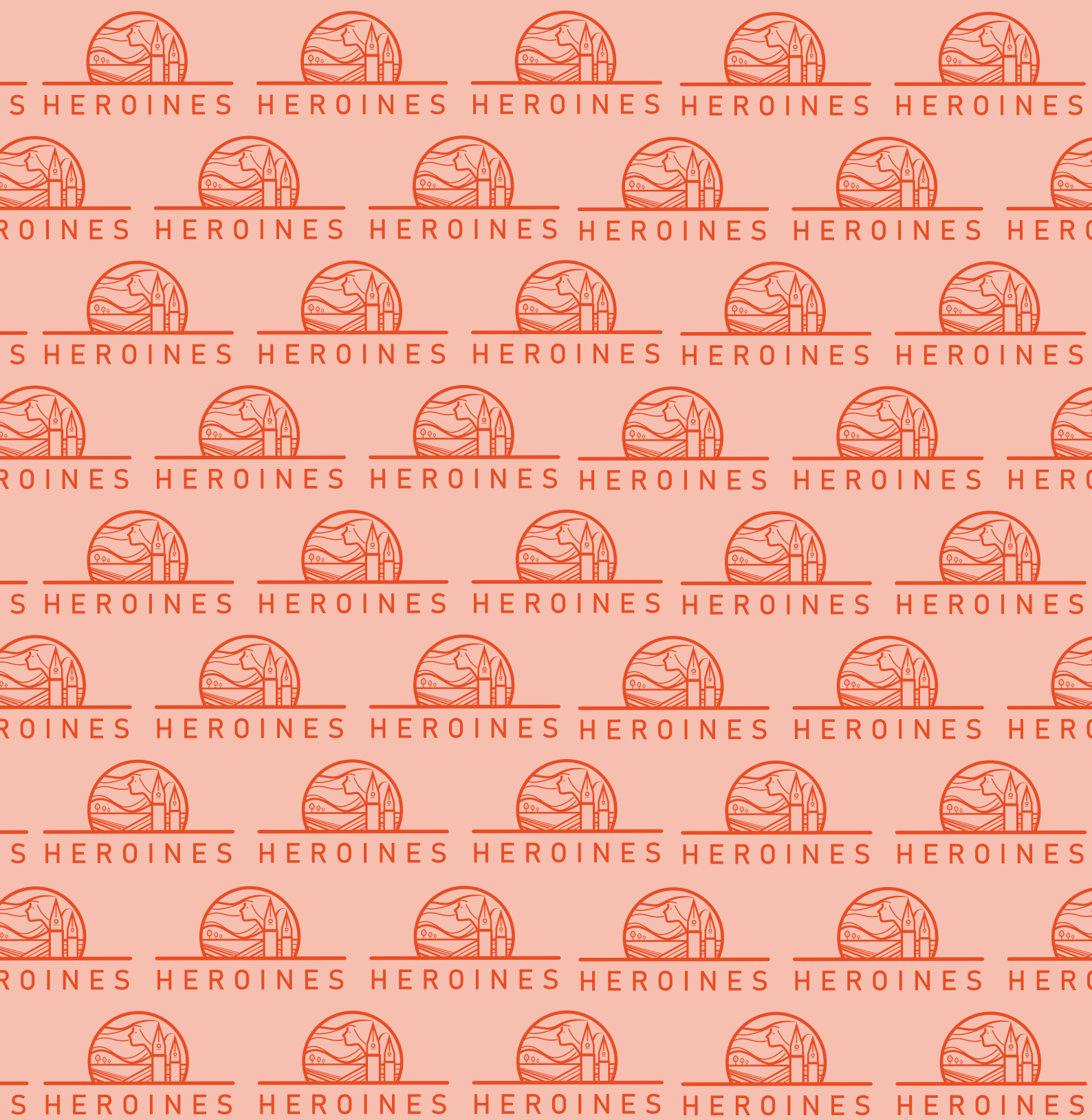
Ohjaussuunnitelman teemat, joissa tätä tarinaa voidaan käyttää:

Teemat (Ohjaussuunnitelma)	Mikä aspekti sopii tähän teemaan?	Kuinka käyttää tätä?
Istunto 20 Kirjoittaminen ja ihmisoikeudet 4: Lasten oikeudet	Hänen romaanissaan kuvaillaan, mitä vaikutuksia väkivallan todistamisella on lapsiin.	Pohditaan lasten oikeuksia.
Istunto 28 Sankaritariniimme tutustuminen	Ashworthin työ kouluissa ja W4: n parissa ja erityisesti hänen lausuntonsa; ”Yhdessä voimme ja meidän on lopetettava naisiin kohdistuva maailmanlaajuinen väkivallan pandemia. Tehkäämme kaikki toimia tyttöjen ja naisten suojelemiseksi ja sukupuoliväkivallasta selviytyneiden tukemiseksi.	Ashworthin kirjassa on kuvattu sankarimatka, joka kertoo hänen nousustaan työväenluokan Manchesterista Oxfordin yliopistoon. Siitä tulee kuitenkin sankarittaren matka, kun hän kannustaa luomaan vahvojen naisten yhteisön, naisten, jotka uskovat potentiaaliinsa. Vahvuus tulee yhdessä toimimisesta, kun kenenkään ei tarvitse taistella yksin.
Istunto 26 Kirjoittaminen ja resilienssi	Kirjoittamalla muistelmansa Andrea Ashworth hyväksyi menneet kokemuksensa osaksi elämäänsä ja pystyi tarkastelemaan omaa resilienssiään pelottavien kokemustensa edessä.	Paikallisiin selviytymiskertomuksiin tutustuminen haastavissa tilanteissa. Sanojen käyttö suhteessa resilienssiin.
Istunto 6 Kirjoittamisen riskit	Andrea painottaa, että edes kirjan pelottavan realistiset kohtaukset eivät välitä koko totuutta. Totuuden paljastaminen olisi ollut mahdotonta, ja tehnyt kirjasta lukukelvottoman, hän väittää. ”Kirja on - äitini sanoisi ensimmäisenä - erittäin kesy versio siitä, mitä todella tapahtui. Olen tehnyt sen suhteen tiukkaa itsesensurointia. Lähde: Oxford Student.com	Mitkä osat tarinoista on turvallista kertoa ja miten kerromme niitä tarinoita, joiden kertominen on vaikeaa? Allegorian, satujen, metaforan kautta...

Lisätietoa roolimallista:

Ashworth, A (2007) Once in a House on Fire. London: Picador

https://web.archive.org/web/20090501062215/http://www.oxfordstudent.com/tt2000wk6/Features/a_phoenix_from_the_ashes

www.heroines-project.eu

Andrea Sayago

Syntymäaika:

14.10.1999

Kotimaa:

Palencia (Spain)

Hänen sanansa:

“Muusat ovat tunteissa”

Lyhyt elämäkerta:

Andrea kärsi kiusaamisesta ala- ja yläasteella. Häntä kiusattiin hänen ulkonäkönsä ja puhetapansa vuoksi ja koko luokka osallistui hänen nöyryyttämiseensä ja fyysiseen pahoinpitelyyn. Hän ei tuntenut olevansa turvassa edes kotona, koska häirintää tapahtui myös WhatsAppin kautta. Hän oli paniikissa ja ajatteli jopa kuolemaa mahdollisena ratkaisuna. Se, mitä hänelle tapahtui, oli täysin ulkopuolisten nähtävissä, mutta kukaan ei tehnyt mitään häntä auttaakseen. Hän pyysi apua mentoriopettajaltaan, mutta tämä vähätteli hänen sanomaansa ja väitti, että hän liioitteli. Andrealle kaikkein vaikeinta oli ymmärtää, ettei kukaan halunnut tehdä mitään hänen auttamisekseen.

Tämä tilanne sai hänet tulemaan aggressiiviseksi kotona. Hän tunsi olonsa koulussa maahan lyödyksi ja halusi siksi tuntea olevansa kotonaan valta-asemassa. Hän alkoi käyttäytyä kotona väkivaltaisesti, huutaa, lyödä, rikkoa tavaroita... tänään hän tuntee noloutta, kun muistaa nuo hetket.

Tästä syystä Andrea pitää tärkeänä, että kiusaamisen lopettamiseksi on ryhdyttävä toimiin kiusaajien ja heidän vanhempiensa suhteen, koska hän uskoo, että kiusaaja on myös uhri, joka etsii ratkaisua pahaan oloonsa aiheuttamalla kärsimystä muille (kuten hän teki ennen kotona, kun hän kärsi kiusaamisesta).

Eräänä päivänä häntä käskettiin musiikkitunneilla laulamaan kappale ja siitä hetkestä lähtien kiusaaminen alkoi vähentyä.

Hän aloitti satujen kirjoittamisen 11-vuotiaana ja voitti kirjallisuuskilpailun koulussa. Hän on jatkanut kirjoittamista tuosta hetkestä lähtien. Hän on kirjoittanut monia tarinoita lapsille ja nimettömästi Wattpad-alustalla vuodesta 2014 alkaen.

Hän päätti ottaa kiusaamiseen aiheekseen nuorille suunnatussa romaanissa, koska hän tajusi, että tässä asiassa ei ole tapahtunut sosiaalista edistystä. Hän kirjoitti sen kesän

aikana, jonka hän vietti perheensä pienessä kylässä. Kun kirja oli valmis, hän lähetti sen omakustanteita painavan yhtiön toimitukselle, joka kertoi hänelle kuinka paljon hänen kirjansa painos maksaisi. Hän alkoi työskennellä lastenhoitajana ansaitakseen riittävästi rahaa painaakseen kirjansa. Viimein vuonna 2018 hän julkaisi 100 kopiota ensimmäisestä romaanistaan nimeltä Zach Wood. Sen tarkoituksena on rohkaista kiusaamisen uhreja kertomaan tilanteestaan ja pyytämään apua ja toisaalta auttaa kiusaajia tiedostamaan tekojensa seuraukset. Hän halusi osoittaa Zach Woodin tarinalla myös sen, että kaikki on mahdollista ja ettei menetettyjä tapauksia ole, ettei kenenkään pidä antautua.

Miksi hän on sankaritar?

Hänen mielestään kiusaamisen lopettamiseksi on ryhdyttävä toimiin kiusaajien ja heidän vanhempiensa suhteen, koska hänen mielestään lapsi, joka kiusaa, on myös uhri.

Hän on lahjoittanut prosenttiosuuden kirjansa myynnistä kansalaisjärjestölle, joka tutkii Pearsonsien oireyhtymää.

Hän opiskelee tällä hetkellä journalismia ja hänellä on tili Wattpadilla, jossa hänen sivulleen on kertynyt yli 4 miljoonaa vierailua. Hänen inspiraatiostaan on syntynyt verkkofoorumi <https://www.zachwood.es/> joka taistelee kiusaamista vastaan.

Mitkä tekijät vaikuttivat siihen, että hän kasvoi roolimalliksi (esim. yhteisö, opettaja, tunnustuksen saaminen, sosiaalinen tarve)?

Hän puhuu ja kirjoittaa avoimesti ja nolostelematta kokemuksestaan siitä, kuinka häntä kiusattiin koulussa.

Hän on etsinyt tapaa lopettaa kiusaaminen (sosiaalinen tarve) tekemällä sitä, missä hän on hyvä: kirjoittamalla.

Hän on pohtinut kärsimystensä syitä ja ymmärtänyt, että myös hänen kiusaajansa olivat uhreja.

Opinto-ohjelman teemat, joissa hänen tarinaansa voi käyttää esimerkkinä:

Teemat (Ohjaussuunnitelma)	Mikä aspekti sopii tähän teemaan?	Kuinka käyttää tätä?
Tärkeistä asioista kirjoittaminen	Hän kirjoittaa siitä, mikä on hänelle tärkeää: kokemuksestaan kiusaamisesta.	
Menneisyydestä ja tulevaisuudesta kirjoittaminen	Hän on ryhtynyt toimiin torjuakseen kiusaamista fiktion kirjoittamisella.	
Kirjoittaminen ja ihmisoikeudet: Lasten oikeudet	Hänen kokemuksensa on esimerkki siitä, että paitsi ikätoverit, myös opettajat, jotka jättävät huomiotta lapsen avunpyynnöt, eivät huomioi lasten oikeuksia.	
Toiveista ja unelmista kirjoittaminen	Hänen romaaninsa on kehoitus olla antautumatta.	
Menneisyyden kokemuksista kirjoittaminen	Hän kirjoittaa menneisyyden kokemuksistaan.	
Nähdyksi ja kuulluksi tuleminen	Hän puhuu kiusaamisen omakohtaisesta kokemisesta ja kannustaa uhreja puhumaan siitä ääneen.	
Muutoksen esteet	Kiusaaminen on sosiaalinen ongelma, johon on kohdistettava tehokkaampia toimenpiteitä. Aikuisten, vanhempien ja opettajien asenne on joskus este muutokselle.	

Lisätietoa roolimallista:

- Haastattelut:
 - https://binarymag.es/estilo_de_vida/bullying/andrea-sayago-bullying/
 - <https://editorialcircularrojo.com/actualidad/entrevistamos-a-andrea-sayago-autora-de-la-novela-zach-wood/>
 - https://www.youtube.com/channel/UC3SAeqnXpDkFAFNT_Bg19OA
 - <https://www.youtube.com/watch?v=Wmdx6bjfo7Y>
 - <https://www.youtube.com/watch?v=PsxG9mMbf1U>
- Laulu:
 - <https://www.youtube.com/watch?v=YdtfkVwi3I8>
- Kirja:

Sayago, A. (2018) *Zach Wood*. Almería, Círculo Rojo.
- Nettisivu:
 - <https://www.zachwood.es/blog/>

Anna Svedholm née Lappalainen

Syntymäaika/ Kuolinaika:

27.6.1896 / 17.7.1988

Kotimaa:

Suomi

Lyhyt elämäkerta:

Anna on Kellokosken mielisairaalan kuuluisin potilas. Hän tuli hyvin tunnetuksi kylässä ja myöhemmin koko Suomessa. Hänestä on tehty elokuva ja kirjoitettu elämänekerta.

Anna syntyi Kuopiossa ja muutti nuorena aikuisena Helsinkiin. Hän meni naimisiin 30-vuotiaana ja erosi kolme vuotta myöhemmin. Kaksi vuotta tämän jälkeen hän alkoi oireilla psyykkisesti ja päätyi Kellokosken sairaalaan, jossa hän eli 52 vuotta. Hänellä diagnosoitiin skitsofrenia. Hän väitti olevansa "Prinsessa", kun hänet tuotiin sairaalaan eikä halunnut, että häntä kutsutaan omallanimellään. Annallaolipitkä taistelu sairaalan henkilökunnan kanssa hänen identiteetistään ja oikeudestaan päättää omasta persoonallisuudestaan. Henkilökunta yritti ensin tukahduttaa hänen tahtonsa käyttämällä sähköshokkeja ja muita raskaita psykiatrisia hoitoja. Hän vältti juuri ja juuri lobotomian. Myöhemmin hän ansaitsi "lisenssin" olla prinsessa, joka läsnäolollaan ja persoonallaan toi iloa sairaalan alueen ihmisille. On sanottu, että hänellä oli enemmän parantavaa vaikutusta kuin senhetkiselä terveydenhuoltojärjestelmällä.

Elämänsä viimeisellä viikolla hän luopui prinsessan identiteetistä ja alkoi kutsua itseään Annaksi.

Miksi hän on sankaritar?

- Huolimatta siitä, että hän oli potilas mielisairaalassa, hän eli pitkän, tyydyttävän elämän ja vaikutti useisiin ihmisiin. Hän näytti, että epätavallisen elämän eläminen voi olla mielekästä ja merkityksellistä.
- Hän on loistava esimerkki ihmisestä, joka onnistuu luomaan oman elämäntyylinsä käytännön haasteista huolimatta.
- Hän oli luova ja lahjakas: hänen käsityönsä ja tarinat olivat suosittuja Kellokoskella.
- Hän kyseenalaisti perinteiset näkemykset mielenterveydestä ja arvoista.

Mitkä tekijät vaikuttivat siihen, että hän on roolimalli? Esimerkiksi yhteisö, opettaja, tunnustus, sosiaalinen tarve..

Anna oli ulospäin suuntautunut, sosiaalinen ja viehättävä henkilö, joka rakasti ihmisiin tutustumista ja tarinoidensa jakamista. Hän hylkäsi normaalin potilaan roolin rakentaakseen oman identiteettinsä ja kyseenalaistaen todellisuuden rajat. Hänellä oli monia ystäviä, jotka tukivat häntä.

Ohjaussuunnitelman aiheet, joissa voidaan hyödyntää hänen tarinaansa:

Aiheet (ohjaussuunnitelma)	Mitkä näkökohdat toimivat esimerkkeinä aiheesta?	Miten käyttää sitä?
vko 4. Kirjoittaminen unelmista ja toiveista	Hän valitsi epätavallisen elämäntavan ja eli poikkeuksellisen ja tyydyttävän elämän.	Unelmista ja suunnitelmista kirjoittaminen ilman rajoituksia. Käytetään Sisäinen teatteri - tekniikkaa piilossa olevien vahvuuksien löytämiseksi.
vko 14. Kirjoittaminen itsensä löytämiseksi	Anna löysi sisäisen prinsessansa.	Sisäisen hahmon/hahmojen löytäminen Sisäinen teatteri - tekniikan avulla.
vko 19. Kirjoittaminen ja Oikeutesi 3: Nähdäksesi tuleminen ja oma ääni	Anna antoi näkyvyyttä mieleltään sairaille ihmisille osoittaen, että heidän elämänsä on yhtä tärkeitä.	Kirjoita omasta elämästäsi kuin se olisi satua.
vko 24. Kirjoittaminen ja oikeutesi 8: Muutoksen esteet	Anna kieltäytyi "normaalin mielenterveyspotilaan" roolista, jota olisi kontrolloitu ja alistettu massiivisille hoidoille. Käyttämällä mielikuvitustaan tullakseen "prinsessaksi", hän viihdytti ja kuljetti muita sairaalan asukkaita.	Leikkisät kirjoittamistekniikat, sisäisen lapsesi tutkiminen.
vko 26. Kirjoittaminen ja resilienssi	Anna osoitti resilienssiä, koska ei antanut kenenkään vaikuttaa hänen itse valitsemaansa identiteettiin.	Luettele tilanteita, jossa olet ollut resilientti tai toivoisit olevasi.

Lisätietoa roolimallista:

<https://ses.fi/en/elokuva/prinsessa/>

Anne Frank

Syntymä- ja kuolinaika:

12 kesäkuuta 1929 – Helmi/maaliskuu 1945

Synnyin- ja asuinmaa:

Syntynyt Saksassa, asui Hollannissa

Hänen sanansa:

”Tehtyä ei saa tekemättömäksi, mutta on mahdollista estää sitä tapahtumasta uudelleen”.

Lyhyt elämäkerta:

Anne Frank oli juutalainen holokaustin uhri. Hän syntyi Frankfurtissa, Saksassa. Hän asui suurimman osan elämästään Amsterdamissa tai sen lähellä Alankomaissa. Hän syntyi Saksan kansalaisena, mutta menetti kansalaisuutensa vuonna 1941 ja tuli siten kansalaisuudettomaksi. Toukokuussa 1940 Frankit olivat loukussa Amsterdamissa Saksan miehitettyä Alankomaat. Juutalaisväestön vainojen lisääntyessä heinäkuussa 1942 Frankit piiloutuivat salaisiin huoneisiin kirjahyllyn taakse rakennuksessa, jossa Annen isä Otto Frank työskenteli. Siitä lähtien, kunnes Gestapo pidatti perheen elokuussa 1944, hän piti päiväkirjaa, jonka hän oli saanut syntymäpäivälahjaksi, ja kirjoitti siihen säännöllisesti. Pidätyksensä jälkeen Frankit kuljetettiin keskitysleireille. Lokakuussa tai marraskuussa 1944 Anne ja hänen sisarensa Margot siirrettiin Auschwitzista Bergen-Belsenin keskitysleirille, jossa he kuolivat muutama kuukausi myöhemmin. Alun perin Punainen Risti arvioi heidän kuolleen maaliskuussa, ja Alankomaiden viranomaiset asettivat virallisen kuolemapäivän 31. maaliskuuta, mutta Anne Frankin talon vuonna 2015 tekemät tutkimukset viittaavat todennäköisemmin siihen, että he kuolivat helmikuussa.

Yhtenä holokaustin eniten keskustelua herättäneistä juutalaisista uhreista, hän sai mainetta postuumina julkaistun Nuoren tytön päiväkirjan (alunperin hollanniksi Het Achterhuis; englanniksi: The Secret Annex) kautta, jossa hän dokumentoi elämänsä piilopaikassaan vuodesta 1942 vuoteen 1944 Saksan miehityksen aikana Alankomaissa toisessa maailmansodassa. Se on yksi maailman tunnetuimmista kirjoista ja on ollut perusta useille näytelmille ja elokuville.

Miksi hän on sankaritar?

Anne Frankin sankaruus on sinnikkyyttä ja päättäväisyyttä säilyttää oma ihmisyytensä ja ihmisarvonsa kirjoittamalla päiväkirja mitä ahdistavimmissa ja rajoitetuimmissa olosuhteissa.

Hänen sankarillisuutensa lähtökohtana on se, että hän on holokaustin nuori uhri. Hän ei tehnyt rohkeita tekoja tai osoittanut kansalaistottelemattomuutta, mutta on edelleen

traaginen esimerkki elämästä, joka holokaustin kautta evättiin ja menetettiin pelkästään juutalaisuuden vuoksi.

Mitkä tekijät vaikuttivat siihen, että hän kasvoi roolimalliksi (esim. yhteisö, opettaja, tunnustaminen, sosiaalinen tarve)?

Anne Frank on vahva roolimalli siinä, kuinka kirjoittaa vastoinikäymisistä ja kuinka kirjoittamista voi käyttää ilmaisumuotona silloin, kun useimmat muut ilmaisumuodot on tukahdutettu. Päiväkirjan kirjoittaminen antoi Annelle mahdollisuuden osallistua hyvin rajoitettuun elämään, tutkia ja havainnoida ihmisten välistä vuorovaikutusta ja oman murrosiän sekavia kokemuksia.

Hän on tehokas esimerkki terapeuttisen kirjoittamisen käytöstä päiväkirj kirjoittamisen muodossa ja erityisen tärkeä HEROINES-projektissa.

Ohjaussuunnitelman teemat, joissa tätä tarinaa voidaan käyttää:

Teemat (Ohjaussuunnitelma)	Mikä aspekti sopii tähän teemaan?	Kuinka käyttää tätä?
Itsetuntemus 2: Mitä kirjoittaminen tarjota meille? & Kuinka käyttää kirjoittamista jokapäiväisenä välineenä tai tapana & Unelmista ja toiveista kirjoittaminen	Anne Frank piti päiväkirjaansa parhaana ystävänä ja kutsui kirjaa 'Kittyksi'. Kitty tarjosi Annelle mahdollisuuden kertoa elämästään, toiveistaan ja tunteistaan. Näin tehdessään hän osoitti, kuinka kirjoittamista voidaan käyttää yksityisyyden ylläpitämiseen suljetussa ja uhkaavassa ympäristössä.	Tutustu Anne Frankin päiväkirjaan ja tarkastele sitä päiväkirjojen ja "aamusivujen" (Julia Cameron) rinnalla purkautumiskeinona ja tapana ilmaista tunteita turvallisesti sen sivuilla. Kuinka voimme suojata kirjoittajan yksityisyyttä?
Kirjoittaminen ja ihmisoikeudet 7: Naisten suojeleminen väkivallalta 2	Anne Frankin päiväkirja on kansainvälisesti kuuluisa. Hän piti sitä piilotellessaan natsien varalta Amsterdamissa Alankomaiden miehityksen aikana. Tieto siitä, milloin jotain on turvallista jakaa tai puhua ääneen (ja milloin ei), on tärkeä osa kykyä pitää itsesi ja muut turvassa.	Onko kirjoittamisen jatkaminen joissain tilanteissa liian vaarallista?
Kirjoittaminen ja ihmisoikeudet 3: Nähdä ja kuulla tuleminen.	Vaikka Anne Frank ei tiennyt, mikä häntä odottaa, hänen kirjoituksensa osoittivat rohkeutta uskoa edelleen parempaan tulevaisuuteen ja ihmiskuntaan huolimatta siitä terrorista, jonka alaisena hän eli. Tätä kirjoitusta pidetään nyt testamenttina Amsterdamin piirityksen alla elämisen kauhuista sekä henkilökohtaisena raporttina siitä.	Jos voisit kirjoittaa jotain tulevaisuuden varalle, mitä haluaisit kirjoittaa? Mitä haluaisit ihmisten tietävän ja lukevan sinusta, jos he eivät koskaan tulisi tapaamaan sinua? Tuleeko mieleesi jotain esineitä tai asioita, joita haluaisit jättää jälkeesi koska ne kertovat sinusta jotain tärkeää?

Lisätietoja roolimallista:

Frank, Anne (2018) *The Diary of a Young Girl* (suom. Nuoren tytön päiväkirja). Penguin.

<https://www.annefrank.org/en/anne-frank/diary/>

Enzer, Hyman Aaron; Solotaroff-Enzer, Sandra, eds. (20 December 1999). [Anne Frank: Reflections on Her Life and Legacy](#). Urbana: University of Illinois Press. ISBN 978-0-252-06823-2.

Laeredt, Angela (5 May 1995). [“Anne Frank: After the diary stopped”](#). The Independent. London. Retrieved 18 April 2012.

Levin, Meyer (15 June 1952). [“The Child Behind the Secret Door; An Adolescent Girl’s Own Story of How She Hid for Two Years During the Nazi Terror”](#). The New York Times Book Review. Retrieved 17 April 2012

[“Anne Frank”](#). History.com. 2009. [_Archived_](#) from the original on 14 April 2016.

[Anne Frank’s Last Remaining Close Relative, Buddy Elias](#) (Motion picture). BBC News. 25 February 2011.

[Anne Frank: The Only Existing Film Images](#) (Motion picture). Anne Frank House. 22 July 1941 – via Youtube <https://www.youtube.com/embed/4hvtXuO5GzU?wmode=transparent>

Anne Lister

Syntymä- ja kuolinaika:

3. huhtikuuta 1791- 22.9.1840 (kuoli 49-vuotiaana)

Kotimaa:

Halifax, West Yorkshire, Englantia

Lyhyt elämäkerta:

Anne Lister oli englantilainen maanomistaja ja päiväkirjan kirjoittaja Halifaxista, Länsi-Yorkshiristä. Koko elämänsä ajan hän piti päiväkirjoja, joissa kerrottiin hänen jokapäiväisen elämänsä yksityiskohdista, mukaan lukien hänen lesbosuhteensa, taloudelliset huolenaiheensa, teollinen toimintansa ja hänen työnsä Shibden Hallin parantamiseksi. Hänen päiväkirjansa sisältävät 7720 sivua jayli 5 miljoonaa sanaa, ja noin yksi kuudesosa - ne, jotka koskevat hänen romanttisten ja seksuaalisten suhteidensa intiimejä yksityiskohtia - kirjoitettiin koodilla. Algebran ja antiikin kreikan yhdistelmästä johdettu koodi purettiin 1930-luvulla. Listeriä kutsutaan usein ”ensimmäiseksi moderniksi lesboksi” selkeän itsetuntemuksensa ja avoimen lesboelämäntapansa vuoksi. Hänen rakastajansa kutsui Annea ”Frediksi” ja Halifaxin asukkaat ”Gentleman Jackiksi” ja hän kärsi häirinnästä seksuaalisuutensa vuoksi. Hän tunnisti kuitenkin samankaltaisuutensa niihin L’langollenin naisiin, joiden luona hän vieraili.

Miksi hän on sankaritar?

Anne Lister uhmasi häirintää, jota hän kohtasi seksuaalisuutensa ja elämän valintojensa vuoksi. Hän oli päättänyt elää epätavanomaisesti: naimattomana, omavaraisena ja omien arvojensa mukaisesti elämänkokemuksia tavoitellen. Hän näki itsensä asiantuntijana ja luotti itseensä. Hän käytti päiväkirjaansa luovasti ja laati siihen koodin piilottaakseen ajatuksensa tarkkailijoilta. Hän arvosti päiväkirjan kirjoittamista ja näki sen hyödyt, joten hän on mestari terapeuttisen kirjoittamisen saralla. Hän osasi pitää päiväkirjaa tavalla, jolla piti itsensä turvassa.

Mitkä tekijät vaikuttivat siihen, että hän kasvoi roolimalliksi (esim. yhteisö, opettaja, tunnustaminen, sosiaalinen tarve)?

Anne Lister oli aikanaan ainutlaatuinen ja tyydytti aikanaan ilmaisemattoman sosiaalisen tarpeen saada valita erilainen elämäntapa itsenäisenä naisena. 2020-luvulla hän inspiroi edelleen niitä, jotka haluavat ymmärtää omaa seksuaalisuuttaan tai joilla on siihen liittyviä ongelmia, elävät miehistä riippumattomina tai päättävät vapauttaa itsensä sortavasta järjestelmästä.

Hän on myös roolimalli päiväkirjan kirjoittajille, sillä hän käytti päiväkirjaa dokumentoidakseen elämänsä, tullakseen todelliseksi sen sivuilla ja muistelemaan omaa elämänsä, mutta myös seuratakseen muistellakseen ja kuvittelemään itselleen erilaista tulevaisuutta.

Teemat (Ohjaus-suunnitelma)	Mikä aspekti sopii tähän teemaan?	Kuinka käyttää tätä?
Istunto 29 Sankarittariimme tutustuminen	Lainaukset kirjasta: Whitbread, H & Holme, V (2016) Secret Diaries Past and present. Scotts valle, CA: CreateSpace Independent Publishing Platform Anne Listerin päiväkirjamerkinnät 1823 ”Tunnen sydämeni, ja tunnen miehet. Minä olen erilainen kuin kaikki muut, joita olen tavannut. Uskaltaudun uskomaan, että olen erilainen kuin kukaan muu olemassa oleva”.	Istunto 29 <i>Erilaisen tulevaisuuden mahdollistamiseksi meidän on luotava tarinoita erilaisesta nykyisyydestä, vaikka se merkitsisi leimautumista ja ennakkoluulojen kohteeksi joutumista.</i>
Istunto 21 Kirjoittaminen ja ihmisoikeudet 5: Naiset ja työ	1820-luvulla Isossa-Britanniassa oli uusi ajatus, että nainen oli taloudellisesti riippumaton ja riippumaton miehistä. Tätä pidettiin myös uhkaavana ja se oli yhtenä monista syistä siihen, että Anne Listerin päiväkirja kirjoitettiin koodilla. Anne Listerin päiväkirjamerkintä 20.elokuuta 1823. ”Olen iloinen siitä, että olen merkinnyt asiat muistiin niin tarkasti. Se on minulle todellinen tyydytyksen lähde ja sen on varmasti paras ylellisyyttä vastaan ... Tulen aina saamaan riittävästi tuloja kattaakseni menoni ja vielä jotain ylimääräistä”.	Istunto 21 <i>Taloudellisen riippumattomuuden tavoittelu ja naisten työn arvostaminen - sen arvon ymmärtäminen silloinkin, kun työ ei ole taloudellisesti merkittävää, mutta vaatii paljon aikaa tai ponnisteluja.</i>
Istunto 7 Kirjoittaminen tarkastelukeinona	Anne Listerin päiväkirjamerkinnästä 27. huhtikuuta 1820. 1821: ”Olen paljon velkaa tälle kirjalle. Vapauttamalla mieleni paperilla tunnen ikään kuin pääseväni siitä eroon; kirjoitukseni näyttää olevan tehty ystävälle, joka kuulee sen kärsivällisesti, säilyttää sen uskollisesti ja unohtamatta koskaan mitään, on aina valmis vertaamaan menneisyyttä ja nykyisyyttä toisiinsa ja siten piristämään ja rakentamaan tulevaisuutta.”	Istunto 7 <i>Esimerkki päiväkirjasta dokumentaation välineenä ja sietokyvyn tukijana. Todellinen päiväkirjailija Anne Lister nautti päiväkirjan tarjoamasta toveruudesta ja pohti tulevaisuuden haaveitaan sekä dokumentoi menneisyyttään ja nykyisyyttään.</i>
Istunto 13 Menneisyydestä ja tulevaisuudesta kirjoittaminen	Anne Listerin päiväkirjamerkintä 22. kesäkuuta 1821. 1819 ”Isabella, suureksi ärsytyksekseni, otti puheeksi päiväkirjan pitämiseni ja sen, että merkitsin muistiin kaikki käymäni keskustelut omalla kirjoitustavallani (jota kutsun salakirjoitukseksi). Mainitsin, että se on täysin salattu, ja lähes mahdoton purkaa ja että sen kirjoittaminen oli minulle hyvin helppoa enkä lainkaan osoittanut huolta Isabellan hulluudesta asiasta puhuessani”. Anne Listerin päiväkirjamerkinnästä 16. elokuuta 1819..	Istunto 13 <i>Kirjoittamalla koodilla Anne Lister pystyi tutkimaan mahdollista tulevaisuutta, jota vain kuviteltiin hänen aikanaan. Käyttämällä koodia hän pystyi suojautumaan haitoilta samalla kun käytti päiväkirjaa kumppaninaan.</i>

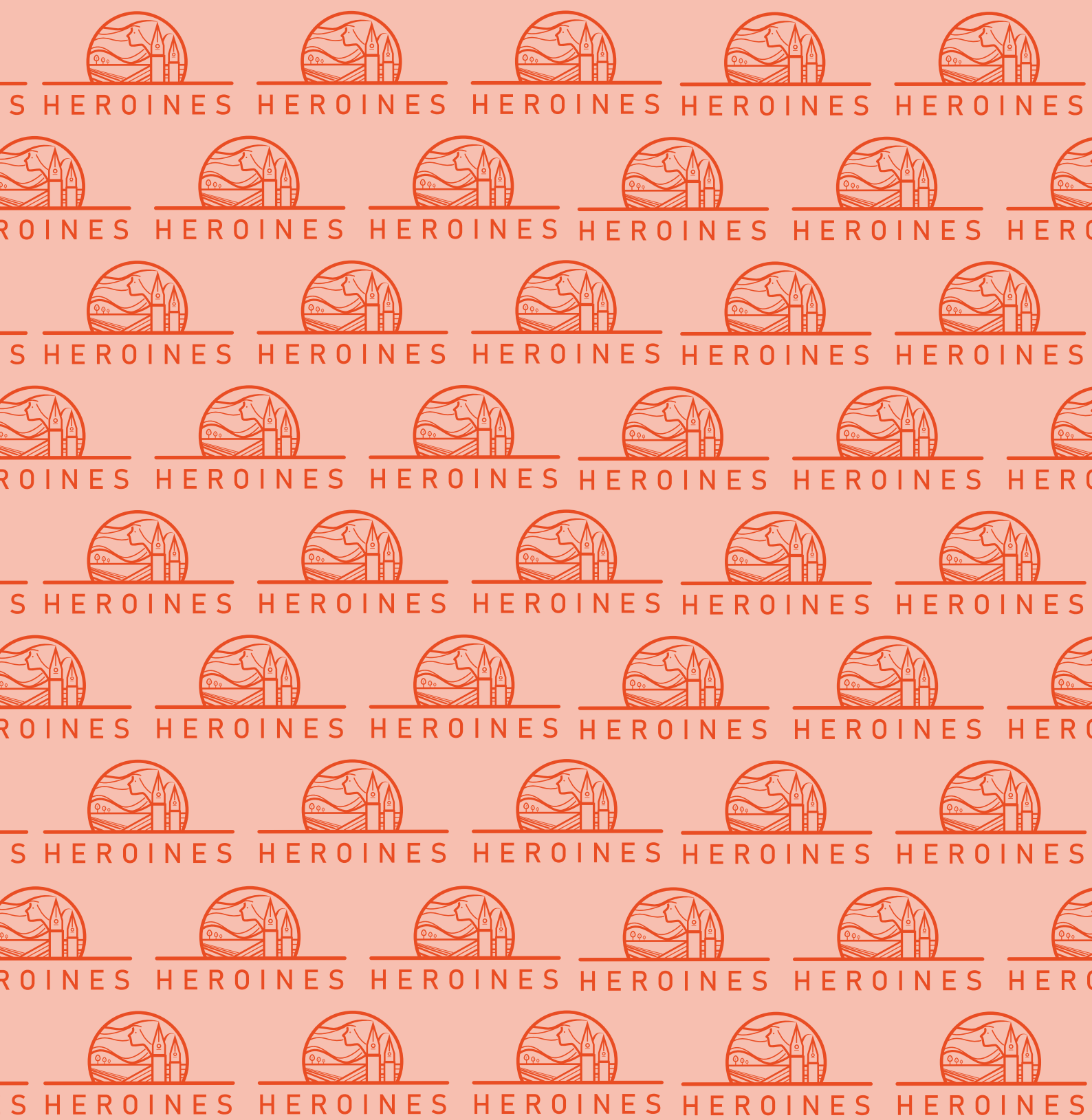
Lisätietoja roolimallista:

Kirjoja:

- Choma, Anne, *Gentleman Jack: The Real Anne Lister*. (Penguin Books & BBC Books, 2019)
- Green, Muriel, *Miss Lister of Shibden Hall: Selected Letters (1800–1840)*. (The Book Guild Ltd, 1992)
- Hughes, Patricia, *Anne Lister's Secret Diary for 1817*. (Hues Books Ltd 2006)
- Hughes, Patricia, *The Secret Life of Miss Anne Lister and the Curious Tale of Miss Eliza Raine*. (Hues Books Ltd 2010)
- Liddington, Jill, *Presenting the Past: Anne Lister of Halifax, 1791–1840*. (Pennine Pens, 1994)
- Liddington, Jill, *Female Fortune: Land, Gender and Authority: The Anne Lister Diaries and Other Writings, 1833–36*. (Rivers Oram Press, 1998)
- Steidele, Angela, *Gentleman Jack. A Biography of Anne Lister: Regency Landowner, Seducer and Secret Diarist*. (Serpent's Tail, London 2018). First published as *Anne Lister. Eine erotische Biographie*. (Matthes & Seitz Berlin, 2017)
- Vicinus, Martha, *Intimate Friends: Women Who Loved Women, 1778–1928*. (University of Chicago Press, 2004)
- Whitbread, Helena, *I Know My Own Heart: The Diaries of Anne Lister 1791–1840*. (Virago, 1988)
- Whitbread, Helena, *No Priest But Love: Excerpts from the Diaries of Anne Lister*. (NYU Press, 1993)

Populaarikulttuuri:

- Vuonna 1994 BBC 2 -sarjan *A Skirt Through History* ensimmäisessä jaksossa Marriage esiintyi Julia Ford Anne Listerinä ja Sophie Fourfield Marianna Belcombena.
- BBC 2 lähetti 31. toukokuuta 2010 Listerin elämään perustuvan tuotannon *The Secret Diaries of Miss Anne Lister*, pääosassa Maxine Peake Listerinä. *Revealing Anne Lister*, Sue Perkinsin esittävä dokumentti, lähetettiin samana iltana BBC 2 -sivustolla.
- Vuonna 2012 kamarifolk-duo O'Hooley & Tidow (Belinda O'Hooley ja Heidi Tidow) julkaisi toisella albumillaan *The Fragile* laulun Anne Listeristä, nimeltään *Gentleman Jack*.
- Keväällä 2019 BBC-HBO: n historiallinen tv-draamasarja *Gentleman Jack*, jonka pääosassa on Suranne Jones Listerinä, kuvasi hänen elämänsä ”ensimmäisenä modernina lesbona”. Penguin Books julkaisi sarjan vanhemman konsultin, Anne Chomanin teoksen, joka sisältää äskettäin transkriptoidut ja dekodatut merkinnät Listerin päiväkirjoista. extraordinary life as “dazzling worldly achievements plus unbuttoned lesbian affairs”. O'Hooley & Tidow's “Gentleman Jack” serves as the series' primary theme music.

www.heroines-project.eu

Arnhil Lauveng

Syntymäaika:

13.1.1972

Kotimaa:

Norja

Lyhyt elämäkerta:

Arnhildilla todettiin skitsofrenia 17-vuotiaana. Hän vietti seuraavat kymmenen vuotta hoidossa, joskus sairaalassa, joskus opiskellen Oslon yliopistossa. Hänen lääkäriensä väittivät, että hänen unelmansa psykologiksi tulemisesta olisi järjetöntä. Kuitenkin hän valmistui ja lopulta lopetti kaikkien psyykelääkkeiden käytön. Hän työskentelee nyt kliinisenä psykologina ja on julkaissut tohtorin väitöskirjansa lisäksi muita kirjallisia tuotoksia kuten lastenkirjoja.

Toivuttuaan vuonna 2005 Arnhild julkaisi omaelämäkerrallisen romaanin *I morgen var jeg alltid en løve* (Huomenna olin aina leijona), joka käännettiin englanninkielelle ja julkaistiin vuonna 2012 nimellä *A Road Back from Schizophrenia*. Kirjassaan Arnhild kirjoittaa identiteetinmenetyksestä, ulkopuolelta hallituksi tulemisen tunteesta, peloistaan, harhoistaan ja muista oireista. Hän korostaa, että oireet kertovat tärkeää viestiä.

Miksi hän on sankaritar?

- Hän on selvinnyt vakavasta, lamauttavasta tilasta.
- Hän on käyttänyt kokemustaan tullakseen aktivistiksi, joka edistää inhimillisempää psykiatrista hoitoa. Hän kyseenalaistaa vallitsevan lähestymistavan skitsofreniaan, jossa se nähdään parantumattomana sairautena.
- Arnhild edustaa potilaan kuulematonta ääntä. Hänen omaelämäkerrallinen romaaninsa antaa poikkeuksellisen käsityksen skitsofreniaa sairastavan henkilön logiikasta ja elämästä. Se havainnollistaa, millaista on kokea pelottavia hallusinaatioita, menettää tunne minuudesta, tai millaista on, kun on syviä pakkomielteitä. Hänen kirjansa on voimakas muistelmateos mielenterveyskuntoutujille, heidän perheilleen ja terveydenhuollon ammattilaisille.
- Hän on suosittu luennoitsija, joka on ansainnut akateemisen ja kirjallisen menestyksen.

Mitkä tekijät vaikuttivat siihen, että hän on roolimalli? Esimerkiksi yhteisö, opettaja, tunnustus, sosiaalinen tarve?

Arnhildin kirjoittamista ja opiskelua ajoi hänen halunsa estää sen kaltainen nöyryyttävä kohtelu, jota hän itse koki. Hänen läheistensä lisäksi osalla sairaalan henkilökunnasta oli keskeinen rooli hänen toipumisessaan, koska he ottivat aikaa puhua hänen kanssaan ja näkivät hänet ihmisenä. Psykologian, taiteen ja luovan kirjoittamisen opiskelu vaikuttivat myös hänen toipumiseensa.

Ohjaussuunnitelman aiheet, joissa voidaan hyödyntää hänen tarinaansa:

Aiheet (curriculum)	Mitkä näkökohdat toimivat esimerkkeinä aiheesta?	Miten käyttää sitä?
vko 3. Kuinka käyttää kirjoittamista jokapäiväisenä työkaluna / käytäntönä.	Arnhild käytti kirjoittamista jokapäiväisenä työkaluna käsitelläkseen pelottavia harhojaan ja muuttaakseen ne tarinoiksi	Pelkojen tai harhojen käsittely narratiivisilla menetelmillä, esimerkiksi muuttamalla ne konkreettisiksi hahmoiksi
vko 4. Kirjoittaminen unelmista ja toiveista	Hän toteutti unelmansa vakavista mielenterveysongelmista huolimatta.	Unelmista ja suunnitelmista kirjoittamista rajoituksetta, Sisäinen teatteri-tekniikka keinona löytää piilotettu vahvuutemme.
vko 13. Menneisyyden ja tulevaisuuden kirjoittaminen	Sairautensa aikana hän tutki elämänsä ja unelmiaan pitämällä päiväkirjaa, jonka hän myöhemmin muutti omaelämäkerralliseksi kirjaksi.	Kirjeiden kirjoittaminen menneisyyden, nykyisyyden ja tulevaisuuden itselle. Vuoropuhelua itsen eri puolien kanssa.
vko 19. Kirjoittaminen ja oikeutesi 3: Nähdäksi ja kuulluksi tuleminen	Hän on auttanut mieleltään sairaita tulemaan kuulluksi osoittaen, että täydellinen toipuminen voi olla mahdollista, jos saa tukea ja uskoo itseensä.	Kirjoittaminen omasta elämästään satuna; luetellaan omia vahvuuksia ja kirjoitetaan niistä
vko 30. Seuraavien vaiheiden kirjoittaminen	Arnhild piti unelmansa konkreettisina ja käsin kosketeltavina kirjoittamalla niistä säännöllisesti.	Aarrekartta -tekniikka keinona sanallistaa ja visualisoida unelmia

Lisätietoa roolimalista:

Book, 'A Road Back from Schizophrenia':

Kirja: 'A Road Back from Schizopikosta':

- <https://books.google.fi/books?id=KN7a8hWd2S0C>

Arnhildin akateemiset ja Facebook-profiilit:

- https://www.researchgate.net/profile/Arnhild_Lauveng
- <https://www.facebook.com/Arnhild-Lauveng-742720559096803/>
- <https://www.youtube.com/watch?v=UKmZsCGp5wo&fbclid=IwAR31l1WAwTjF5FGNNtBocViVcyzvvec5jlQvPzzDPoGYMH26xwcYginVXs>

Doreen Lawrence

Syntymäaika:

October 24, 1952

Kotimaa:

Jamaica / UK

Hänen sanansa:

”Yritin aina pitää itseni kiireisenä jollain keinolla. Alkuvuosina keskityin vihaan - se oli kuin minut olisi lukittu sen kanssa suljettuun huoneeseen vuorokauden 24 tunniksi. En halunnut olla siellä, joten en mene sinne”.

Lyhyt elämäkerta:

Doreen Lawrence on rasismien vastainen kampanjoija ja työväenpuolueen kannattaja.

Hän on brittiläisen teini-ikäisen Stephen Lawrencen äiti. Tämä murhattiin rasistisessa hyökkäyksessä Kaakkois-Lontoossa vuonna 1993. Doreen ja Stephenin isä Neville Lawrence perustivat vuonna 1998 Stephen Lawrence Charitable Trustin edistääkseen positiivista yhteisöllistä perintöä poikansa kunniaksi.

Vuonna 1999 Lawrence-perheen vuosien kampanjoinnin jälkeen aloitettiin laaja oikeudellinen tutkimus Stephenin kuoleman olosuhteiden tutkimiseksi. Sen johtopäätös oli, että pääkaupunkiseudun poliisi oli institutionaalisesti rasistinen, ja tämä oli yksi tärkeimmistä syistä heidän epäonnistumiseensa Stephen Lawrence -tapauksen ratkaisemisessa. Tutkinnan päätyttyä Doreen Lawrence jatkoi ponnistelujaan oikeudenmukaisuuden puolesta poikansa ja muiden rasistisen rikosten uhrien hyväksi.

Vuonna 2003 hän sai OBE palkinnon teoistaan yhteisön hyväksi, ja aatelistarvon vuonna 2013. Hänet on valittu toimimaan paneeleissa sisäasiainministeriössä ja poliisilaitoksessa ja hän on sekä Liberty-järjestön että viharikollisuuden hyväntekeväisyysjärjestö Stop Hate UK:n hallituksen jäsen.

Miksi hän on sankaritar?

Doreen Lawrence kieltäytyi hyväksymästä poikansa Stephenin murhan oikeudenkäynnin tuloksia. Hänen poikansa murhattiin rasistisessa hyökkäyksessä 22. huhtikuuta 1993 kun hän oli odottamassa bussia ystävänsä kanssa. Alkuperäisessä tutkinnassa esitettiin,

että rotukysymykset olivat vaikuttaneet tapauksen käsittelyyn poliisin ja valtion syyttäjänviraston toimesta.

Doreen Lawrence johti kampanjaa tapauksen jatkotutkimiseksi keräämällä varoja yksityisesti ja puolueettomien asianajajien tuella. Hänellä ei ollut lakikoulutusta (hän oli pankkivirkailija), mutta hän oli päättänyt jatkaa asian selvittämistä ja saada oikeutta poikansa puolesta.

Sen lisäksi, että kaksi murhaajaa sai tuomion, kampanja keräsi todisteita tukemaan näkemystä, jonka mukaan poliisiviranomaiset olivat syyllistyneet korruptioon. Sekä Scotland Yard että Independent Police Complaints Commission kuitenkin katsoivat, etteivät uudet todistukset aiheuttaisi lisätutkimuksia.

Doreen Lawrence kävi keskusteluja Theresa Mayn (silloisen sisäasiainministerin) kanssa, joka suostui tilaamaan uuden tutkinnan. Metropolitan Police -komissaari kuvasi tutkinnan seurauksena syntynyttä Mark Ellisonin raporttia ”tuhoisaksi”. Ellisonin raportti osoitti myös, että oli olemassa merkittäviä todisteita väitetyn korruptoituneen poliisin yhdistämisestä yksityistutkija Daniel Morganin murhaan.

Tämän jälkeen Doreen Lawrence on toiminut kunnioitettuna työväenpuolueen jäsenenä, hän on jäsenenä rotusuhdekomiteoissa ja häntä pidetään asiantuntijana rodullisen eriarvoisuuden suhteen.

Mitkä tekijät vaikuttivat siihen, että hän kasvoi roolimalliksi (esim. yhteisö, opettaja, tunnustaminen, sosiaalinen tarve)?

- Doreenin pyrkimys oikeudenmukaisuuteen ja taistelu poikansa kuoleman tunnustamiseksi rodulliseksi murhaksi sai tukea useilta eri tahoilta.
- Rohkeus kohdata oikeusjärjestelmä ilman oikeustieteellistä koulutusta tai tietoa, vain syvä vakaumus totuudesta turvanaan, Doreen Lawrence ja hänen aviomiehensä aloittivat henkilökohtaisen oikeustaistelun poliisia vastaan. Tämä johti lainmuutokseen.
- Hänen voimakas halunsa sosiaaliseen muutokseen on johtanut Stephen Lawrence Charitable Trust:in perustamiseen sosiaalisen oikeudenmukaisuuden edistämiseksi. Trust tarjoaa koulutusta ja työllistymistä edistäviä työpajoja ja mentorointijärjestelmiä. Se myöntää myös arkkitehti- ja maisemapalkkioita.

Doreen Lawrence on herättänyt kiistanalaisia tunteita suoralla puuttumisellaan institutionaaliseen rasismiin. Grenfell Towerin katastrofin aikaan hän kommentoi, että palokunnat olisivat toimineet nopeammin, jos suurin osa vuokralaisista olisi ollut valkoisia. Myöhemmin hän esitti julkisen anteeksipyyntöön pelastuspalvelun työntekijöille.

Ohjaussuunnitelman teemat, joissa tätä tarinaa voidaan käyttää:

Teemat (Ohjaussuunnitelma)	Mikä aspekti sopii tähän teemaan?	Kuinka käyttää tätä?
Kirjoittaminen ja ihmisoikeudet 8: Muutoksen esteet	Doreen kieltäytyi hyväksymästä poikansa Stephenin murhasta annettua tuomiota. Hän haastoi oikeusjärjestelmän ja poliisin menettelyt. Yhdistyneen kuningaskunnan julkisessa tutkimuksessa luotiin käsite ”institutionaalinen rasismi” poliisivoimissa.	Turhautuminen ja syvä usko oikeudenmukaisuuteen inspiroi Doreen Lawrencea haastavassa tehtävässä. Kirjoittaminen voi auttaa selventämään asioita ja tunteita, ja jos tarpeen, myös erotella näitä eri tarkoituksia vastaaviksi.
Sankarittariimme tutustuminen	Doreen Lawrence sai tukea ja rahoitusta oikeudenmukaisuutta vaativalle hankkeelleen.	Kuinka voit saada tukea epäoikeudenmukaisen tilanteen (henkilökohtaisen tai sosiaalisen) muuttamiseen? Joskus tällaisella pyrkimyksellä on ei-toivottuja tuloksia, esim. Doreen Lawrence ja hänen aviomiehensä suhde päättyi, ja he mainitsivat oikeudenkäyntien jatkamisen rasituksen olleen tähän yhtenä syynä. Sankarittaret eivät ole aina oikeassa kaikissa tilanteissa. Kuinka voimme hyväksyä sen, että sankarittaret tekevät virheitä omalla tiellään? Joskus ongelman kuvittelemisen voi antaa meille mahdollisuuden tutkia mahdollisesti riskialtista käyttäytymistä tai tiettyjen toimintatapojen odottamattomia seurauksia.
Kirjoittaminen ja resilienssi	Kampanjan aikana ja sen jälkeen Doreen Lawrence on joutunut hyödyntämään omia henkilökohtaisia ja sosiaalisia resurssejaan jaksakseen jatkaa taistelua.	Laadi omiin kokemuksiisi pohjautuva luettelo sanoista, jotka liittyvät resilienssiin. Pohtikaa, löytyykö listoilta sellaisia sanoja, jotka yhdistävät koko ryhmää. Kokoa luettelo yhteisistä sanoista, jotka liittyvät vahvuuteen ja joustavuuteen. Kuinka ne voisi yhdistää niin, että niistä tulisi mahdollisimman tehokkaita?

Lisätietoja roolimallista:

Lawrence, Doreen (2006) *And Still I Rise: Seeking justice for Stephen*. Faber & Faber.

- [The Stephen Lawrence Inquiry](#)". Archive.official-documents.co.uk. 24. helmikuuta 1999. Haettu 8. elokuuta 2011.
- Interview with Stephen Lawrence's mother Doreen Lawrence <https://www.youtube.com/watch?v=oQpNCdugoX4>
- [Stop Hate UK](#) virallinen nettisivu.
- <https://www.itv.com/loosewomen/baroness-doreen-lawrence-gives-last-ever-tv-interview-25-years-after-son-stephen-lawrences-murder>
- [Doreen Lawrence says Grenfell tragedy was linked to racism Channel 4 News](#), 17 October 2019. Haettu 11. marraskuuta 2019
- [Stephen Lawrence's mother claims firefighters tackling Grenfell Tower blaze were 'racist' The Telegraph](#), 20. lokakuuta 2019

Elisabeth Packard

Syntymä- ja kuolinaika:

2. joulukuuta 1816 – 25. heinäkuuta 1897

Kotimaa:

Massachusetts, USA

Hänen sanansa:

“Jos kieleni ei raivonnut, kynäni tulee raivoamaan . .

Lyhyt elämäkerta:

Elisabeth Packard joutui miehensä sairaalaan passittamaksi ja hänet julistettiin mielisairaaksi. Myöhemmin hänestä tuli naisten ja mielisairaudesta syytettyjen oikeuksien puolustaja.

Elisabeth sai laadukkaan koulutuksen Amherstin naisseminaarissa, jossa hän opiskeli ranskaa, algebraa ja kirjallisuuden uusia klassikoita vanhempiensa ”riittävän varallisuuden” ansiosta. Siksi hänestä tuli hyvin koulutettu keskiluokkainen nainen. Silti hän näki ensimmäisen kerran ”harhoja” vuonna 1836. Pian hän joutui sairaalaan Worchesterin osavaltion sairaalaan, mutta toipui nopeasti ”taudistaan”.

Vanhempiensa vaatimuksesta Elisabeth Parsons Ware meni naimisiin 14 vuotta vanhemman kalvinistiministerin Theophilus Packardin kanssa, jonka sanottiin olevan ”kylmä ja kontrolloiva”. Theophiluksella oli varsin vahva uskonnollinen vakaumus. Monien vuosien avioliiton jälkeen Elisabeth Packard kyseenalaisti avoimesti aviomiehensä uskomukset ja alkoi ilmaista mielipiteitä, jotka olivat ristiriidassa niiden kanssa. Vaikka kiistan pääaihe oli uskonto, pariskunta oli eri mieltä myös lasten kasvatuksesta, perheen taloudesta sekä orjuudesta. Elisabeth puolusti orjuuden poistamista.

Kun Illinois avasi ensimmäisen henkisesti sairaiden sairaalan vuonna 1851, osavaltion lainsäätäjät laati lain, joka vaati julkista kuulemistä, ennen kuin henkilö voitiin asettaa hoitoon hänen tahtonsa vastaisesti. Tähän oli kuitenkin yksi poikkeus: aviomies saattoi saada vaimonsa hoitoon ilman julkista kuulemistä tai hänen suostumustaan.

Vuonna 1860 Theophilus Packard katsoi, että hänen vaimonsa oli ”hieman hullu”, mitä hän piti ”ruumiin ja mielen liiallisena käyttönä”. Hän järjesti lääkäri J.W. Brownin puhumaan

Elizabethin kanssa. Lääkäri teeskenteli olevansa ompelukonemyyjä. Keskustelun aikana Elizabeth valitti aviomiehensä dominoivasta käytöksestä ja kertoi hänen väittävän muille ihmisille vaimonsa olevan hullu. Tohtori Brown ilmoitti tästä keskustelusta Theophilukselle (huomauttaen lisäksi, että rouva Packard ”osoitti suurta inhoa minua kohtaan”). Elizabeth sai tietää päätöksestä 18. kesäkuuta 1860, kun lääninseriffi saapui Packardien kotiin ottamaan hänet pakkohoitoon. Jotkut sanovat, että Elizabeth kuten muutkin mielenterveyslaitoksiin sijoitetut naiset vuosina 1850–1900, käyttäytyivät tavalla, josta ”miesten yhteiskunta oli eri mieltä”.

Elizabeth Packard vietti seuraavat kolme vuotta Jacksonvillen mielisairauslaitoksessa. Lääkärit kuulustelivat häntä säännöllisesti, mutta hän kieltäytyi hyväksymästä hulluuttaan tai muuttamasta uskonnollisia näkemyksiään. Kesäkuussa 1863 lääkärit julistivat, että hän oli parantumaton, osittain hänen vapautumistaan toivoneiden lasten painostuksesta.

Vapautuksen jälkeen Theophilus lukitsi Elizabethin kotinsa lastenhuoneeseen ja naulasi ikkunat kiinni. Elizabeth onnistui pudottamaan tämän kohtelun paljastavan kirjeen ikkunasta, ja se toimitettiin hänen ystävälleen Sarah Haslettille. Sarah Haslett puolestaan toimitti kirjeen tuomari Charles Starrille, joka antoi lukitsemisen laillisuutta koskevan, ns. habeas corpus -kirjeen Theophilukselle käskien hänet tuomaan Elizabethin luokseen keskustelemaan asiasta. Saatuaan Theophiluksen selvityksen, tuomari Starr kutsui koolle tuomariston oikeudenkäynnin pyytääkseen Elizabethin mielenterveyden oikeudellista määrittämistä. Hänet julistettiin laillisesti terveeksi ja todettiin, ettei häntä saa pitää lukkojen takana.

Vapautuksen jälkeen, kun Elizabeth Packard palasi kotiin, hän huomasi, että hänen aviomiehensä oli vuokrannut kodin toiselle perheelle, myynyt hänen huonekalunsa ja ottanut hänen kaikki rahansa, muistiinpanonsa, vaatteensa ja lapset sekä lähtenyt osavaltiota. Hän vetosi sekä Chicagon korkeimpaan oikeuteen että Bostoniin, mutta hänellä ei ollut käytössään oikeudellisia keinoja, sillä näissä osavaltioissa naimisissa olevilla naisilla ei tuolloin ollut laillisia oikeuksia omaisuuteensa tai lapsiinsa.

Mutta hän ei palannut entiseen elämäänsä, päinvastoin: hänestä tuli kansallinen julkkis, joka julkaisi runsaasti kirjoja ja kulki ympäri Yhdysvaltoja vuosikymmenien ajan kestäneessä uudistuskampanjassa, taistellen paitsi naimisissa olevien naisten oikeuksien ja sananvapauden puolesta, myös tiedottaakseen mielisairauslaitosten käyttämästä vallasta. Hänestä tuli, joidenkin tutkijoiden sanoin ”julkituoja ja esitaistelija”, joka kamppaili parempien mielisairauslakien saavuttamiseksi. Packard omaksui uuden roolin ja ansaitsi tarpeeksi voidakseen tukea lapsiaan.

Elizabeth vetosi Illinoisin ja Massachusettsin lainsäätäjiin, ja vuonna 1869 julkistettiin laki, joka sallii naimisissa oleville naisille yhtäläiset oikeudet omaisuuteen ja lasten huoltajuuteen.

Uudistukset, joita kutsutaan Packard-laeiksi, kasvattivat mielisairauden arviointiin osallistuvien ihmisten määrää. Yksilöitä ei voitu enää rajoittaa väkisin muutamien todistusten perusteella. Packard oli huolissaan omiensa kaltaisista tapauksista, joissa aviomiehien tai muiden miesten puolueellinen todistus oli johtanut naisten epäoikeudenmukaiseen säilöönnottoon, usein vuosien ajaksi. Hän kampanjoi myös eronneiden naisten puolesta, jotta he voisivat säilyttää taloudellisen tuen ja lastensa huoltajuuden.

Miksi hän on sankaritar?

Hän on sankaritar, koska hän ei antanut periksi vaan jatkoi taistelua oikeuksiensa puolesta, hän loi uuden roolin ja identiteetin sekä päätti puolustaa naisten ja mielisairaaksi epäiltyjen oikeuksia. Vaikka hän kohtasi vastustusta ammattilaisten ja yhteiskunnan taholta, hän ei luovuttanut.

Mitkä tekijät vaikuttivat siihen, että hän kasvoi roolimalliksi (esim. yhteisö, opettaja, tunnustuksen saaminen, sosiaalinen tarve)?

Hän puolusti oikeuksiaan ja pääsi yli kaikista vastoinkäymisistään.

Hän on esimerkki siitä, miten ei kannata antaa periksi vaikeuksista ja kritiikistä huolimatta.

Hän pyrki edistämään lakimuutoksia naimisissa olevien naisten oikeuksien parantamiseksi (omistusoikeus ja lasten huoltajuus) sekä mielenterveysongelmista kärsiville ihmisille. Molemmat olivat sosiaalisia tarpeita.

Hän on myös esimerkki siitä, kuinka on mahdollista määrittää itsensä uudelleen ja aloittaa itsenäinen elämä tyhjästä. Hän sai aikaan muutoksen kirjoittamalla tarinansa ja muita kirjoja, ja näiden teosten menestys antoi hänelle taloudellisen mahdollisuuden itsenäiseen elämään ja kampanjointiin.

Opinto-ohjelman teemat, joissa hänen tarinaansa voi käyttää esimerkkinä:

Aiheet (Ohjaussuunnitelma)	Mitkä aspektit sopivat teeman käsittelyyn?	Kuinka käyttää tätä?
Itsetuntemus 2	Hän alkoi kirjoittaa omaa tarinaansa.	
Kirjoittaminen siitä, mitä arvostamme	Hän kirjoitti myös uskomuksistaan, moraaliarvoistaan, mielipiteistään koskien naisten oikeuksia jne.	
Ongelmista kirjoittaminen	Hän on esimerkki siitä, miten voi selvittää vaikeista ja epäreiluista kokemuksista.	
Toiveista ja unelmista kirjoittaminen	Hän unelmoi ja taistelee psykiatrinen sairaaloiden käytäntöjen muuttamisen ja naisten oikeuksien tunnistamisen puolesta.	
Menneisyyden tapahtumista kirjoittaminen	Vahingoittavista kokemuksista kirjoittaminen auttoi häntä tilanteesta selviämisessä sekä identiteetin uudelleenmäärittelyssä.	
Kirjoittaminen ja ihmisoikeudet: Osallisuus ja johtajuus	Kärsittyään syrjivistä laeista (hänet sijoitettiin mielenterveyslaitokseen, aviomies jätti hänet lukkojen taakse, erotti hänet lapsistaan, jätti hänet ilman kotia...) hän alkoi puolustaa oikeuksiaan ja muiden naisten oikeuksia. Hän on esimerkki johtamisesta.	
Nähdyksi ja kuulluksi tuleminen	Hän sanoi aina oman mielipiteensä, vaikka joutui tämän takia mielisairaalaan. Hän jatkoi omien ajatustensa julki tuomista, ilman pelkoa.	
Naisten suojeleminen väkivallalta 1 ja 2	Hän on kärsinyt väkivallasta ja hänen vapautensa on viety	
Muutoksen esteet	Hän taisteli ylittääkseen kaikki tielleen tulevat esteet (sairaala, aviomies, köyhyys jne.) ja myös ne sosiaaliset esteet jotka syrjäyttävät naisia.	
Sankarittariimme tutustuminen	Hän sai aikaan lakimuutoksen.	
Resilienssi	Hän on esimerkki resilienssistä.	

Lisätietoa roolimallista:

- <https://www.hhhhistory.com/2015/04/historic-heroism-elizabeth-parsons-ware.html>
- https://en.wikipedia.org/wiki/Elizabeth_Packard
- <https://publish.illinois.edu/ihlc-blog/2019/03/28/elizabeth-packard-legal-and-mental-health-reformer/>

Carlisle, Linda V. *Elizabeth Packard: A Noble Fight*. Urbana, IL: University of Illinois Press, 2010. Call number: 362.21092 P121c

Himelhoch, Myra Samuels ja Arthur H. Shaffer. "Elizabeth Packard: Nineteenth-Century Crusader for the Rights of Mental Patients." *Journal of American Studies* vol. 13, no. 3, 1979, sivut 343-75. <http://www.jstor.org/stable/27553740>.

Emmeline Pankhurst

Syntymä- ja kuolinaika:

15. heinäkuuta 1858 - 14. kesäkuuta 1928

Kotimaa:

Britannia, Manchester

Lyhyt elämäkerta:

Emmeline Pankhurst (1858-1928) osallistui naisten äänioikeustyöhön vuonna 1880. Hän oli naisten sosiaalisen ja poliittisen liiton (WSPU) perustajajäsen vuonna 1903 ja johti sitä, kunnes se hajosi vuonna 1918. Hänen johdolla WSPU oli erittäin järjestäytynyt ja muiden ryhmän jäsenten tavoin hänetkin vangittiin ja hän osallistui nälkälakkomielenosoituksiin.

Emmeline Goulden syntyi 14. heinäkuuta 1858 Manchesterissa perheeseen, jolla oli radikaali poliittinen tausta. Vuonna 1879 hän avioitui Richard Pankhurstin, lakimiehen ja naisten äänioikeusliikkeen kannattajan kanssa. Aviomies oli laatinut naimisissa olevien naisten omaisuutta koskevia lakeja vuosina 1870 ja 1882. Nämä lait antoivat naisille oikeuden pitää hallussaan ansioita tai omaisuutta, joka oli hankittu ennen avioliittoa ja sen jälkeen. Miehen kuolema vuonna 1898 oli suuri järkytys Emmelineille.

Vuonna 1889 Emmeline perusti naisten franchising-liigan, joka taisteli naimisissa olevien naisten äänestys-oikeudesta paikallisvaaleissa. Lokakuussa 1903 hän auttoi perustamaan militanttimman Naisten sosiaalisen ja poliittisen liiton (WSPU) -organisaation, joka sai paljon mainetta toiminnastaan ja jonka jäsenet nimettiin "suffrageteiksi". Emmelinen tyttäret Christabel ja Sylvia olivat molemmat aktiivisesti mukana tässä liikkeessä. Ison-Britannian poliitikot, lehdistö ja yleisö olivat hämmästyneitä suffragettien mielenosoituksista, ikkunoiden rikkomisesta, tuhopoltoista ja nälkälakoista. Vuonna 1913 WSPU:n jäsen Emily Davison tapettiin, kun hän heittäytyi Derbyn kuninkaan hevosen alle protestina sille, että hallitus ei onnistunut antamaan naisille äänioikeutta.

Kuten monet muutkin suffragetit, Emmeline pidätettiin useita kertoja seuraavien vuosien aikana ja aloitti nälkälakon, mikä johti väkivaltaiseen pakkosyöttämiseen. Pakkoruokinta kiellettiin 1913, ja säädettiin niin kutsuttu Cat and Mouse Act ('kissa ja hiiri -laki'), jonka nojalla nälkälakon vuoksi sairastuneet vangit voitiin vapauttaa terveydellisistä syistä ja palauttaa vankilaan kärsimään rangaistuksensa loppuun parantumisen jälkeen.

Tämä militanttijakso päättyi äkillisesti sodan syttyessä vuonna 1914, jolloin Emmeline käänsi energiansa sotatoimien tukemiseen. Vuonna 1918 kansanedustuslaissa annettiin

äänioikeus yli 30-vuotiaille naisille. Emmeline kuoli 14. kesäkuuta 1928 pian sen jälkeen, kun naisille myönnettiin yhtäläiset äänioikeudet miesten kanssa (21-vuoden iästä alkaen).

Miksi hän on sankaritar?

Vaikka monet ovat eri mieltä hänen valitsemistaan keinoista, hän kuitenkin johti liikettä, joka antoi naisille lopulta äänioikeuden suuresta vastarinnasta huolimatta. Liikkeen kohtaamia vaikeuksia olivat mm. vankeusrangaistukset, kieltä liittyä poliittiseen puolueeseen sukupuolen perusteella ja sodan aiheuttamat viivästyksset.

Hän oli leski ja yksinhuoltajaäiti.

Mitkä tekijät vaikuttivat siihen, että hänestä kasvoi roolimalli? Esimerkiksi yhteisö, opettaja, tunnustus, sosiaalinen tarve...

Hän oli naisten yhtäläisten oikeuksien kampanjan johtaja. Tämä oli sosiaalinen tarve, sillä puolet väestöstä oli tuolloin ilman äänioikeutta.

Hän näytti myös esimerkin siitä, kuinka antaa kaikkensa unelmiensa eteen luopumalla kodistaan ja omistamalla aikaa ja energiaa sille, mihin uskoo.

Jotkut sanovat, että hän meni liian pitkälle perheen sisäisten uhrauksien suhteen ja vaarantamalla muiden elämän. Liike kuitenkin onnistui tavoitteissaan, mikä tarkoittaa, että 18-vuotiaat ja sitä vanhemmat naiset voivat äänestää Yhdistyneessä kuningaskunnassa tasa-arvoisesti miesten kanssa

Ohjaussuunnitelman teemat, joissa tätä tarinaa voidaan käyttää:

Aiheet (ohjaussuunnitelma)	Mikä aspekti sopii tähän teemaan?	Kuinka käyttää tätä?
Viikko 24: Kirjoittaminen ja ihmisoikeudet: Muutoksen esteet	Emmeline Pankhurst oli naisten sosiaalisen ja poliittisen liiton (WSPU) perustajajäsen, joka taisteli naisten äänioikeudesta Isossa-Britanniassa. 18. tammikuuta 1908 liberaalien kannattajien joukko hyökkäsi Pankhurstia ja hänen toveriaan Nellie Martelia vastaan. Miehet syyttivät WSPU: ta siitä, että nämä aiheuttivat lisävaalit konservatiivien ehdokkaalle. Miehet heittivät savea, mätää munia ja kivisiä lumipalloja naisia kohti; heitä hakattiin ja Pankhurstin nilkka oli pahoilla mustelmilla. Toisten vastaukset muutokseen osoittavat yhteiskunnan vastustuksen muutokseen; pelkäävän, että joidenkin ryhmien voimaannuttaminen riisuttaa toisia. Emmeline Pankhurst sisällytti kampanjaansa väkivaltaa, mitä jotkut pitivät haitallisena. Emmeline piti sitä kuitenkin välttämättömänä, koska väkivallattomia mielenosoituksia ei otettu vakavasti.	Toisten ihmisten reaktiot osoittavat muutoksenvastustusta. Hepelkäsivät, että naisten äänioikeuden salliminen merkitsisi äänioikeutettujen vallan vähenemistä.

Viikko 19 Kirjoittaminen ja ihmisoikeudet 3: Nähdäksi ja kuulluksi tuleminen	Emmeline taisteli naisten äänioikeudesta Yhdistyneessä kuningaskunnassa järjestämällä Womens 'Franchise League -liikkeen ja myöhemmin (militanttisemman) Naisten sosiaalisen ja poliittisen liiton. Tätä liigaa kritisoitiin väkivaltaisista taktiikoista. Samoin kohtelu vankilassa oli väkivaltaista. Nälkälakojen aikana liikkeen naisia syötettiin väkisin putkiruokinnalla, ja heidän suunsa avattiin väkisin teräspankilla.	<i>Omien oikeuksien ajaminen sai Pankhurstin havaitsemaan, että kokemus kuulemattomuudesta johti hänet radikaalimpiin ja laittomampiin toimiin. Onko olemassa muita tapoja protestoida 2020-luvulla, jotka ovat yhtä tehokkaita?</i> <i>Nälkälakko on eräänlaista itsensä vahingoittamista. Joskus ihmiset kertovat kehonsa kautta sen, mitä ei voi sanoa / kuulla. Kirjoittaminen voi olla silloin olla sellainen vaihtoehto, mikä ei vahingoita kehoa.</i> <i>Mitä sellaisia ryhmiä on olemassa, josta voimme löytää samanhenkisiä ihmisiä?</i>
Kirjoittaminen ja ihmisoikeudet 2: Paikallinen/ tuntematon tarina	Vuonna 1907 Emmeline myi kotinsa Manchesterissa ja aloitti liikkuvan elämäntavan siirtymällä paikasta toiseen puhuessaan ja marssiessaan naisten äänioikeuden puolesta. Hän asui ystäviensä kanssa ja hotelleissa, kuljettaen omaisuutensa matkalaukuissa. Vaikka taistelu innoitti häntä - ja hän koki iloa energian jakamisesta muille - jatkuva matkustaminen merkitsi eroa hänen lapsistaan. Hänen aviomiehensä kuoli vuonna 1898. Toinen vähemmän tunnettu tarina Emmelineestä on hänen sotatoimensa ensimmäisessä maailmansodassa. Hän auttoi naisia liittymään työelämään, kun miehet taistelivat ulkomailla. Hän perusti adoptiokodin (josta häntä kritisoitiin naimattomien vanhempien lasten auttamisesta) ja adoptoi neljä lasta oman neljän lapsensa lisäksi.	<i>Emmeline omaksui nomadielämäntavan mahdollistaakseen ja rahoittaakseen poliittista toimintaansa naisten äänioikeuteen liittyen. Hän ei ollut aina onnellinen ja joutui kärsimään erosta perheestään.</i> <i>Mitä kuulemattomia tarinoita liittyy omiin valintoihisi?</i> <i>Joskus yhden asian valitseminen tarkoittaa toisesta luovuttamista. Nämä ovat vaikeita valintoja.</i> <i>Emmeline lähetti yhden lapsistaan Australiaan, koska tämä oli eri mieltä hänen kanssaan.</i> <i>Mitkä ovat perheesi vakaumukset ja seuraatko niitä?</i>

Lisätietoa roolimallista:

[Pankhurst, Christabel](#). *Unshackled: The Story of How We Won the Vote*. London: Hutchinson & Co., 1959. [OCLC 2161124](#).

Pankhurst, Emmeline. *My Own Story*. 1914. London: Virago Limited, 1979. [ISBN 0-86068-057-6](#).

Populaarikulttuuri

- Womanchester kampanja naispatsaan, sen kannattajien ja varainkerääjien hyväksi:
- <https://www.youtube.com/watch?v=DVTyzGjaJfI>
- Helen Pankhurst puhuu iso-isoäidistään hänen muistopatsaansajulkistamistilaisuudessa.
- <https://www.youtube.com/watch?v=kfwOdCXTB2U>
- Emmeline Pankhurst | ”Yllytän tätä kokousta kapinaan” -puhe, Lokakuu 1912 | Naisten Suffrage
- https://www.youtube.com/watch?v=7EMNDj_Ao3s

Kuva: Ljubo Vukelic

Esma Redžepova-Teodosievska

Syntymä- ja kuoliaika:

8.8.1943 (Skopje) – 11.12.2016 (Skopje)

Kotimaa:

Syntynyt Jugoslaviassa, elänyt Makedoniassa.

Lyhyt elämäkerta:

Hän oli makedonialainen laulaja, lauluntekijä ja romani-etnisyyden ja humanitaarisen työn edustaja. Hänen runsas ohjelmistonsa sisältää satoja kappaleita. Hän on antanut suuren panoksen romanikulttuurille ja sen edistämiseksi ja niinpä häntä kutsutaankin lempinimellä ”mustalaisten kuningatar”. Hänen perheensä vaati tyttärelleen peruskoulutusta, mutta perinteiset näkemykset perheestä asettivat odotuksia myös häntä kohtaan - hänen odotettiin menevän naimisiin teini-ikäisenä ja tulevan kotiäidiksi.

Hänen elämänpolunsa poikkesivat kuitenkin perinteisistä. Hän oli taistelija varhaislapsuudestälähtien, taistelijatunnustuksensaamiseksi itselleen, kansallisuudelleen, etnisyydelle ja ihmisyydelle yleensä. Hän oli tienraivaaja, ensimmäinen nainen, jonka laulu alkuperäisellä romanikielellä on lähetetty radiossa. Amerikkalaiset ovat luokitelleet hänet kaikkien aikojen 50 parhaan naislaulajan joukkoon.

Vaikka hän työskenteli kovasti ja astui kansallisen ja kansainvälisen maineen polulle, hän kamppaili naisena - hän oli rasismien ja juoruilun kohde. Makedonian romanit ajattelivat hänen olevan häpeällinen, hän oli kriitikoiden kohteena myös suhteissaan musiikkikollegaansa Teodosievskiin, koska oli mahdotonta ajatella, että eri etnisten ryhmien henkilöt voisivat mennä naimisiin (kukaan yhteisöistä ei hyväksynyt tätä avioliittoa). Hänen uransa ja vapautunut elämäntapa (esiintyminen lavalla, nukkuminen hotelleissa, työskentely ihmisten kanssa) näytti olevan vahva paheksuntakysymys molempien - makedonialaisten ja mustalaisyhteisöjen puolella.

Hän kohtasi väkivaltaa myös elämässään yleensä - tiedotusvälineiden rasistiset ennakkoluulot luonnehtivat häntä romaneille näennäisesti tyypillisten piirteiden kautta (hänet kuvattiin kuumaverisenä, onnellisena ja rentona sekä kommentoitiin hänen tummaa ihoa).

Toisaalta hän oli humanitaarinen vaikuttaja, joka kasvatti 47 lasta yhdessä aviomiehensä kanssa. Hän kannatti voimakkaasti romanien ja naisten oikeuksia.

Miksi hän on sankaritar?

Hän voitti perinteet eikä halunnut alistua teiniavioliittoon, vaan päätti itse omasta henkilökohtaisesta elämästään.

Vaikka hän oli lahjakas, hän joutui työssään kamppailemaan oman etnisen alkuperänsä tuottamien esteiden, kritiikin ja ennakkoluulojen kanssa, joten hänen täytyi todistaa osaamisensa moninkertaisesti.

Hän oli vaikutusvaltainen humanitaarinen henkilö ja lahjoitti rahaa humanitaariselle järjestölle, hän ajatteli globaalisti ja pääsi yli oman kulttuurinsa ajattelutavan rajoitteista ja työskenteli siten apua tarvitsevien ihmisten hyväksi.

Mitkä tekijät vaikuttivat siihen, että hän kasvoi roolimalliksi? Esimerkiksi yhteisö, opettaja, tunnustus, sosiaalinen tarve...

Hän oli uskomaton yhdistelmä suurta lahjakkuutta ja hämmästyttävää lauluääntä; toisaalta hän oli humanitaarinen hyväntekijä, joka myös nimitettiin kahdesti Nobelin rauhanpalkinnon saajaehdokkaaksi. Hänen tahdonvoimansa, ahkera työnsä ja kykynsä tekivät hänestä menestyvän tähden musiikkialalla, jossa naiset voivat joutua potentiaalisesti haitallisiin tilanteisiin menestyäkseen – joskus lahjakkuus ei riitä menestykseen. On melko ironista, että toisaalta hän taisteli etnisyytensä ja naisvoimansa puolesta, mutta oli samalla oman yhteisönsä ilkeiden juorujen kohde – ja joutui näin taistelevaan perinteitä vastaan.

Ohjaussuunnitelman aiheet, joissa voidaan hyödyntää hänen tarinaansa:

Ohjaus-suunnitelman aiheet	Mitkä aspektit sopivat teeman käsittelyyn?	Miten käyttää tätä?
Viikko 28	Sankarin matka voidaan yhdistää tähän tarinaan heijastamalla sankarittaren elämänpolkua - tuomaan esiin tärkeitä hetkiä, taisteluita ja esteiden voittamista.	Harjoitukset 1 ja 2 soveltuvat molemmat tähän
Viikko 17	Tämä sankaritar eli vastoin oman etnisen alkuperänsä normeja ja odotuksia, jotka liittyvät naisena olemisen sääntöihin tai perinteisiin elämäntapoihin; elämällä itsenäistä elämää ja päättämällä itse asioistaan ilman muiden vaikutusta, hänen itsenäisyytensä voi helpottaa sosiaalisten aiheiden käsittelyä ja lisätä siten tietoisuutta.	Harjoituksen 1 aikana osallistujat voivat yrittää miettiä jotain jokapäiväiseen ympäristöönsä kuuluvaa, arkaluontoista aihetta, jonka he arvioivat tärkeäksi itselleen, ja pohtia, kuinka ”anonyymit elämäntarinat” voisivat toimia motivaatioelementteinä. Harjoituksen 2 runon sijasta voidaan kerätä myös joitain sananlaskuja - niiden tulisi kuvastaa yleisiä ajatuksia siitä, mikä elämässä todella on merkityksellistä ja kuinka tämä auttaa kirjoittamaan näkyviin vaatimuksemme ja toiveemme.

Lisätietoa roolimallista:

- https://en.wikipedia.org/wiki/Esma_Red%C5%BEepova
- <https://www.dnevnik.si/1042733422>
- <https://www.rtvsllo.si/kultura/glasba/esma-redzepova-filozofija-romov-nikogarsnja-zemlja-brez-meja/389879>

Indira Gandhi

Syntymä- ja kuolinvuosi:

1917-1984

Syntymä- ja asuinpaikka:

Intia

Lyhyt elämäkerta:

Hän oli Intian ensimmäinen ja toistaiseksi ainoa pääministeri. Hän oli Intian ensimmäisen pääministerin Jawaharlal Nehrun tytär. Hän toimi pääministerinä vuosina 1966–1977 ja jälleen vuodesta 1980 siihen asti, kunnes hänet murhattiin lokakuussa 1984.

Pääministerinä hänet tunnettiin poliittisesta vaatimattomuudesta ja vallan keskittämisestä. Hän vei maansa sotaan Pakistania vastaan tukeakseen itsenäisyysliikettä, joka johti Intian voittoon ja Bangladeshin luomiseen sekä lisäsi Intian vaikutusvaltaa: siitä tuli Etelä-Aasian alueellinen hegemonia. Myöhemmin Gandhi julisti hätätilan (1975-1977), jossa kansalaisvapaudet keskeytettiin. Hänen viimeisellä pääministerikaudellaan Shikh-nationalistit halusivat julistautua itsenäiseksi. Kun Gandhi määräsi sotatoimet heitä vastaan, hänen omat henkivartijansa ja sikhien kansallismieliset murhasivat hänet 31. lokakuuta 1984.

Miksi hän on sankaritar?

Indira Gandhi oli Intian ensimmäinen ja toistaiseksi ainoa naispuolinen pääministeri. Hänet äänestettiin vuonna 1999 BBC:n äänestyksessä viime vuosituhannen tärkeimmäksi naiseksi monen muun naisen, kuten Englannin kuningatar Elizabeth I:n, Marie Curien ja Äiti Teresan joukosta. Hän joutui englantilaisten vangitsemaksi 13 kuukauden ajaksi uskomustensa vuoksi.

Hän kannatti miesten ja naisten yhtäläistä äänioikeutta, ja vaikka hän kielsi olevansa feministi, hän totesi, että naiset ovat eniten sorretti ihmisryhmä, erityisesti intialaiset naiset, ja heidän pitäisi pystyä hoitamaan omaa elämäänsä.

Mitkä tekijät vaikuttivat siihen, että hän kasvoi roolimalliksi? Esimerkiksi yhteisö, opettaja, tunnustus, sosiaalinen tarve...

Vaikka hän tuli poliitikkoperheestä, hänen ei ollut helppoa tulla pääministeriksi Intiassa tai muualla maailmassa – se ei olisi helppoa nykyäänkään. Hän yritti muuttaa asiat parhain päin omassa maassaan, ja hänen työnsä tunnustettiin kaikkialla maailmassa.

Aiheet Opinto-ohjelma	Mitkä aspektit sopivat teeman käsittelyyn?	Miten käyttää tätä?
Kirjoittaminen ja ihmisoikeudet 1: Osallisuus ja johtaminen	<i>Hänestä tuli pääministeri miesvaltaisessa yhteiskunnassa</i>	Write if you ever felt the need to participate in public Kirjoitustehtävä: Oletko koskaan tuntenut tarvetta osallistua päätöksentekoon julkisista asioista tai muuhun yhteisten asioiden hoitoon? Oletko kokenut vaikeuksia? Keskustele sitten ryhmän kanssa siitä, mitä kirjoitit. Varaa hetki aikaa keskustellaksesi siitä, ovatko esteet suurempia, koska olet nainen. Tuleeko mieleesi aiheita, joiden puolesta taistelisit, ellei sinua nolottaisi tai häiritsisi se tosiasia, että olet nainen. Toimisitko toisin, jos olisit mies? Keskustele sitten ryhmän kanssa. Keskustelkaa ryhmässä, mitä stereotypioita naispoliitikkoihin liittyy. Yksi teistä voi kirjoittaa vastaukset ylös.
Kirjoittaminen ja ihmisoikeudet 8: Muutoksen esteet	<i>Hänet vangittiin uskomustensa vuoksi</i>	Keskustele YK: n kansalaisoikeuksien yleissopimuksesta, erityisesti uskomusten vapaudesta. Kirjoitustehtävä: Tiedätkö jonkun naisen, joka on vangittu tai jota on kohdeltu väärin uskomustensa vuoksi? Kirjoita hänestä.

Lisätietoa roolimallista:

https://en.wikipedia.org/wiki/Indira_Gandhi (retrieved 02.27.2020)

<https://tvxs.gr/news/prosopa/intira-gkanti-i-anodos-kai-i-ptosi> (retrieved 02.27.20)

<https://www.sansimera.gr/biographies/21> (retrieved 02.27.2020)

<https://tomov.gr/2018/11/19/intira-gkanti-1917-1984/> (retrieved 02.27.2020)

Indira Gandhi: A Biography (Penguin Books)

<https://www.youtube.com/watch?v=5jwKU6kIL08>

<https://www.youtube.com/watch?v=IojkTQ4qBws>

Irene Villa

Syntymäaika:

21.11.1978

Kotimaa:

Spanja

Lyhyt elämäkerta:

Kun Irene oli 12, hän joutui ETA:n terrori-iskun uhriksi. Hän oli matkalla kouluun äitinsä kyydissä, kun heidän autoonsa kiinnitetty pommi räjähti. Irene menetti jalkansa ja kolme sormeaan toisesta kädestään. Hänen äitinsä menetti jalan ja käden.

Hän järkyttyi kovasti tajutessaan sairaalassa, ettei hänellä ollut jalkoja, mutta hänen vanhempiansa neuvot auttoivat häntä selviytymään tilanteesta vähitellen ja antamaan terroristeille anteeksi.

”Sanoin tyttärelleni, että meillä oli kaksi polkua: vihata ja kirotta nämä ihmiset, tämä myrkyttää oman mielen, eikä se tavoita niitä, jotka ovat tehneet tämän meille; tai ajatella, että synnyimme tällaisina ja panostaa kaikkemme onnellisuuteen. Olen mukanas, mitä ikinä päätätkin. Irene, joka on hyvin älykäs, sanoi minulle: ‘Äiti, olen jo miettinyt sitä, me synnyimme tällaisina’, sanoi hänen äitinsä.

Nämä sanat ja hänen valintansa onnellisuuden polusta ovat auttaneet ylittämään tilanteen ja monet muut vaikeat hetket.

Irenestä on tullut yksi suosituimmista esimerkeistä henkilökohtaisesta selviytymisestä Espanjassa. Hän kykeni tuntemaan itsensä onnekkaaksi, koska menetti vain kaksi jalkaa, mutta pysyi hengissä. Hänellä on aina vaikeuksien voittamisen asenne. Hän piti hiihtämisestä ennen terrori-iskua ja jatkoi harjoittelua sen jälkeen. Tämän lajin harjoittelu auttoi häntä selviytymään jalkojensa menetyksestä ja auttaa myös silloin kun hänen on kohdattava jokin vaikea tilanne. Hän onnistui voittamaan Espanjan mestaruuden mukautetussa alppihiihdossa.

Hänellä on kolme lasta, ja hän erosi hiljattain. Hän on säilyttänyt selviytymisen asenteensa tässä uudessa tilanteessa ja pitänyt avioeroaan vielä yhtenä mahdollisuutena jatkaa oppimista.

Nykyään hän on psykologi sekä kirjailija ja on pitänyt monia konferensseja optimismista ja selviytymisestä käyttäen kokemustaan esimerkkinä. Hän on myös ollut jäsen terrorismin uhrien yhdistyksessä sekä inklusiivista urheilua edistävässä Fundación Tambiénissa.

Hän julkaisi ensimmäisen kirjansa vuonna 2004: "*Know that you can. Memories and reflections of a victim of terrorism*" (Tiedä, että voit, terrorismin uhrin muistiot ja reflektiot), joka on tunteellinen ja rohkea minämuotoinen kertomus päivästä, jolloin koripallojoukkueensa kapteeniksi pyrkineen teinin unelmat katkaistiin, mutta romahtamisen ja vihaamisen sijaan hän nousi ylös optimistisesti ja syyttämättä ketään.

Myöhemmin hän kirjoitti teokset: *Knowing that you can, twenty years later*"; *"It's never too late, princess"*; *"The book hug"* and *"Like the sun for flowers."* (Tietäen, että voit, kaksikymmentä vuotta myöhemmin"; *"Koskaan ei ole liian myöhäistä, prinsessa."* "Kirjahalaus" ja "Kuin aurinko kukille")

Mitkä tekijät vaikuttivat siihen, että hänestä kasvoi roolimalli? Esimerkiksi yhteisö, opettaja, tunnustus, sosiaalinen tarve...

Hän tekee päätöksen: en ole uhri enkä vihaa. Tämä päätös on ollut hänen elämänsä johtoajatus ja auttanut selviytymään erilaisista tilanteista.

Hänellä on vahva tahto, ja hän näki vaikeudet haasteina ja oppimisen mahdollisuutena.

Hänestä on tullut monille ihmisille esimerkki vaikeuksien selättämisestä ja selviytymiskyvystä.

Ohjaussuunnitelman aiheet, joissa voidaan hyödyntää hänen tarinaansa:

Aiheet (curriculum)	Mikä näkökohta on esimerkki aiheesta?	Miten sitä käytetään?
Vko 2 Itsetuntemus	Hänen kirjoituksissaan puhuttiin siitä, miten hän onnistui pääsemään yli hyökkäyksestä, ja siitä miten käyttää tätä oppimista minkä tahansa muun lopputuloksen saavuttamisessa elämässä.	
Arvoista kirjoittaminen	Hänellä on selkeät prioriteetit: pysyä onnellisena, välttää surua. Hän on rakentanut elämänsä tämän tavoitteen ympärille.	
Menneisyydestä ja tulevaisuudesta kirjoittaminen	Hän on esimerkki siitä, miten kohdata tulevaisuus odottamattomalla tavalla (ilman jalkoja).	
Kirjoittaminen odottamattomista tapahtumista ja vaikeuksista	Hän on esimerkki siitä, miten kohdata odottamattoman tapahtuma: terrori-isku.	
Muutoksen esteet	Hänen esimerkkinsä osoittaa, että monet uskomukset voidaan muuttaa: olemalla onnellinen hyökkäyksen jälkeen, harjoittelemalla hiihtoa ja saamalla lapsia ilman jalkoja. Hän myös tuhosi omat onnen esteensä.	
Resilienssi	Hän on esimerkki resilienssistä; Hän on selvinnyt yli terrori-iskusta ja jalkojensa menetyksestä lapsena, omaksunut tilanteen, tehnyt päätöksen itsestään ja elämästään ja jatkanut kaiken haluamansa tekemistä.	

Lisätietoa roolimallista:

- Kotisivut:

<https://irenevilla.org/?lang=en>

- Kirjat:

Villa, I (2004) *Saber que se puede, recuerdos y reflexiones de una víctima del terrorismo* Madrid, Martínez Roca

Villa, I (2007) *SOS...víctima del terrorismo*. Madrid, Pirámide

Villa, I (2011) *Saber que se puede, veinte años después*. Madrid, Martínez Roca

Villa, I (2013) *Nunca es demasiado tarde, princesa*. Madrid, Espasa

Villa, I (2015) *Como el sol para las flores*. Madrid, Espasa

Jane Goodall

Syntymäaika:

3.4.1934

Kotimaa:

Yhdistynyt kuningaskunta, UK

Lyhyt elämäkerta:

Lapsena Janella oli täytetty simpanssi nallekarhun sijaan. Hänen mieltymyksensä tähän hahmoon aloitti hänen rakkautensa eläimiin. Hän kiinnostui intohimoisesti myös Afrikasta ja muutti lopulta Keniaan. Louis Leakey, tunnettu kenialainen arkeologi ja paleontologi, lähetti hänet Tansaniaan tutkimaan simpansseja ja tämän jälkeen Lontooseen tutkimaan kädellisten käyttäytymistä ja anatomiaa. Vuonna 1960, huomattavan kenttätöön jälkeen, Jane hyväksyttiin tohtoriopintoihin Cambridgen yliopistoon ilman humanististen tieteiden tai luonnontieteiden kandintutkintoa. Hänen väitöskirjansa etologian alalta valmistui vuonna 1965.

Goodall on ollut naimisissa kahdesti. Hänen ensimmäinen miehensä oli hollantilainen aatelismies, villieläinvalokuvaaja Hugo van Lawick. He saivat poikalapsen ja erosivat vuonna 1974. Vuotta myöhemmin Jane meni naimisiin Derek Brycesonin kanssa, joka Tansanian kansallispuistojen johtajana pystyi suojelemaan Goodallin tutkimusta. Kuusi vuotta myöhemmin hän valitettavasti kuoli syöpään.

Jane tunnetaan parhaiten tutkimuksestaan simpanssien sosiaalisesta- ja perhe-elämästä. Hänen löydöksensä mullistivat tietomme simpanssien käyttäytymisestä ja olivat lisätodisteita ihmisten ja simpanssien sosiaalisista yhtäläisyyksistä. Vuonna 1977 hän perusti Jane Goodall -instituutin. Nykyisin hän on tunnettu ympäristöaktivisti, joka on saanut monia kunnianosoituksia ympäristö- ja humanitaarisesta työstään.

Miksi hän on sankaritar?

- Hän rohkeasti kyseenalaisti vallitsevat näkemykset eläinten luonteesta läheisellä, empaattisella lähestymistavalla lähimpiä sukulaisiamme, simpansseja kohtaan.
- Hän on seurannut intohimoaan ja kiinnostuksen kohdettaan luottavaisesti ja osoittanut, että sekä ihmisapinoihin että muihin kädellisiin voi luottaa.
- Hän on edelleen aktiivinen 85-vuotiaana ja käyttää aikansa ympäristön ja eläinten oikeuksien puolustamiseen.

Mitkä tekijät vaikuttivat siihen, että hän on roolimalli? Esimerkiksi yhteisö, opettaja, tunnustus, sosiaalinen tarve..

Jane tiesi hyvin varhaisessa vaiheessa, mitkä hänen kiinnostuksensa kohteet ovat. Hänen isänsä symbolinen simpanssilahja vaikutti tähän vahvuuteen. Tämä positiivinen suhdemalli toistui ainakin kaksi muuta kertaa, kun hän sai tukea Louis Leakeyltä ja hänen mieheltään Derek Brycesonilta. Hänellä oli myös taloudellinen tuki varakkaalta perheeltään ja tulevalta aviomieheltään, joka työskenteli yhteistyössä ja rakentavasti.

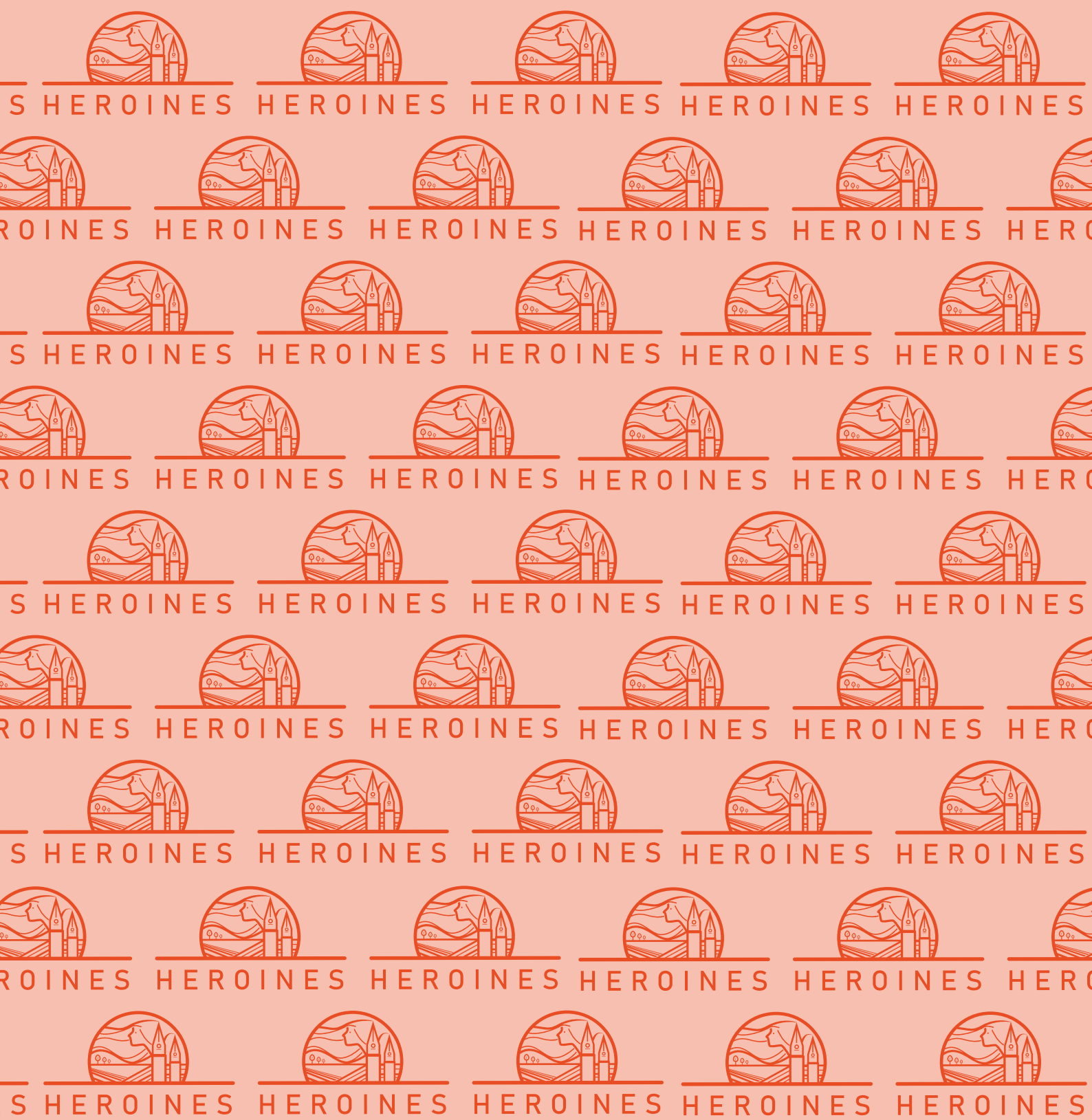
Ohjaussuunnitelman aiheet, joissa voidaan hyödyntää hänen tarinaansa:

Aiheet (ohjaussuunnitelma)	Mitkä näkökohdat toimivat esimerkkeinä aiheesta?	Miten käyttää sitä?
vko 2 Itsemme tunteminen 2: Mitä kirjoittaminen voisi tarjota meille?	Jane oli jo lapsena tietoinen mielenkiinnon kohteistaan. Hän päätyi kirjoittamaan akateemisia artikkeleita ja kirjoja näistä aiheista.	Tee lista lapsuuden kiinnostuksen kohteistasi. Jos olisit tutkija, mitä tutkisit?
vko 9 Kirjoittaminen ryhmässä	Jane oli kiinnostunut simpanssien ryhmäkäyttäytymisestä ja on rakentanut ihmisverkostoja, kuten oman instituutinsa.	Ryhmäkirjoittamisen harjoitukset: muiden osallistujien tekstien jatkaminen, ryhmärunoja; tiettyjen aiheiden sanojen kerääminen ja miellekarttojen tekeminen; oman tekstin jatkaminen muiden palautteen perusteella
vko 22 Kirjoittaminen ja ihmisoikeudet 5: Naiset ja työ	Janella oli hyvä suhde isänsä kanssa ja oli onnekas nähdessään tämän mallin toistuvan elämässään tukea-antavan työsuhteen kautta tunnetun kenialaisen arkeologin ja paleontologin Louis Leakeyn kanssa, joka lähetti hänet Tansaniaan tutkimaan simpansseja; ja hyvän toisen avioliiton kautta Derek Brycesonin kanssa, joka Tansanian kansallispuiston johtajana pystyi suojelemaan Goodallin tutkimusta. Jane pystyi tekemään tohtorintutkimuksen arvostetussa Cambridgen yliopistossa ilman kandin tai maisterin tutkintoa. Jane on kampanjoinut ympäristön puolesta ja laajentanut ymmärrystä sekä simpanssien että ihmisten käyttäytymisestä.	Tee luettelo tyydyttävistä työkokemuksista. Valitse yksi ja kirjoita siitä. Mikä vaikutti siihen, että se oli miellyttävää?
25. Virittäytyminen: Liittolaisten löytäminen luonnollisesta maailmasta	Kun häneltä kysyttiin, uskooko hän Jumalaan, Jane sanoi (vuonna 2010): "Minulla ei ole aavistustakaan siitä, kuka tai mikä Jumala on. Mutta uskon johonkin suureen hengelliseen voimaan. Tunnen sen erityisesti silloin, kun olen luonnossa. Se on vain jotain, joka on isompaa ja vahvempaa kuin minä tai mitä kukaan on. Tunnen sen. Ja se riittää minulle."	Osallistujien ajatusten tutkimista omasta hengellisestä voimastaan ja suhteestaan luontoon, kirjoitetaan toteamieläimistä

Lisätietoja roolimallista:

- [El Instituto Jane Goodall, web oficial](#)
- [Transcripción y video del discurso de Goodall en el Instituto Joan B. Kroc de Paz y Justicia en la Universidad de San Diego, Abril 2008](#)
- [Entrevista en la película \(versión extendida\) sobre Jane Goodall con las transcripciones para la serie documental “Why Are We Here?”.](#)
- [Una conversación con Jane Goodall](#) (audiohaastattelu).
- [Trabajos por o sobre Jane Goodall](#) kirjastoissa.

www.heroines-project.eu

Katerina Vrana

Syntymäaika:

1978

Kotimaa:

Kreikka

Lyhyt elämäkerta:

Stand-up-koomikko, joka aloitti esiintymisen Kreikassa vuonna 2011. Ennen komediauraansa hän opiskeli yksityisessä koulussa Kreikassa ja sitten Iso-Britanniassa, jossa asui vuosia.

Katerina on selviytynyt vakavista tuntemattomista sairauksista vuonna 2017. Hän on toistaiseksi pyörätuolissa, ja on antanut toivoa monille ihmisille "Staying Alive" -esityksellään. Sairauden jälkeen hän ei voinut istua, puhua tai nähdä.

Miksi hän on sankaritar?

Hän oli aina rohkea. Koska hän on stand-up-koomikko, joka on hyvin miesvaltainen ammatti, hän oppi kovalla tavalla, kuinka vaikeaa on avautua yleisön edessä ja yrittää saada ihmiset nauramaan.

Hänet nimitettiin maailman kolmanneksi parhaaksi koomikoksi vuonna 2016 (ja hän oli ensimmäinen nainen, joka voitti palkinnon).

Malesian kiertueen aikana hän sairastui. Hän oli ensimmäinen nainen, joka on koskaan esittänyt stand-up-komediaa Pakistanissa, jossa hän esiintyi vuonna 2017. Sairauden jälkeen hän kamppaili parantuakseen ja alkoi jakaa terveysongelmia yleisönsä kanssa. Tällä tavalla hän innoitti monia samanlaisten tai erilaisten vaikeuksien omaavia ihmisiä olemaan antamatta periksi ja jakamaan ongelmiaan.

Tällä hetkellä hänellä on uusia faneja ja jotkut hänen kollegansa keräävät rahaa auttaakseen häntä taloudellisesti hoitokuluissa.

Mitkä tekijät vaikuttivat siihen, että hän kasvoi roolimalliksi? Esimerkiksi yhteisö, opettaja, tunnustus, sosiaalinen tarve...

Hän on roolimalli, koska hän on ollut ja on edelleen rohkea, jakanut ongelmansa muiden ihmisten kanssa ja auttanut ihmisiä voittamaan vammaisuuteen liittyvät ja ylipäättään matkan varrella kohdattavat vaikeudet, joita tulee vastaan kaikkien elämässä. Hän on myös nainen, joka on tehnyt menestyksekkään uran miesten hallitsemassa ammatissa.

Hänen lainauksensa on: "Löydä aina voima käsitellä se, mitä elämä vaatii".

Ohjaussuunnitelman aiheet, joissa voidaan hyödyntää hänen tarinaansa:

Aiheet (ohjaussuunnitelma)	Mitkä aspektit sopivat teeman käsittelyyn?	Miten käyttää tätä?
Ongelmista kirjoittaminen	Hän puhuu terveysongelmistaan. Hän puhuu mielialoista, tunteista, sairaudesta, odottamattomista vaikeuksista ja kuinka hän selvisi niistä ja sai voimia.	Kirjoitustehtävä: Luuletko, että olisit itse valmis jakamaan fyysiseen vammaan liittyvän tarinasi julkisesti? Miltä sinusta tuntuisi? Mitkä esteet sinun pitäisi ylittää? Entä jos vaikeutesi koskisivat mielenterveyttäsi? Jakaisitko tarinasi pienessä tai suuremmassa ryhmässä, jos oletat tarinasi auttavan muita selviytymään vaikeuksistaan? Jaa ajatuksiasi ryhmän kanssa. Keskustelkaa avoimesti huumorista. Luuletko, että se auttaa, kun asiat ovat vaikeita? Kirjoita hetkestä, jolloin muistat huumorin auttaneen sinua voittamaan vaikean tilanteen. Jaa sitten ajatuksesi siitä ryhmän kanssa.

Lisätietoa roolimallista:

<https://www.youtube.com/watch?v=Dyd2I5gp4aY&t=964s> (english subtitles)

<https://www.youtube.com/watch?v=P7TsvjLEXns>

https://www.lifo.gr/articles/theater_articles/194977/i-katerina-vrana-den-tha-to-valei-kato-pote (retrieved 02.27.20)

<https://www.bovary.gr/oramatistes/19385/katerina-vrana-den-ezisa-kala-ta-40-moy-itan-tote-poy-shedon-pethana> (retrieved 02.27.20)

Lena Manta

Syntymäaika:

30.4.1964

Syntymä- ja asuinpaikka:

Syntyi Istanbulissa, Turkissa ja elää nyt Ateenassa, Kreikassa.

Lyhyt elämäkerta:

Hän on kreikkalainen kirjailija. Hän opiskeli lastentarhanopettajaksi, mutta ei koskaan työskennellyt alalla vaan on tehnyt työuransa taiteen ja journalismin parissa. Hänet on palkittu "Vuoden kirjailijana" vuosina 2009 ja 2011. Vuonna 2016 hänelle myönnettiin "Yleisöpalkinto" luokassa "Sankarien inspiraatio" romaanistaan "Anteeksipyyntö loppua varten". Monet hänen kirjoistaan on käännetty englanniksi, italiaksi, espanjaksi, turkiksi ja kiinaksi.

Vuonna 2013 hänellä diagnosoitiin syöpä, mahalaukun lymfooma ja häntä hoidettiin kemoterapialla. Hän oli onnekas ja voitti syövän. Tämä on toiminut kannustavana viestinä syöpää sairastaville ihmisille.

Haastatteluissa hän on kertonut terveysongelmistaan, saamastaan voimasta, taistelustaan syöpää vastaan ja siitä, mitä valitettava tapahtuma opetti hänelle. "Sain kemoterapiaa, mutta minulla oli onni matkassa saadessani diagnoosin niin aikaisin, koska sairastavani syöpä voi olla vakava lääketieteellinen ongelma".

Kirjoittaja kertoi haastatteluissa myös, ettei lopettanut työskentelyään tai kirjan kirjoittamista kemoterapian aikana.

Miksi hän on sankaritar?

Hän on puhunut kokemuksestaan sairastumisesta, ajatuksistaan ja tunteistaan. "Masennus parantaa muita ongelmia. Seikkailuni kautta tajusin, että elämä on liian lyhyt käytettäväksi suremiseen.

Kokemuksensa kautta hän kehottaa kaikkia naisia kiinnittämään huomiota kehon oireisiin ja sairauksien ennaltaehkäisyyn. "Tein sen ja yritän sanoa kaikille naisille, että ennaltaehkäisy on tärkeintä". "Nyt voin paremmin, opin oppimaan huolehtimaan itsestäni, mistä en välittänyt aikaisemmin. Olen oppinut nauttimaan hetkistä ja elämästä. En ole ollut koskaan nainen, joka vain painaa päänsä päänsä alas ja katseensa maahan, mutta sairaus vahvisti minua entisestään.

Hän jätti vaikeudet taakseen päättäväisesti ja sitkeästi, ja nyt muistot vaikeasta ajasta palaavat aina hetkeksi mieleen kontrollitarkastusten yhteydessä.

Hän onnistui voittamaan vakavan terveysongelmansa ja jatkamaan elämää ja työtä "aina hymyillen", kuten hän sanoo.

Mitkä tekijät vaikuttivat siihen, että hän kasvoi roolimalliksi? Esimerkiksi yhteisö, opettaja, tunnustus, sosiaalinen tarve...

Hän on esimerkki siitä, miten olla antamatta periksi huolimatta lääketieteellisistä ongelmista. Sosiaalinen tarve: tarinansa kautta hän antaa viestin syövän ennaltaehkäisyyn tärkeydestä.

Aiheet (ohjaussuunnitelma)	Mitkä aspektit sopivat teeman käsittelyyn?	Miten käyttää tätä?
Ongelmista kirjoittaminen	Hän puhuu terveysongelmistaan. Hän puhuu mielialoista, tunteista, sairaudesta, odottamattomista vaikeuksista ja kuinka hän selvisi niistä ja sai voimia.	Käytä muutamia minuutteja kuvataksesi tämän Sankarittaren elämää (hänen luonnettaan, sosioekonomista asemaansa...) Kuinka hän selvisi vakavista terveysongelmistaan?
Odottamattomista tapahtumista ja vaikeuksista kirjoittaminen	Hän on esimerkki resilienssistä; hän onnistui voittamaan ongelmansa ja pysymään aktiivisena.	Lehden / uutiskirjeen kuvaukset samankaltaisista tarinoista Pyydä osallistujia kirjoittamaan muistiin ajatuksensa vertaamalla eri tarinoita ja kuinka hahmot käsittelevät odottamattomia tapahtumia elämässään. Mitä sankaritar neuvoa ja mitkä ovat omat ehdotuksesi?
Kirjoittaminen ja resilienssi	Hän on esimerkki resilienssistä.	Aivoriihi: Resilienssi Keskustele tekijöistä, jotka ovat vahvistaneet sankarittaren sietokykyä hänen elämänsä vaikeina aikoina Pyydä osallistujia tunnistamaan ja kirjoittamaan vahvuudet ja heikkoudet (vähintään viisi) Pyydä osallistujia miettimään hetkiä, jolloin he ovat osoittaneet joustavuutta Uskotko, että sukupuoli on keskeinen rooli sietokyvyn rakentamisessa ja miten?

Lisätietoa roolimallista:

iefimerida :Retrieved 02- 26- 2020 from : <https://www.iefimerida.gr/news/105843/%CE%B7-%CE%BB%CE%AD%CE%BD%CE%B1-%CE%BC%CE%B1%CE%BD%CF%84%CE%AC-%CE%B1%CF%80%CE%BF%CE%BA%CE%B1%CE%BB%CF%8D%CF%80%CF%84%CE%B5%CE%B9-%CE%B1%CF%80%CF%8C-%CF%84%CE%B9-%CF%80%CE%AC%CF%83%CF%87%CE%B5%CE%B9-%CE%BA%CE%B1%CE%B9-%CE%B3%CE%B9%CE%B1%CF%84%CE%AF-%CE%AD%CE%BA%CE%B1%CE%BD%CE%B5-%CF%87%CE%B7%CE%BC%CE%B5%CE%B9%CE%BF%CE%B8%CE%B5%CF%81%CE%B1%CF%80%CE%B5%CE%AF%CE%B5%CF%82-%CE%B2%CE%AF%CE%BD%CF%84%CE%B5%CE%BF>

This is how I defeat cancer. Haettu 26.2.2020:

<https://www.athensmagazine.gr/article/stars-tv/135127-laquo-etsi-nikhsa-ton-karkino-raquo-h-syglonistikh-eksomologhsh-ths-lenas-manta-sthn-tatiana-stefanidoy-video>

Lena manta . Haettu 26.2.2020:

https://el.m.wikipedia.org/wiki/%CE%9B%CE%AD%CE%BD%CE%B1_%CE%9C%CE%B1%CE%BD%CF%84%CE%AC

Athens Voice Lena manta Retrieved 02- 26- 2020 from:

https://www.athensvoice.gr/culture/book/575935_lena-manta

Dafni Venieri

Syntymäaika:

1958

Syntymä- ja asuinpaikka:

Syrjäinen kylä Prefecturessa, Fthiotidassa Keski-Kreikassa.

Lyhyt elämäkerta:

Dafni on 62-vuotias nainen, joka asuu maatalouskylässä yrittäen selviytyä elämänongelmistaan. Hän meni naimisiin 20-vuotiaana ja hänellä on 2 lasta. Hänen poikansa aloitti 15-vuotiaana huumeiden käytön, ja siitä hänen Golgatansa alkoi. Viiden vuoden ajan hän yritti käsitellä poikansa ongelmaa ilman apua, antaen hänelle täydellisen tuen. Hän onnistui auttamaan poikaansa käsittelemään huumeriippuvuuttaan kannustamalla häntä osallistumaan detox-ohjelmaan. Hänen poikansa voi nyt paremmin monien vuosien jälkeen ja asuu nyt vaimonsa ja 2 lapsensa kanssa. Henkisen paineen ja ahdistuksen takia Marialle sairastui rintasyöpään 5 vuotta myöhemmin ja hänet leikattiin. Koko tämän ajan hänen on työskenneltävä aviomiehensä kanssa perhetilalla ja tuettava miestänsä neljä perhettään. Hänen aviomiehensä kuoli 4 vuotta Marian sairastumisen jälkeen, ja Maria hoitaa yksin tilaansa, elää syrjäisen kylän todellisuutta, tukee perhettään ja työskentelee.

Hän on aktiivinen jäsen paikallisessa naisyhdistyksessä ja kulttuuriliitossa.

Miksi hän on sankaritar?

Hän onnistui voittamaan ongelmat ilman apua syrjäisellä alueella, on löytänyt tiensä ulos vaikeuksista ja tukenut aktiivisesti perhettään ja itseään.

Mitkä tekijät vaikuttivat siihen, että hän kasvoi roolimalliksi? Esimerkiksi yhteisö, opettaja, tunnustus, sosiaalinen tarve...

Hän on esimerkki siitä, miten olla antamatta periksi huolimatta perhe-, lääketieteellisistä ja sosiaalisista ongelmista ja kuinka hankkia sietokykyä ja joustavuutta.

Ohjaussuunnitelman aiheet, joissa voidaan hyödyntää hänen tarinaansa:

Aiheet (ohjaussuunnitelma)	Mitkä aspektit sopivat teeman käsittelyyn?	Miten käyttää tätä?
Ongelmista kirjoittaminen	Hän kertoo perheestään, terveydestään ja sosioekonomisista ongelmistaan	Kehota osallistujia kuvittelemaan päivä syrjäisessä maatalouskylässä elävän naisen elämästä Keskustelkaa osallistujien ajatuksista siitä, millaiseksi he kuvittelevat tämän sankarittaren elämän Käytä muutama minuutti ja kuvaa mitä ongelmia hän kohtasi? Käytä muutama minuutti keskustellaksesi siitä, kuinka hän onnistui voittamaan vaikeutensa Keskustele pienissä ryhmissä samankaltaisista henkilökohtaisista tarinoista Kirjoita lyhyt kirje sankarittarelle
Kirjoittaminen ja resilienssi	Hän on esimerkki resilienssistä; hän onnistui voittamaan ongelmansa ja pysymään aktiivisena.	
Kirjoittaminen ja ihmisoikeudet 6&7: Naisten suojeleminen väkivallalta	Omat kokemukset väkivallasta ja alistamisesta saivat Madan perustamaan W.I.N. Hellas:in, joka edistää kreikkalaisten naisten vaikutusmahdollisuuksia ja on erikoistunut kaltoinkohtelusta julkisesti puhumiseen.	Aivoriihi: Resilienssi Keskustele tekijöistä, jotka ovat vahvistaneet sankarittaren sietokykyä hänen elämänsä vaikeina aikoina Pyydä osallistujia tunnistamaan ja kirjoittamaan vahvuudet ja heikkoudet (vähintään viisi) Pyydä osallistujia miettimään hetkiä, jolloin he ovat osoittaneet joustavuutta Uskotko, että sukupuolella on keskeinen rooli sietokyvyn rakentamisessa ja miten?

Lisätietoa roolimallista:

Paikallinen, suullisesti kerrottu tarina

Mada Tsagia-Papadakou

Syntymäaika:

Ei tiedossa

Syntymä- ja asuinpaikka:

Syntyi Torontossa, Kanadassa, mutta on pitkään asunut ja työskennellyt Kreikassa.

Lyhyt elämäkerta:

Mada Tsagia-Papadakou on W.I.N. HELLAS:n perustaja. Se on voittoa tavoittelematon järjestö, jonka toiminnan tavoitteena on kreikkalaisten naisten vaikutusmahdollisuuksien parantaminen. Järjestö on erikoistunut väärinkäytösten esilletuomiseen ja naisten vaikutusmahdollisuuksien lisäämiseen. MadaTsagia-Papadakou on puhunut avoimesti siitä, miten hän pääsi irti väkivaltaisesta suhteesta, miksi hän pysyi siinä niin pitkään, vuosien ajan, ja kuinka hän onnistui irtautumaan ja poistumaan tältä elämän pimeältä puolelta. Hän ajatteli pitkään, että hyväksikäytetyt naiset olivat kouluttamattomia ja lähtöisin pienituloisista perheistä. Mutta hän oli väärässä - hyväksikäytettyjen naisten tausta voi olla millainen vaan.

MadaTsagia-Papadakou on kotoisin ylemmän keskiluokan perheestä ja valmistui yliopistosta erinomaisin arvosanoin. Kun hänen suhteensa alkoi, siinä oli rakkautta ja romantiikkaa. Hän onkin sanonut, ettei kukaan tarkoituksella lähde treffeille ja valitse kumppanikseen hyväksikäyttäjää. Malliuransa aikana hän koki, ettei kukaan mies ollut todella kiinnostunut hänestä, ja hyväksikäyttäjäksi myöhemmin osoittautunut mies oli tässä poikkeus - hän oli hyvin kiinnostunut, antelias ja osti mielellään runsaasti lahjoja. Heidän suhteensa muuttuminen rakkaussuhteesta väkivaltaiseksi ja kontrolloivaksi suhteeksi oli hidas ja huomaamaton. Mies alkoi hiljalleen hallita häntä, otti hänen talousasiansa omiin käsiinsä ja alkoi tehdä hänen uraansa liittyviä päätöksiä. Suhteen edetessä mies alkoi hallita häntä täysin ja käytti emotionaalista kiristystä manipuloidakseen ja eristääkseen hänet ystävistään. Kun yksinäisyyttä ja hämmennystä kertyi liikaa, kun hän huomasi olevansa sairas ja väsynyt, hän päätti lopulta voittaa pelkonsa ja lähti pois suhteesta.

Miksi hän on sankaritar?

- Mada Tsagia- Papadakou on jakanut henkilökohtaisen kokemuksensa avoimesti pyrkiessään valaisemaan väkivaltaisessa suhteessa elämistä, joka on vieläkin tabu.
- Hän on esimerkki selviytymiskyvystä.
- Hän on työskennellyt voimakkaasti tietoisuuden lisäämiseksi, naisiin kohdistuvan väkivallan ehkäisemiseksi ja minimoimiseksi.

Mitkä tekijät vaikuttivat siihen, että hän kasvoi roolimalliksi? Esimerkiksi yhteisö, opettaja, tunnustus, sosiaalinen tarve...

- Hänen henkilökohtainen kokemuksensa ja sosiaalinen tunnustuksensa inspiroivat häntä perustamaan W.I.N. Hellasin.
- Hän kampanjoi aktiivisesti sukupuoleen perustuvaa väkivaltaa vastaan ja toteaa, että väärinkäytön uhrien ei pidä hävetä kokemuksiaan, vaan tuoda ne julki.
- Hänet kruunattiin Mrs Globe 2020 -voittajaksi vuosittaisessa naisten hyväksi tehtävän työn varojenkeräämisen kilpailussa. Hän käyttää voittonsa tuomaa julkisuutta estääkseen naisiin kohdistuvan väkivallan ja edistääkseen sukupuolten tasa-arvoa.

Aiheet (ohjaussuunnitelma)	Mitkä aspektit sopivat teeman käsittelyyn?	Miten käyttää tätä?
Kirjoittaminen ja ihmisoikeudet 2: Nähdä ja kuulla tuleminen	Hän puhuu avoimesti kokemuksistaan suuren yleisön edessä (esim Tedx)	Keskusteluissaan hän kuvailee väärinkäytön noidankehää ja antaa naisille voimia rikkoa se Tedx-video: Kutsu osallistujia keskustelemaan seuraavista aiheista: Tunnistaako sankaritar itsensä perheväkivallan uhriksi? Kuinka tekijä hallitsee uhriaan? Miksi naiset pysyvät loukkaavassa suhteessa tai mistä voi saada voimia lähteä suhteesta? Kuinka sankaritar onnistui pakenemaan väärinkäytössuhteestaan? Naisten oikeudet Jaa osallistujille moniste ”teho- ja ohjauspyörä” ks. https://www.theduluthmodel.org/wp-content/uploads/2019/08/Power-and-Control-Thorne-Harbour-Health.pdf Jaa osallistujat pieniin ryhmiin. Käyttäkää isoa paperia ja huopakyniä. Pyydä osallistujia piirtämään väkivallattomuuspyörä naisten oikeuksien ja sukupuolten tasa-arvon pohjalta.

Ongelmista kirjoittaminen	Hän kertoo väkivaltaisesta suhteestaan avoimesti julkisuudessa	
Kirjoittaminen ja ihmisoikeudet 6&7: Naisten suojeleminen väkivallalta	Omat kokemukset väkivallasta ja alistamisesta saivat Madan perustamaan W.I.N. Hellas:in, joka edistää kreikkalaisten naisten vaikutusmahdollisuuksia ja on erikoistunut kaltoinkohtelusta julkisesti puhumiseen.	Perheväkivallan määrittely Aivoriihi. Ohjaaja pyytää osallistujia luettelemaan vuorotellen erilaisia naisiin kohdistuvaan perheväkivaltaan liittyviä ajatuksia. Osallistujia kannustetaan ilmaisemaan itseään nopeasti ja spontaanisti, jotta saadaan kehittyä suuri määrä ideoita siitä, kuinka voidaan edistää keskustelua naisiin kohdistuvasta perheväkivallasta. Jaa moniste: YK:n naisiin kohdistuvan väkivallan määritelmä Työskentely ryhmissä. Käytä roolimallia esimerkkinä keskustellaksesi ajatuksesta, että perheväkivaltaa tapahtuu kaikkialla kaikissa sosioekonomisissa luokissa. Jaa osallistujat pieniin ryhmiin (käytä isoa paperia ja huopakynää muistiinpanojen tekemiseen) keskustelemaan väkivallan tekijään tai uhriin liittyvistä myyteistä ja uskomuksista Keskustellaan siitä, mitä muotoja väkivalta intiimeissä suhteissa ja perheessä voi saada Tutkitaan asenteita tai kliseitä/ tabuja, jotka liittyvät naisiin kohdistuvaan väkivaltaan Lämmittelyharjoitus: Hengitysharjoitus Kotitehtävä: pyydä osallistujia ottamaan yksi tai kaksi korttia ja kirjoittamaan jokaiseen korttiin tapa huolehtia itsestään seuraavaan istuntoon asti.

Lisätietoa roolimallista:

https://www.youtube.com/watch?v=5609_5FRjhY

Lähteet:

Why I stayed, Why I left | Mada Tsagia-Papadakou | TEDxUniversity of Piraeus. Retrieved 02- 26- 2020 from : https://www.youtube.com/watch?v=5609_5FRjhY

Win Hellas. Retrieved 02 -26- 2020 from: <https://www.winhellas.gr>

Who is Who. Retrieved 02 -26- 2020 from : <https://whoiswhogreece.wordpress.com/2013/06/12/tsagia-papadatou-manta/>

Marina Marroquí

Syntymäaika:

1988

Syntymä- ja asuinpaikka:

Elche, Spain

Hänen sanansa:*“Olen se esimerkki, mitä ei pidä seurata”***Lyhyt elämäkerta**

Marina on kärsinyt sukupuolittuneesta väkivallasta murrosiässään. Hän ei kertonut kenellekään, mitä hänelle tapahtui. Eräänä päivänä hän ajatteli, että ”tällä tavalla eläminen oli vielä pahempaa kuin kuolema” ja että hänen paras kostonsa lyöjälleen olisi olla onnellinen. Myöhemmin hänestä tuli sosiaalipedagogi ja hän alkoi taistella sukupuolittunutta väkivaltaa vastaan.

Kun Marina oli 15-vuotias, hänet tunnettiin lukiossa nimellä 'Che Guevara'. Marina puolusti periaatteitaan innolla. Hän oli tyytyväinen itseensä ja hänellä oli hyvä itsetunto. Mutta kaikki muuttui, kun hän tapasi kauppakeskuksessa 20 vuotiaan miehen.

Kun Marina huomasi, että jokin suhteessa alkoi mennä pieleen, hän tuli vihaiseksi. Mies kuitenkin kiristi häntä emotionaalisesti itkien, pyytäen anteeksi ja lupasi, ettei mitään pahaa enää tapahdu, jne. Ja Marina uskoi häntä ja ajatteli, että rakkaus oli sellaista. Kun mies ei enää voinut vakuuttaa häntä itkemällä, alkoi fyysinen väkivalta.

Vähitellen mies alkoi myös kontrolloida kaikkea, mitä Marina halusi tehdä, kuten käydä ystäviensä luona, alkoi määrätä tämän pukeutumisesta ja vakoilla häntä kadulta katsellen hänen huoneensa ikkunaa. Miehellä oli myös pakkomielle saada hänen painonsa nousemaan. Marina lihoikin 10 kiloa vuodessa ja mies pelkäsi, että jos hän laihtuisi, hän menisi ulos jonkun toisen miehen kanssa.

18-vuotiaana Marina sai bulimia nervosan. Hän söi ja oksenteli noin 20 kertaa päivässä. Hänen äitinsä meni Marinan mukana terveystieteidenkeskukseen ja psykiatri epäili, että kyseessä oli sukupuolittunut väkivalta.

Hän erosi miesystävästään, mutta tämä jatkoi hänen kiusaamistaan ja häirintää vielä 8 kuukauden ajan. Mies soitteli hänelle ja joskus Marina suostui tapaamaan hänet, koska tunsi syyllisyyttä. Väkivalta muuttui äärimmäiseksi: ”Hakkaaminen, palovammat, pahoinpitelyt. Jälkeenpäin hän vietti kuusi tuntia itkien. Hän toi minulle kukkia ja pehmoleluja. Sitten tuli hetki, jolloin hän alkoi uhkailla kaikkia. Kun vanhempani alkoivat etsiä minua ympäri lähiseutuja, sanoin: Nyt olemme menneet liian pitkälle. Vaikka et jätä häntä itsesi vuoksi, jätä hänet siksi, ettet vahingoittaisi eniten rakastamiasi ihmisiä.” Näin Marina onnistui pääsemään miehestä eroon, mutta hänen kärsimyksensä jatkui:

”Fyysinen kipu menee ohi. Pahinta ovat sen psykologiset seuraukset: painajaiset, ahdistus, pelko, epävarmuus. Henkinen riippuvuus muuttuu niin voimakkaaksi; se on merkinnyt sinulle niin paljon, että ilman sitä et tunne olevasi minkään arvoinen, kun se loppuu, tunnet olevasi tyhjä. En voinut edes nimetä bändiä, josta pidin. En ollut kukaan. En ollut mitään.”

Hän aloitti uuden elämän eikä kertonut kenellekään aikaisemmista kokemuksistaan. Hänen vointinsa alkoi kohentua, kun hän onnistui rikkomaan hiljaisuuden ja keskustelemaan yliopiston opettajan kanssa. Opettaja suositteli Marinalle, että hän alkaisi työskennellä saman helvetin läpi käyvien naisten kanssa sukupuolittuneen väkivallan ehkäisemiseksi.

Nyt Marina on Elchen sukupuolittuneen väkivallan vastaisen yhdistyksen puheenjohtaja. Hän ohjaa monia nuorille suunnattuja työpajoja kouluttaakseen heitä tunnistamaan sortavia asenteita ja käyttäytymistä, sekä tarjoaa heille työkaluja macho-väkivallan havaitsemiseksi ja tuomitsemiseksi. Näiden työpajojen sisältö on koottu kirjaan ”Tämä ei ole rakkautta: 300 haastetta tasa-arvon saavuttamiseksi” (”Eso no es amor: 300 retos para alcanzar la igualdad”).

Miksi hän on Sankaritar?

Hän on sankaritar, koska hän on päässyt yli äärimmäisestä väkivaltaisesta suhteesta, ei vain eroamalla, vaan myös rikkomalla hiljaisuuden ja ryhtymällä toimimaan ja taistelemaan tällaista väkivaltaa vastaan ehkäisten sitä, että muut nuoret joutuisivat kokemaan saman.

Mitkä tekijät vaikuttivat siihen, että hän kasvoi roolimalliksi (esim. yhteisö, opettaja, tunnustaminen, sosiaalinen tarve)?

Opettajan neuvo, että hän voisi käyttää kokemuksiaan muiden samankaltaisissa tilanteissa olevien naisten auttamiseksi, oli avaintekijä siinä, että hän ryhtyi puhumaan ja toimimaan – päästen samalla yli traumaattisesta menneisyydestään.

Opinto-ohjelman teemat, joissa hänen tarinaansa voi käyttää esimerkkinä:

Aiheet (ohjaussuunnitelma)	Mitkä aspektit sopivat teeman käsittelyyn?	Kuinka käyttää tätä?
Itsetuntemus 2: Mitä kirjoittaminen voisi tarjota meille?	Hän kätki menneisyytensä pitkään, ja hänen oli hyvin vaikea puhua siitä. Kun hän mursi hiljaisuuden ja aloitti kirjoittamisen, hänen selviytymisprosessinsa alkoi. Kirjoittaminen helpotti prosessia.	
Kirjoittaminen ja ihmisoikeudet 1: Osallisuus ja johtajuus	Hän on esimerkki aktivismista naisten oikeuksien puolesta ja sukupuolittuneen väkivallan torjumiseksi. Hän on sukupuolittunutta väkivaltaa torjuvan järjestön puheenjohtaja. Myös hänen kirjojensa tarkoituksena on taistella sukupuolittunutta väkivaltaa vastaan.	
Kirjoittaminen ja ihmisoikeudet 3: Nähdäksi ja kuulluksi tuleminen.	Hän puhuu kokemistaan ihmisoikeusrikkomuksista kovaan ääneen suuren yleisön edessä.	
Kirjoittaminen ja ihmisoikeudet 6: Naisten suojeleminen väkivallalta 1	Hänen työpajansa, kirjansa ja työnsä hänen itse johtamassaan järjestössä tähtäävät naisten suojeluun väkivallalta ja opettavat nuorille, kuinka tunnistaa väkivallan merkkejä ja välttää väkivaltaa.	
Kirjoittaminen ja resilienssi	Hän on esimerkki resilienssistä: hän on kohdannut vaikeuksia ja kohdannut ne työnsä avulla niin, että on selviytynyt ongelmastaan.	

Lisätietoja roolimallista:

Videot:

- How to learn to love in equality: <https://www.youtube.com/watch?v=iubiKWrbCBM>
- Interview at De Verdad TV: https://www.youtube.com/watch?v=xofCxmac_7A
- Webinar: <https://www.youtube.com/watch?v=p19H4ZQa7P4>
- Elche TV: <https://www.youtube.com/watch?v=u1wS-aZbXss>
- Aldabas en línea: <https://www.youtube.com/watch?v=dzFLWxtB-uE>
- La Marina Televisión: https://www.youtube.com/watch?v=6PxlLsqPs_U
- Agora Noticias: <https://www.youtube.com/watch?v=WX8ENNF6d9M>
- Interviews:

- RQ Magazine: <https://www.revistagq.com/noticias/politica/articulos/marina-marroqui-eso-no-es-amor-violencia-de-genero/26193>

Marta Plaza

Syntymäaika:

1981

Syntymä- ja asuinpaikka:

Espanja

Hänen sanansa:

*«Tunnen itseni feministiksi kokopäiväisesti; hulluksi osa-aikaisesti ja hyökkääjäksi riippuen mahdollisuuksistani, jotka eivät aina ole samanlaisia»*Brief biography:

Lyhyt elämäkerta:

Martalla on mielenterveysongelmia. Hän on kokenut hyljeksintää koulussa luokkatovereidensa ja kotona isänsä toimesta. Isä jätti Martan äidin eikä pitänyt heihin mitään yhteyttä. Marta haaveili saavansa häneltä edes puhelun syntymäpäivänään. Hän on kohdannut myös lääketieteellistä väkivaltaa.

16-vuotiaana hän koki ensimmäisen kriisinsä ja karkasi koulusta kenellekään kertomatta. Hän kärsi kiusaamisesta, eikä hänellä ollut yhtään ystäviä koulussa. Hän tunsu syrjintää muilta oppilailta jo ennen kuin oli puhunutkaan mitään. Hän yhdistää ensimmäiset kriisinsä kärsimäänsä kiusaamiseen.

Lukiossa hän alkoi tuntea olonsa huonoksi. Hän tarvitsi apua, mutta kaikki pitivät sitä vain tyypillisenä nuoruuden asenteena. Hän ajatteli, että “ehkä se on normaalia, mutta minulle elämä on kovaa työtä.”

Hän alkoi vahingoittaa itseään. Hän ei etsinyt kipua, vaan pelkästään ulospääsyä ajatuksistaan: “Viilsin itseäni lievittääkseni ahdistusta.” Myöhemmin hän yritti itsemurhaa useita kertoja ja joutui näissä yhteyksissä sairaalahoitoon.

16-vuotiaana hänellä diagnosoitiin lopulta epävakaa persoonallisuushäiriö, ja hänelle kerrottiin, että hänellä olisi tämä sairaus koko loppuelämänsä ajan, ja että hän ei voisi lopettaa lääkitystä. Hänelle lueteltiin asioista, joita hän ei voisi tehdä: hankkia lapsia, olla

vakaassa parisuhteessa jne. Tuon “tuomion” kuunteleminen sai hänet tuntemaan itsensä vielä lannistuneemmaksi jatkamaan elämää.

Hän joutui nuorten sairaalaan, jossa hän koki olevansa olematon: “He eivät kutsu sinua nimeltä; et tiedä sairaanhoitajien tai henkilökunnan nimiä; matkapuhelimesi otetaan pois, ja voit soittaa puhelun vain aamulla... jos olet käyttäytynyt hyvin. Sinulla ei saa olla lehtiötä tai kynää kirjoittamiseen, kun haluaisit.” Sairaalassa ei myöskään ollut sallittua ystävystyä, koska nuo suhteet saattoivat olla vaarallisia, koska hullujen ihmisten oletettiin olevan vaarallisia. Mutta samaan aikaan terapeutit vaativat ihmisiä puhumaan ja jakamaan syvimmat tunteensa. Tällaiset tilanteet saivat hänet tuntemaan, että hän ei ollut henkilö, vain oireyhtymä.

Hänet jopa sidottiin kerran, kun hän ei halunnut ottaa uutta lääkettä. Hän sanoo, että tämä oli yleistä:

”On ihmisiä, jotka ovat olleet sidottuina öitä tai kokonaisia päiviä; on niitä, jotka ovat sitoneet heidät, kun syöminen on kestänyt pitkään, tai jos on kieltäytynyt syömästä jälkiruokaa.” ”Ihmiset huutavat, itkevät ja pyytävät vettä ilman, että kukaan kuuntelee. Haluat mennä vessaan, etkä saa. Joskus he laittavat vaipan päälle, mutta joskus eivät, ja siellä sinä sitten teet asiasi nöyryytettynä.”

Marta lukee paljon ja kirjoittaa myös. Kirjoittaminen auttaa häntä tyhjentyään, varsinkin kun äänet vaanivat. Hän ei halua kutsua niitä ääniksi, vaan tunkeileviksi ajatuksiksi, koska hän ei sekoita niitä mihinkään itselleen vieraaseen. Hän tietää tuottavansa niitä muttei vain pysty hallitsemaan niitä. “Ne ovat hyvin nopeita, tunnen ne visuaalisesti kuin ne olisivat pompotelleet päästäni, ja minun tapauksessani ne ovat yleensä loukkaavia.” Musiikin kuunteleminen auttaa, jos tietää kappaleen sanoitukset, mutta hän mieluummin kirjoittaa tietokoneella ja kääntää kaaoksen sanoiksi: “Näen näytön, ja on kuin ajatus seisoi siinä eikä pyörisi ympäriinsä.”

Martalla on nykyään kumppani. Hän ei ole käyttänyt lääkkeitä kuukausiin ja suunnittelee hankkivansa lapsia. Hänestä on tullut aktivisti mielen terveysongelmista kärsivien ihmisten oikeuksien puolesta ja vastustaa psykiatristen sairaaloiden epäinhimillistä toimintatapaa, Hän on jäsen FLIPASissa, joka on aktivismin ja keskinäisen tuen kollektiivi. Hänen aktivisminsa on muuttanut hänen elämänsä.

Hän kirjoittaa mielipidekirjoituksia espanjalaiseen feministilehteen Pikara ja online-lehteen El Salto Diario. Hän luo myös huumorimonologeja, joita hän kutsuu “madlogeiksi”, hän on osallistunut dokumenttiin “Estado de Malestar” (“Epämukavuustila”) (María Ruido, 2019), kirjaan “Feminismos - Miradas desde la Diversidad” (“Feminismi - Vilkaisuja

monimuotoisuudesta”) (ED. OBERON, 2019) ja on myös pitänyt joitakin puheita kongressissa mielenterveydestä.

Miksi hän on sankaritar?

Hän on sankaritar, koska hän on selvinnyt vaikeista ja väkivaltaisista tilanteista, jotka ovat johtuneet hänen mielisairaudestaan.

Hän ei alistunut hänelle asetettuihin rajoihin. Hän tekee asioita, joita hänelle ei “sallittu” hänen oireyhtymänsä vuoksi, ja hän tekee päätöksiä elämästään.

Hän taistelee joka päivä ihmisarvonsa ja tavallisen elämän puolesta, ja hän on myös feministi ja mielenterveyspotilaiden oikeuksien puolustaja.

Hän tukee kansainvälistä Mad Proud -liikettä ja on FLIPAS-ryhmän (Mielenterveyspotilaiden itseapuryhmä) jäsen ja taistelee mielenterveysongelmista kärsivien ihmisten ihmisarvon ja oikeuksien puolesta.

Hän pystyy nyt myös puhumaan sairaudestaan ja kokemuksistaan avoimesti sekä purkamaan ennakkoluuloja ja stereotypioita käyttäen myös huumoria.

Mitkä tekijät vaikuttivat siihen, että hän kasvoi roolimalliksi? Esimerkiksi yhteisö, opettaja, tunnustus, sosiaalinen tarve...

- Aktivismi on saanut hänet ymmärtämään, että hänellä on oikeuksia ja että hän voi auttaa myös muita ihmisiä. Taistelulle mielenterveysongelmista kärsivien leimautumista vastaan on sosiaalista tarvetta.
- Kuuluminen keskinäiseen tukiyhteisöön, koska he jakavat tunteita, kokemuksia ja työkaluja samankaltaisista tilanteista selviytymiseen.
- Hänen kirjoituksensa ja julkaisunsa antavat hänelle äänen ilmaista mielipiteitään ja ajatuksiaan yleisölle.
- Hän on tietoinen vaikeudesta, jota hänen mielenterveyshäiriönsä merkitsee normaalin elämän kannalta, mutta hän ei antaudu. Hän tekee kaiken minkä voi silloin kun voi. Hän on tietoinen mahdollisuuksistaan ja tekee parhaansa niiden kanssa.

- Ohjaussuunnitelman aiheet, joissa voidaan hyödyntää hänen tarinaansa:

Aiheet (ohjaussuunnitelma)	Mitkä aspektit sopivat teeman käsittelyyn	Miten käyttää tätä?
Itsetuntemus 2: Mitä kirjoittaminen voisi tarjota meille?	Hän on esimerkki siitä, miten kirjoittaminen voi antaa äänen mielipiteiden, ajatusten ja tunteiden ilmaisemiseen... ja auttaa meitä selviytymään vaikeista tilanteista.	
Tärkeitä asioista kirjoittaminen	Hän kirjoittaa siitä, mikä on hänelle tärkeää: hänen oikeuksistaan, kokemuksistaan, sairaudestaan jne.	
Riskien ottaminen kirjoittamalla	Hänen kokemuksensa itseapuryhmistä ja siitä, miten ryhmään kuulumisen ja kokemusten jakaminen ryhmän sisällä on auttanut vaikeiden tilanteiden voittamisessa/selviytymisessä.	<i>Esimerkki harjoituksesta/toiminnasta (viitenumero)</i>
Kirjoittaminen tarkastelukeinona	Hän on esimerkki siitä, miten terveyskeskusten loukkaava toimintatapa sai hänet tuntemaan itsensä olemattomaksi, mutta hän on palauttanut identiteettinsä kirjoittamisen kautta.	
Ryhmässä kirjoittaminen	Hänen kokemuksensa itseapuryhmistä ja jakamisesta ryhmän sisällä ovat auttaneet selviytymään vaikeista tilanteista.	
Arvoista kirjoittaminen	Hän löysi arvonsa auttamalla muita ja taistelemalla oikeuksiensa puolesta.	
Menneisyyden kokemuksista kirjoittaminen	Hänellä on tulevaisuuden suunnitelmia: lasten saaminen ja mielenterveysongelmista kärsivien ihmisten kohtelun parantaminen. Hän haluaa itsenäisen ja normaalin elämän.	
Muutoksen esteet	Hänelle kerrottiin, että hän ei voisi tehdä monia asioita sairautensa vuoksi... nämä uskomukset perustuvat stereotypioihin ja muodostavat esteitä muutokselle	
Resilienssi	Hän on täysin tietoinen rajoistaan (hän läpikäy kriisijaksoja), mutta nämä rajat eivät ole este hänelle, päinvastoin, hän hallitsee tilannetta hyödyntämällä hyviä jaksoja.	

Lisätietoja roolimallista:

- Haastattelut:

<https://ctxt.es/es/20170531/Politica/13113/CTXT-Trastorno-Limite-de-Personalidad-psiquiatria-activismo.htm>

<https://vientosur.info/spip.php?article11783>

https://www.eldiario.es/retrones/Grupos-Apoyo-Mutuo-mental-cambio_6_567353277.html

- Artikkeleita:

<https://www.pikaramagazine.com/author/marta-plaza/>

<https://www.elsaltodiario.com/autor/marta-plaza>

<https://primeravocal.org/un-8-de-marzo-tambien-nuestro-ni-atadas-ni-drogadas-locas-liberadas-de-marta-plaza/>

- Kirjoitelmia ja puheita:

<https://amsmblog.files.wordpress.com/2019/01/FINAL-con-enlaces-Ponencia-Marta-Plaza-AMSM-2018-Apoyo-Mutuo.pdf>

https://www.ivoox.com/apoyo-mutuo-intentando-hacer-pregunta-saldremos-audios-mp3_rf_27760953_1.html

http://www.ivoox.com/ponencia-derecho-a-comunidad-de-injerencia-audios-mp3_rf_22356202_1.html

- Info FLIPAS -itseapu- ja aktivistiryhmä:

<https://flipartegam.wordpress.com/2017/02/08/manifiesto-flipas/>

<https://www.facebook.com/flipas.gam.madrid/>

- Dokumentti “Discomform State”

<https://www.filmaffinity.com/es/film909476.html>

- Tietoa Mad Pride -liikkeestä:

https://en.wikipedia.org/wiki/Mad_Pride

Medusa

Syntymäaika:

Kreikkalaisesta mytologiasta, sijoittuu Mycenaen perustamisen aikaan, 130-1200 ennen Kristusta

Syntymä- ja asuinpaikka:

Greece, N.E Peloponnesse; tarinoissa hänet on sijoitettu eri paikkoihin

Lyhyt elämäkerta:

Medusa oli alunperin kaunis nainen, jonka Poseidon raiskasi Athenen temppelissä. Athene raivostui ja muutti Medusan kauniit hiukset käärmeiksi, joilla on voima muuttaa kiveksi ne, jotka katsovat Medusaa.

Medusa esiintyy hirviönä tarinassa, jossa Perseus katkaisee hänen päänsä. Kun hän kuolee, hänen ruumiistaan irtoaa Pegasus (siivekäs hevonen) sekä Chrysaor, jättiläinen, joka käyttää kultaista miekkaa.

Pegasus liittyy runouteen ja tarina kertoo, että siihen, missä sen sorkat iskeivät maahan, ilmestyi kevät. Hipokreeni oli Pegasuksen kaivama kaivo, josta runoilijat joivat.

Miksi hän on sankaritar?

Medusa raiskattiin ja sen jälkeen häntä syytettiin Athenen temppelin häpäisemisestä. Poseidon on se, joka tekee rikoksen ja häpäisee temppelin, mutta Medusaa rangaistaan.

Medusasta on monia tarinoita ja tulkintoja. Sekä sihisevät käärmeet että kauneuden puute näyttävät kuitenkin olevan jotain, minkä hallinnasta miehet kamppailevat. Hänet on myös kuvattu houkuttelijana.

Se, että Medusan kuva ja tarinat ovat kestäneet niin kauan, osoittaa, että tässä tarinassa on voimaa.

On mielenkiintoista, että hänen kuolemastaan syntyy jättiläinen ja Pegasus, joka luo inspiraation lähteitä. Ehkä Medusan tarinaa on tarkoitus kertoa uudelleen vuosisatojen ajan, kunnes voimme ymmärtää sen merkityksen?

Mitkä tekijät vaikuttivat siihen, että hän on roolimalli? Esimerkiksi yhteisö, opettaja, tunnustus, sosiaalinen tarve..

Tälle tarinalle näyttää olevan sosiaalinen tarve. Väärin kohdeltu Medusa säilyy keskuudessamme koko vuosituhannen ajan. Tarina sisältää varoituksen varoa hänen kykyään muuttaa ihmiset kiveksi; se kertoo jotain naisten voimasta. Hänen kuvaansa on käytetty talismaanina pahoja henkiä vastaan, jotka olivat voimakkaita maailmassa, jossa elämä oli epävarmaa ja vaara aina lähellä. Helen Cixous's tutkii työssään kuinka Medusa edustaa naisruumista uhkana ja kuinka rauskauskulttuurin tarkastelu mahdollistuu hänen tarinansa myötä. Häntä kaltoinkohdeltiin sekä Athenan että Pureuksen taholta; hänen alkuperäinen tarinansa jää sen varjoon, mitä tästä seuraa.

Teemat (ohjaussuunnitelma)	Mitkä näkökulmat toimivat esimerkkeinä aiheesta?	Kuinka käyttää tätä?
Istunto 18 Kirjoittaminen ja ihmisoikeudet 2: Paikallinen/ tuntematon tarina	<i>Kuulemme usein tarinoita Medusasta hirviönä, mutta emme raiskauksen uhrina</i>	<i>Istunto 18</i> <i>Keskustelu siitä, miten jotkut äänet jäävät kuulumattomiin, koska ne eivät sovi isoihin tarinoihin, vrt. Medusa hirviönä ja Purseus.</i>
Istunnot 22/23 Naisten suojeleminen väkivallalta 1 & 2	<i>Tarinaa Medusan raiskauksesta ei yleensä kerrota muuten kuin kuvaamalla hänen käärmehiuksiaan ja kykyään muuttaa ihmiset kiveksi. Hänen oikeutettu raivonsa nähdään hirviömäisenä. Hänen oikeutensa elämään viedään Purseuksen toimesta, koska hänen raivonsa on pelottava. Usein naisia kuvataan aggressiivisiksi, kapinallisiksi tai uhmakkaiksi, kun he osoittavat turhautumistaan, puolustavat oikeuksiaan tai pyrkivät irtautumaan hyväksikäytöstä.</i>	<i>Istunto 22</i> <i>Kaltoinkohdeltujen tai vihaisten naisten myytin pitäminen pelottavana tarkoittaa, että heidän tarinoitaan on vaikea kuulla. Tämä on psykologisesti ja kulttuurisesti vahingollista</i>
Istunto 24 Kirjoittaminen ja ihmisoikeudet 8: Muutoksen esteet	<i>On mielenkiintoista, kuinka Medusan tarina on jatkunut, ja se on mahdollistanut keskustelun, mutta myös tuonut kuvia noidista, kirouksista ja “vanhoista akoista”, toisin kuin viisaus, luovuus ja runous / mantrat.</i> <i>Kun Medusan pää katkaistiin, hän ei voi enää kertoa omaa tarinaansa.</i> <i>Pegasus kuitenkin inspiroi runoutta ja ajattelua.</i>	<i>Istunto 24</i> <i>Hullun naisen myytti jatkaa elämäänsä, mikä sallii negatiivisen käyttäytymisen ja estää muutosta.</i> <i>Sylvia Frederic tutkii teoksessaan, kuinka naisiin kohdistuva väkivalta on välttämätöntä kapitalismille. Naisten seksuaalisuus, joka palvelee lisääntymistä, palkatonta kotityötä, kuuluu kotiin, eikä sitä tule nähdä sen ovien ulkopuolella. Seksuaalisuus yksityisen ulkopuolella kriminalisoidaan ja kotona olevat naiset tehdään riippuvaisiksi.</i> <i>Frederici tutkii myös “juorun” roolia ja sitä, miten läheisestä sukulaisesta, sitten läheisestä ystävystä kertovasta termistä tuli synonyymi “tyhjäkäynnille” – ja sillä alettiin häpäistä naisten välisiä keskusteluja.</i>

Lisätietoja roolimallista:

<https://www.theatlantic.com/entertainment/archive/2016/11/the-original-nasty-woman-of-classical-myth/506591/>

<https://inthesetimes.com/article/21592/capitalism-witches-women-witch-hunting-sylvia-federici-caliban>

Melisa Gutmann

Syntymäaika:

1993

Syntymä- ja asuinpaikka:

Slovenia (Serdica na Goričkem)

Lyhyt elämäkerta:

Melisa Gutmann on nuori romaninainen, joka on päättänyt sosiaalityön opinnot ja saanut Ljubljanan yliopiston sosiaalityön tiedekunnalta laatupalkinnon (Prešernova nagrada) diplomityöstä nimeltä "Nainen, äiti, romani: Slovenian romaninaisten elämäntarinat sosiaalityön näkökulmasta". Roma-akateemisen klubin jäsenenä hän on yksi viimeisimmistä sukupolvensa edustajista, joka kotiympäristössään puhuu edelleen aktiivisesti romanien kieltä. Hän jatkoi opintojaan ja hänen tutkimuksensa aihe on "Tuki- ja rajoittavat tekijät Prekmurjen romanien lasten ja nuorten koulutusprosessissa: Monen sukupolven näkökulma".

Tutkimukseensa hän sisällytti romaninaiset ja heidän kokemuksensa parisuhteista, perheväkivallasta, synnytyksistä ja lastenhoidosta ... haastateltavien kielen puhumisesta oli apua hänen haastatteluissaan romaninaisten kanssa, jotka olivat näin avoimempia ja valmiimpia puhumaan kokemuksistaan mm. väkivallasta ja alkoholismista.

Miksi hän on sankaritar?

Hän on roolimalli ja inspiroiva henkilö, joka osoittaa etnisiä vähemmistöjä kohtaan tunnettujen ennakkoluulojen voittamisen olevan mahdollista.

Hän on romanien naisyyhteisön ääni ja käsittelee kriittisiä kysymyksiä (syrjintää laitoksissa, etnisen identiteetin piilottamista tai haluttomuutta välittää romanikielen taitoa omille lapsille syrjinnän välttämiseksi...).

Hän on esikuva, jota tulevat osallistujat voivat arvostaa ja hyväksyä hänet yhteisön jäseneksi, joka edistää koulutusta ja osallisuutta.

Mitkä tekijät vaikuttivat siihen, että hän kasvoi roolimalliksi? Esimerkiksi yhteisö, opettaja, tunnustus, sosiaalinen tarve...

Hän on nuori romaninainen, jolla on työpaikka sekä korkea-asteen koulutus ja joka on aktiivinen paikallisyhteisön jäsen, unohtamatta juuriaan. Hän rikkoo rajoja ja uskomuksia siitä, mikä on mahdollista ja mikä ei.

Kuva: <http://www.dostopnost.eu/?q=sl/ivljenje-je-pre-udovito-vendar-ga-mora-zajemati-z-veliko-mero-potrpe-ljivosti-strpnosti-brez>

Kuvan omistaja: Urša Valič

Ohjaussuunnitelman aiheet, joissa voidaan hyödyntää hänen tarinaansa:

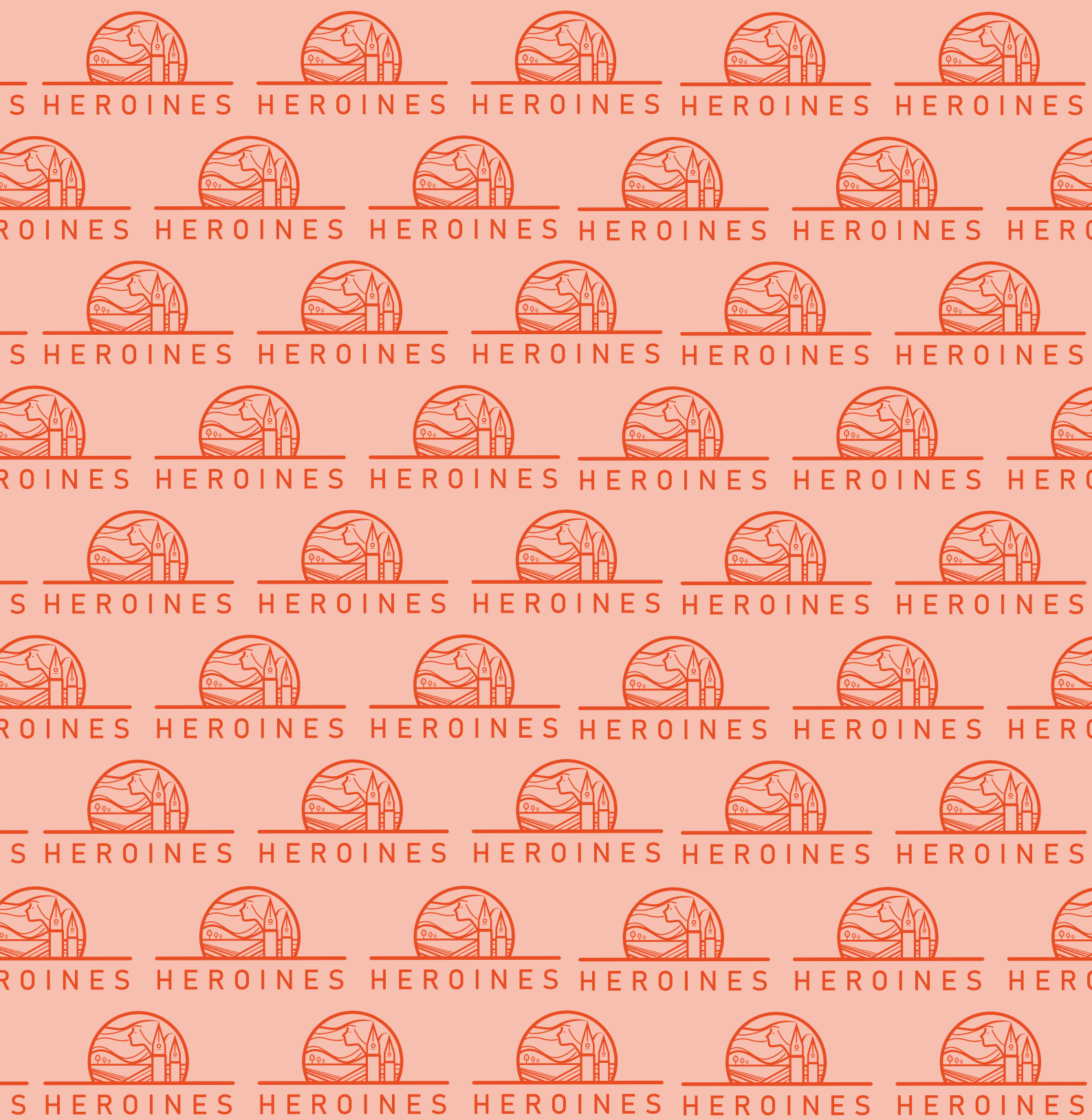
Ohjaus- suunnitelman aiheet	Mitkä aspektit sopivat teeman käsittelyyn?	Miten käyttää tätä?
Viikko 8	Tahdonvoima voittaa ennakkoluulot, menestyminen ja kova työ, esteiden poistaminen henkilökohtaisen kehityksen tieltä, yhteyden löytäminen tarinapiirien kautta ja asioiden jakaminen muiden kanssa, erityisesti oman yhteisön juurien löytäminen.	Istunto voi sisältää pohdintaa siitä, miten henkilökohtainen kokemus vaikuttaa uskomuksiimme, jotka ajan myötä alkavat vaikuttaa meihin - on tärkeää, että osallistuja oppii poistumaan tästä noidankehästä. - Kirjoittamisen lisäksi harjoitukseen voi sisältyä piirtämistä, jonka kautta ulkoistava keskustelu käydään "Piirrä hirviösi" -harjoituksessa ns. hirviö voi olla kuvaus siitä yhdestä asiasta, joka vaikuttaa sinuun ja on ollut este matkallasi (pelko, heikko itsetuntemus ...), Hirviötä voi kuvata lisäkysymyksen: "missä vaiheessa sillä oli eniten valtaa, minkä nimen annat sille". Tahdonvoima on myös sen ymmärtämistä, ettemme ole sama kuin pelkomme tai se, miksi juurtuneet uskomuksemme meitä väittävät. Osallistujien elämässä esiintyvien ennakkoluulojen tarkastelu sekä niiden etsiminen netistä ja kirjoittaminen muistiin (nykyajasta ja menneisyydestä; esimerkiksi "romanit valehtelevat, he eivät halua työskennellä, he ovat laiskoja ... romaninaisten tulisi käyttäytyä tietyllä tavalla ..."). Pohtikaa ryhmässä, ovatko jotkin ennakkoluulot vähentyneet ajan myötä tai mitä me edelleen kannamme mukamme ... Tätä harjoitusta voi tukea konkreettisilla harjoituksilla, jotka auttavat osoittamaan uskomuksemme vääräksi: perinteinen tanssi, kävelylenkki ja muistiinpanojen kirjoittaminen jälkikäteen voi auttaa meitä löytämään voimia selvitä ja voittaa ennakkoluulot jokapäiväisessä elämässä.
Viikko 28	Henkilökohtaisten kykyjen miettiminen, henkilökohtaisten onnistumisten mieleen palauttaminen elämän tapahtumina osana tarinaamme, henkilökohtaisen taistelumme vaiheet ja niiden elementtien muisteleminen ja listaaminen, jotka ovat auttaneet meitä pääsemään eteenpäin.	Valitaan sopivin esimerkki terapeuttisessa kirjoitusharjoituksessa 1 ja annetaan näin mahdollisuus luetella joitain tärkeimpiä polkuja henkilökohtaisessa elämässä (voi olla matka, kuten harjoituksessa 1 ehdotetaan, tai päätös, joka on tehty henkilökohtaiseen elämään liittyen ja sen toteutusvaiheista ... mukautetaan harjoitus osallistujien jokapäiväiseen elämäntilanteeseen). Runon kirjoittamiseen voidaan yhdistää sopivan runon / laulun (esim. etnisen perinteisen laulun) esittäminen - laulu voidaan laulaa yhdessä.

Viikko 30	Päämäärien asettaminen, vaikka kuinka pienien, sellaisten, joiden saavuttaminen on mahdollista. Itsearvostus.	Istunnon harjoituksiin voidaan yhdistää joitain konkreettisia aktiviteetteja, jotka havainnollistavat miten valinnasta edetään päätökseen (esim. jos osallistuja haluaa lisää aikaa liikunnalle tai muuttaa työnkuvaansa, tätä voidaan kuvata konkreettisesti – piirtämällä kuva, neulomalla jotain, lähtemällä kävelyille...).
-----------	---	---

Lisätietoa roolimallista:

- <https://revijazarja.si/clanek/ljudje/595a1d9cc8f70/zelela-bi-da-se-o-rominjah-pise-spostljivo>
- <https://sobotainfo.com/novica/lokalno/prekmurka-melisabaranja-prejela-presernovo-nagrado-za-najboljse-diplomsko-delo>ch?q=Melisa+Baranja+rojstni+podatki&oq=Melisa+Baranja+rojstni+podatki&aqs=chrome.0.69i59.10678joj4&sourceid=chrome&ie=UTF-8

www.heroines-project.eu

Mercedes Bentso

Syntymäaika:

1993

Syntymä- ja asuinpaikka:

Suomi (Romani- ja albanialaista sukutaustaa)

Lyhyt elämäkerta:

Mercedes syntyi yksinhuoltajaäidille ja kasvoi Itä-Helsingissä. Häntä kiusattiin koulussa ja hän keskeytti lukion ensimmäisenä lukuvuotenaan. Huonot elämäkokemukset ja päihderiippuvainen poikaystävä johdattivat hänet kohti huumeriippuvuutta, erityisesti bentsodiatsepiineihin, mistä myös hänen taiteilijasukunimensä tulee.

15-vuotiaana hän kiinnostui rap-musiikista. Hänen suosionsa alkoi vuonna 2011, kun kuuluisa rap-artisti Pyhimys pyysi häntä yhteistyöhön. Vuonna 2012 hän julkaisi ensimmäisen oman singlen ja musiikkivideon, Personal Raineri, joka nopeasti menestyi YouTubessa. Hänen ensimmäinen levyensä, *Ei koskaan enää*, julkaistiin v. 2017.

Mercedes on myös kiinnostunut näyttelemisestä. Vuonna 2012 hän oli mukana näytelmässä *Jumala on suuri*. Näytelmä oli suuri menestys, vaikka sen tuotti kirjailija ja kuvataiteilija Veijo Baltzar, joka pidätettiin myöhemmin seksuaalisen hyväksikäytön ja ihmiskaupan takia. Seitsemän vuotta myöhemmin Mercedes Bentso kertoi Veijo Baltzarin rakentamasta

Miksi hän on sankaritar?

- Hän on kääntänyt muiden ennakkoluulot, rankat kokemukset ja kokemansa haitat voimanlähteiksi.
- Hän on käsitellyt ja selittänyt vaikeutensa luovuuden avulla, uskaltamalla esiintyä tavalla, joka voimauttaa myös muita.
- Hän tuomitsee nuorison vieraantumisen ja sosiaalisen syrjäytymisen laajasti tiedotusvälineissä.
- Hän on rohkea ja päättäväinen, puhuu avoimesti vaikeuksistaan ja epätyypillisistä kiinnostuksenkohteista.

- **Mitkä tekijät vaikuttivat siihen, että hän on roolimalli? Esimerkiksi yhteisö, opettaja, tunnustus, sosiaalinen tarve..**

Mercedes Bentso on vahvasti motivoitunut antamaan ihmisille ääni, jonka kautta puhua heidän ongelmistaan tai häpeällisistä tilanteistaan. Kun Mercedes oli nuori ja hukassa, hänen ihailemansa ihmiset luottivat häneen ja antoivat hänelle mahdollisuuden näyttää lahjakkuutensa.

Ohjaussuunnitelman aiheet, joissa voidaan hyödyntää hänen tarinaansa:

Aiheet (ohjaussuunnitelma)	Mitkä näkökohdat toimivat esimerkkeinä aiheesta?	Miten käyttää sitä?
vko 14: Kirjoittaminen itsensä löytämiseksi	Hän kertoo häpeällisistä ja kipeistä kokemuksista näyttäen että aina on olemassa hyväksymisen mahdollisuus.	Laulujen tai niiden osien uudelleenkirjoittaminen omaan tilanteeseen sopivaksi.
vko 29: Naisten tulevaisuuden kartoittaminen	Hän rikkoo epäterveellistä hiljaisuutta antamalla alistetuille naisille äänen, tietoisuuden lisääminen.	Kirjoittaminen tulevaisuuden tavoitteista sekä askeleista, jotka auttavat saavuttamaan ne.
vko 28: Sankaritar- matkamme kartoittaminen	Hän on saanut paljon huomiota tiedotusvälineiltä ja häntä on tukenut ystävät, muusikot ja poliitikot.	Niiden tilanteiden kartoittaminen, missä ihminen on tullut nähdyksi ja saanut toivoa tulevaisuudesta.
vko 22 & 23: Kirjoittaminen ja Oikeutesi 6: Naisten suojeleminen väkivallalta 1 & 2	Mercedes on kokenut seksuaalista hyväksikäyttöä ja väkivaltaa ihmissuhteissaan ja on kertonut näistä kokemuksista. Hän kanavoi kokemuksensa musiikkiinsa.	Kirjoittaminen ikävästä kokemuksesta ja annetaan sille kuvitteellinen, parantava loppu.

Lisätietoja roolimallista:

- Facebook-sivu: <https://www.facebook.com/MercedesBentso/>
- Suomen televisio: <https://yle.fi/aihe/artikkeli/2019/03/08/dokumenttiprojekti-ei-koskaan-ena-rap-artisti-mercedes-bentson-rehellinen>
- Wikipedia: https://fi.wikipedia.org/wiki/Mercedes_Bentso

Meta Hudabivšek

Kuva on otettu elokuvasta: kuvassa on näyttelijä Majda Potokar, joka näytteli tätä fiktiivistä roolimallia Samorastniki-romaanin, Prežihov Vorancin elokuva-adaptaatiossa - ehkä kuvan voi jättää pois, koska kyseessä on kuvitteellinen elokuvahahmo, ei näyttelijä itse.

Syntymä- ja kuolinaika:

Meta Hudabivšek tai sloveeninkielellä "Hudabivška Meta" on kirjallisuuden sankaritar. Hänen hahmonsä on keskeinen Prežihov Vorancin kirjoittamassa romaanissa, joka julkaistiin 1930-luvulla ja on nimeltään "Samorastniki". Tämän romaani sijoittuu "vanhaan aikaan", mikä tarkoittaa, että hahmo itse eli 1800-luvun alussa.

Lyhyt elämäkerta:

Asuipa kerran Karnicessa vanha ja kunnioitettu suku. He olivat voimakkaita, varakkaita ja julmia ihmisiä. Karnice-suvun miesten puoliset ovat aina tulleet mahtavista taloista. Patriarkka Karnicnikilla oli kolme lasta - vanhimman pojan Ožbejin oli tarkoitus kerran periä maatila.

Kun Ožbej oli kaksikymmentävuotias, taloon tuli seitsemäntoistavuotias tyttö, Hudabivška Meta; hän oli ylivoimaisesti kaunein kaikista tytöistä. He rakastuivat ja Meta tuli raskaaksi pian sen jälkeen, mikä oli suuri häpeä Karnicen kartanolle ja Metan vanhemmille. Karnice-päällikkö päätti, että nuorta paria tulisi rangaista. Hän löi poikaansa ja kidutti Metaa vaihtelevilla rahoilla tavoilla, kuten polttamalla lankaa hänen käsivarteensa. Ensimmäisen lapsensa syntymän jälkeen Meta meni palvelijaksi toiseen taloon. Kahden vuoden kuluttua hän palasi kotikaupunkiinsa ja synnytti toisen Ožbejin lapsen, mikä on jälleen valtava isku Karnice-perheelle. Aluksi he yrittivät saada hänet eroon suhteesta eli luopumaan Ožbejista, mutta hän kieltäytyy tekemästä sitä ja häntä rangaistaan 50 lyönnillä. Koska hän ei anna periksi, Ožbejin isä yrittää suostuttaa poikaansa Ožbejin poistumaan tästä suhteesta ja lopulta onnistuu, mutta Ožbej pakenee kartanolta etukäteen sovittuja häitä toisen tytön kanssa edeltävänä yönä. Kun hän palaa kotiin humalassa, isä lähettää hänet armeijaan, mutta Ožbej palaa pian loukkaantuneena. Heidän suhteensa jatkuu, mutta he eivät saa mennä naimisiin. Ožbej on usein humalassa ja putoaa eräänä iltana järveen ja uppoaa. Kielletyn rakkauden seurauksena syntyi yhdeksän lasta - Gal, Gaber, Mohor, Ožbej, Vid, Burga,

kuvan lähde: https://www.google.com/search?q=hudabiv%C5%A1ka+meta&rlz=1C1GCEU_slSI820SI820&source=lnms&tbm=isch&sa=X&ved=2ahUKEwicgf2FrvnAhUx-yoKHbGXBOQQ_AUoAnoECAwQBA&biw=1536&bih=722#imgrc=f-cfvjrTxMqfQM

Primož, Til ja Nana, jotka kasvavat kuvaannollisesti itse kasvaneina (sloveeninkielinen nimi on "Samorastniki" - itse kasvaneet). Tämän romaanin päämotiivi on sosiaalisesti epätasa-arvoisten kumppaneiden suhde. Rakennemotiivi katoaa kuitenkin kertomuksen ajallisuudessa ja antaa paikan sosiaalisen syrjinnän teemalle. Hudabivška Metan lapset joutuvat sosiaalisen syrjäytymisen uhreiksi (ts. sosiaalinen epäoikeudenmukaisuus johtuu siitä, että heidän syntymäänsä pidettiin lainvastaisena).

Miksi hän on sankaritar?

Hän edustaa uskoa rakkauteen ja uskollisuuteen olosuhteista riippumatta.

Hän pysyi rakkautensa ja erityisesti lastensa tukena riippumatta tuomitsevista ympäristöstä (siihen osallistuivat sekä hengelliset viranomaiset, perhe, yhteiskunta jne.).

Hän osoitti rohkeutta ryhtyä toimiin miesten pääasiallisesti hallitsemassa maailmassa (hän antoi lapsilleen arvokkaan oppitunnin, kuinka löytää voima ja itseluottamus itsestään riippumatta olosuhteista ja, mikä tärkeintä, toimi itse esimerkkinä huolehtimalla koko perheestä).

Hän on symboli taistelusta sosiaalisen tasa-arvon puolesta ja sosiaalisen vallan saamisesta kovalla ja rehellisellä työllä ja johdonmukaisen taistelun seurauksena.

Mitkä tekijät vaikuttivat siihen, että hän kasvoi roolimalliksi? Esimerkiksi yhteisö, opettaja, tunnustus, sosiaalinen tarve...

Itse romaani ja sen kautta julkisuutta saanut roolimalli olivat erittäin suosittuja varsinkin sen jälkeen, kun romaani oli adaptoitu elokuvaksi. Ajatus "laittomista lapsista" on historiallisesti ollut erittäin voimakas ja ihmisen sosiaalinen asema on ollut vahvasti sidoksissa syntyperään. Sitten on alettu korostaa, että oman paikan löytäminen yhteiskunnassa ei saisi liittyä syntymäolosuhteisiin tai alkuperään. Nämä teemat heijastavat romaanin kirjoittamisaikaa, jolloin kansannousu sai aikaan ajatuksia naisten oikeuksien edistämisestä ja sosiaalisen eriarvoisuuden vähentämisen tarpeellisuudesta.

Ohjaussuunnitelman aiheet, joissa voidaan hyödyntää hänen tarinaansa:

Ohjaus-suunnitelman aiheet	Mitkä aspektit sopivat teeman käsittelyyn?	Miten käyttää tätä?
Viikko 5	Pohditaan, mikä on tärkeää elämässämme painottamalla sitä, mihin uskomme ja millä on meille todellista merkitystä; mitä polkuja olemme jo valinneet ja kulkeneet kohti omia päämääriämme tai elääksemme ”itsemme näköistä” elämää.	Koska kyseessä on kuvitteellinen kirjallisuuden sankaritar, joka heijastaa historiallisen ajan perinteisiä näkemyksiä, harjoituksen 1 keskustelu voidaan käydä vertaamalla roolimallin tarinaa nykypäivän vastaavaan tilanteeseen - voiko Metan tarina auttaa meitä, näemmekö yhteyksiä tai tämän tarinan elementtejä nykyajassa. Miten kirjassa kuvattu tilanne heijastuu naisen elämään nykyaikana?
Viikko 17	Tärkeä esimerkki sosiaalisesta tasa-arvosta, perheeseen liittyvät päätökset, oikeus tasa-arvoiseen asemaan. Taistelemisen näkymättömiä sosiaalisia sääntöjä vastaan (naisen rooli yhteiskunnassa, sosiaalinen tasa-arvo, itsetunto)	Millaisia taisteluita naiset joutuivat käymään entisaikaan ja millaisia ne ovat vastaavasti nykyään, esim. äitiyden ja muiden roolien välillä tasapainottelu.
Viikko 24	Hänen vahva tahtonsa jatkaa pitää kiinni tärkeiksi kokemistaan asioista sekä hänen rakkautensa lapsiaan kohtaan olivat hänen elämänsä tärkeitä osatekijöitä. Taistelemisen näkymättömiä sosiaalisia sääntöjä vastaan (naisen rooli yhteiskunnassa, sosiaalinen tasa-arvo, itsetunto)	Hahmo voi toimia tärkeänä esimerkkinä keskustelussa vapaasta tahdosta ja taistelussa henkilökohtaisten arvojen ja uskomusten puolesta.

Lisätietoa roolimallista:

- <https://www.domacebranje.com/samorastniki/>
- <https://sl.wikipedia.org/wiki/Samorastniki>
- https://www.academia.edu/32138369/Novela_Samorastniki_in_njena_filmska_priredba

Nadiya Hussein

Syntymäaika:

25. joulukuuta 1984

Kotimaa:

UK

Lyhyt elämäkerta:

Nadiya Hussein on brittiläinen musliminainen, joka osallistui TV-kilpailuun "Great British Bake Off (GBBO)" ja voitti sen. Hän on itseoppinut kokki, joka alkoi leipoa saadakseen apua ahdistukseensa. Ennen esiintymistään ohjelmassa hän oli kokopäiväinen vaimo ja äiti ja oli kärsinyt mielenterveysongelmista. GBBO:n voittamisen jälkeen hän on esittänyt televisio-ohjelmia, julkaissut ruoanlaittokirjoja, lasten kirjan ja aikuisten kaunokirjallisuutta.

Hän sanoo: "Minusta tuntuu, että hiljaisuudessa on arvokkuutta, ja ajattelen, että jos vastaan negatiivisuuteen negatiivisuudella, silloin olemme tasoissa. Ja minun ei tarvitse pyrkiä pääsemään tasoihin, sillä jos joku on negatiivinen, minun on oltava parempi ihminen."

Miksi hän on sankaritar?

Nadiya Hussein on käyttänyt TV:n ja radion ruoanlaitto-ohjelmien, keskusteluohjelmien ja haastattelujen kautta hänelle tarjottua mahdollisuutta keskustellakseen avoimesti mielenterveyskysymyksistä, kuten paniikkikohtauksistaan ja traumaperäisistä stressihäiriöistään, jotka hänen mielestään kehittyivät bangladeshilaisen sukulaisen tekemän seksuaalisen väkivallan jälkeen Nadiyan ollessa viiden vuoden ikäinen. Tämän lisäksi hän on kärsinyt rasisisesta kiusaamisesta koulussa, jossa hänen hiuksiansa

revittiin, hänen käsiään jätettiin ovien väleihin, kunnes hänen kyntensä putosivat ja hänen päätänsä huuhdeltiin wc:ssä "liian tummuuden" vuoksi. Nadiya on myös keskustellut avoimesti joistain sellaisista islamilaisista käytännöistä, joita hän harjoittaa, mm. hijabin käytöstä ja mielipiteistään joihinkin ongelmallisiin alueisiin, kuten järjestettyihin avioliittoihin liittyen. Vaikka hänellä itsellään on järjestetty avioliitto, hän katsoo olevansa onnekas ja sanoo, että hän ja hänen miehensä tekivät kovasti töitä suhteidensa rakentamiseksi. Hänelle on kuitenkin selvää, että hän ei halua lastensa päätyvän järjestettyihin avioliittoihin.

Mitkä tekijät vaikuttivat siihen, että hän kasvoi roolimalliksi (esim. yhteisö, opettaja, tunnustaminen, sosiaalinen tarve)?

Nadiya Husseinin avoimuus tabu-kulttuuri- ja perhekysymyksistä sekä hänen halukkuutensa puhua julkisesti mielenterveysasioistaan ovat tuoneet näille aiheille julkisuutta ja johtaneet osallistavampaan ja rehellisempään keskusteluun rodusta, kulttuurista ja mielenterveydestä.

Hän on Young Mind:sin, nuorten mielenterveyttä tukevan hyväntekeväisyysjärjestön, lähettiläs.

Hän on keskustellut traumakokemuksestaan ja käynyt kognitiivisen käyttäytymisterapian läpi televisiossa, avaten näin keskustelun terapian arvosta ja siitä, miten terapiaa voidaan käyttää.

Yhteisön yhteenkuuluvuutta koskevan hallituksen raportin kirjoittaja, professori Ted Cantle sanoi, että Nadiya Hussain oli tehnyt ”enemmän Ison-Britannian ja muslimien suhteiden hyväksi kuin hallituksen politiikka 10 vuoden aikana” (Kere, 2016)

Opinto-ohjelman teemat, joissa tätä tarinaa voidaan käyttää:

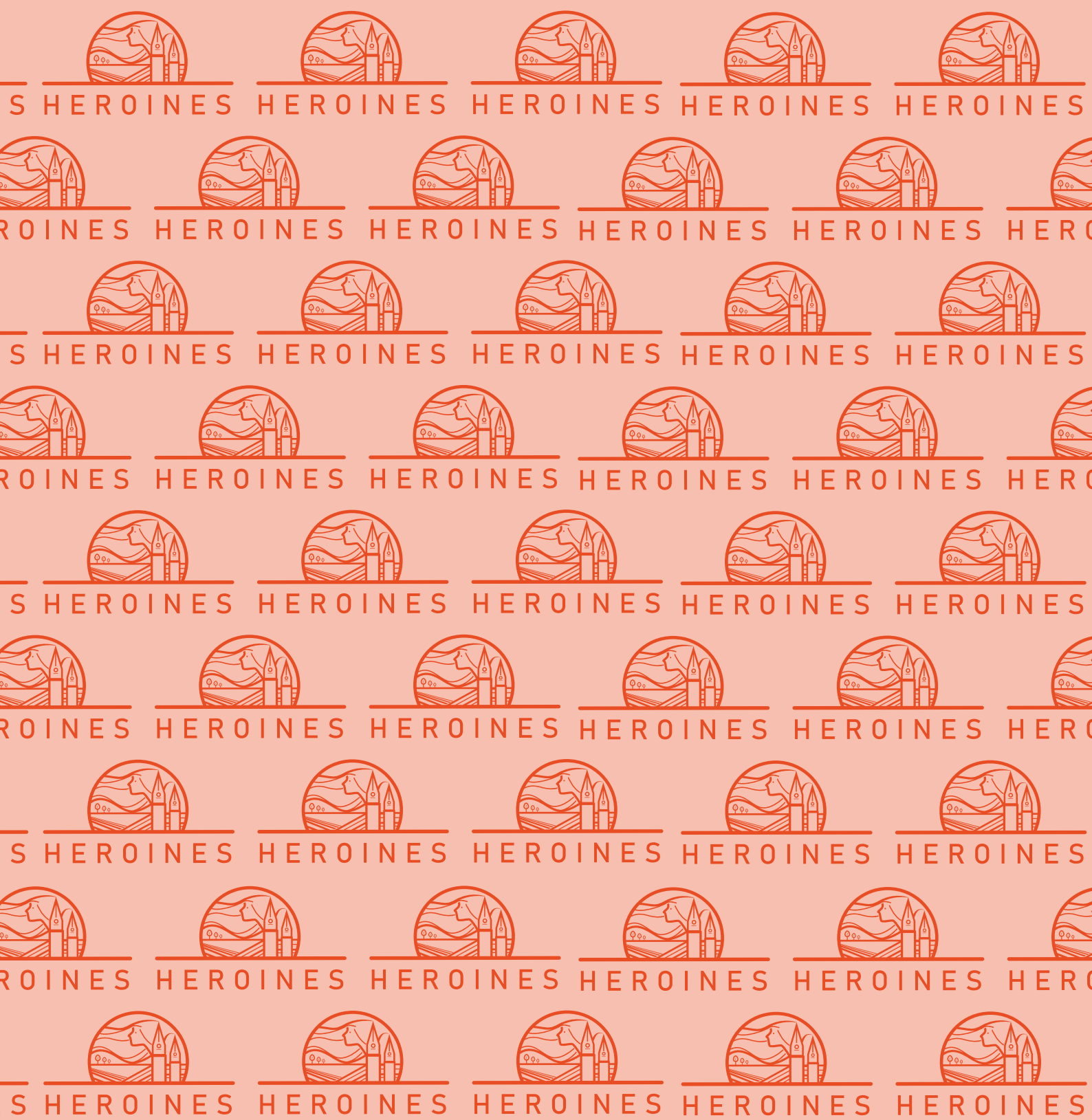
Aiheet (ohjaussuunnitelma)	Mikä aspekti sopii tähän teemaan?	Kuinka käyttää tätä?
Menneisyydestä ja tulevaisuudesta kirjoittaminen	Yksi Nadiyan elämän merkittävimmistä käännekohdista on muutos yksityishenkilöstä, jolla on mielenterveysongelmia ”salaisuuksina”, julkiseksi henkilöksi, joka keskustelee näistä ongelmista avoimesti.	Mieti, miten elämäsi voisi muuttua, jos kertoisit yksityisestä ongelmastasi muille. Kuvaile pelon tunteitasi? Niiden helpottamista? Mitä etuja tai haittoja olisi avoimuudella?
Kirjoittaminen ja ihmisoikeudet 2: Paikallinen / tuntematon tarina	Nadiya kirjoittaa, että hän syytti itseään siitä, että oli niin ahdistunut ja pelkäsi, että tämä johtaa siihen, että hänen lapsensa viedään häneltä. Alkuperäisen trauman julkinen tunnustaminen perheenjäsenen aiheuttamaksi saa aikaan monia asioita ja vaikeuksia – niin perheessä kuin laajemmassakin kulttuurissa.	Luettele joitain asioita, joiden tiedät aiheuttavan traumaa perheessäsi ja / tai kulttuurissasi (ei välttämättä henkilökohtaista sinulle). Keskustele muiden kanssa siitä, miten näihin ongelmiin voidaan puuttua. Millaista tukea tarvittaisiin? Millaista toimintaa voisi tapahtua? Kuinka voisit varmistaa turvallisuuden?

Kirjoittaminen ja ihmisoikeudet 8: Muutoksen esteet	Nadiyan siirtyminen yksityishenkilöstä, kokopäiväisestä vaimosta ja äidistä TV-julkikkiseksi julkisti monia yksityisiä asioita. Julkisuus nosti esiin muutoksen esteitä, mukaan lukien kulttuuri, rasismi ja mielenterveysongelmat (seksuaalisen hyväksikäytön aiheuttama PTSS).	Keskustele muiden kanssa siitä, miten näihin ongelmiin voidaan puuttua. Millaista tukea tarvittaisiin? Millaista toimintaa voisi tapahtua? Kuinka voisit varmistaa turvallisuuden?
Kirjoittaminen ja ihmisoikeudet 4: Lasten oikeudet	Nadiyan trauma johtui perheenjäsenen tekemästä seksuaalisesta pahoinpitelystä ja rasistisesta kiusaamisesta koulussa. Nadiya on sanonut, että myös hänen lapsiaan pilkataan ja kiusataan heidän rotunsa vuoksi.	Mitä jokapäiväisiä käytäntöjä voimme edistää suojellaksemme lapsia perheenjäsenten fyysisiltä rikkomuksilta? Kuinka fyysinen kiusaaminen voidaan ehkäistä ja sen seurauksia hoidaan? Kuinka verbaalinen kiusaaminen voidaan ehkäistä ja sen seurauksia hoitaa? (Nadiyan perheikäytäntö jättää huomiotta verbaalisen kiusaamisen tai ei vastaa siihen - onko tämä tehokasta?)

Lisätietoa roolimallista:

- 2019) Finding my Voice. Headline.
- Kere, Anna (23. maaliskuuta 2016). [“APPG on Social Integration Minutes for Meeting on Monday, 23 May, 4-6pm, in Boothroyd Room, Portcullis House”](#) (PDF). *All Party Parliamentary Group on Social Integration*
- <https://www.bbc.co.uk/news/entertainment-arts-41318362>
- <https://www.bbc.co.uk/news/entertainment-arts-49953910>
- <https://www.bbc.co.uk/mediacentre/proginfo/2019/20/nadiya-anxiety-and-me>
- <https://www.youtube.com/watch?v=7YV3NXtzM8U>
- <https://www.youtube.com/watch?v=rs22WL64HNY>
- <https://youngminds.org.uk/about-us/>

www.heroines-project.eu

Oprah Gail Winfrey

Syntymäaika:

29.1.1954

Kotimaa:

Mississippi, USA

Lyhyt elämäkerta:

Oprah on amerikkalainen mediajohtaja, näyttelijä, talk-show-emäntä, televisio-tuottaja ja hyväntekijä. Vuodesta 2007 lähtien häntä on joskus kutsuttu maailman vaikutusvaltaisimmaksi naiseksi. Hänen TV-uransa alkoi 1970-luvun puolivälissä, ja monien muiden esiintymisten joukossa luultavasti merkittävin oli Oprah Winfrey -show. Hän työskenteli kuitenkin aktiivisesti myös elokuvien, kustantamisen ja kirjoittamisen, oman Internet-sivuston ja radion parissa.

Hän syntyi hyvin vaatimattomissa olosuhteissa ja asui jonkin aikaa myös isoäitinsä luona, koska äiti oli töissä muualla. Oprah on kertonut tulleensa sukulaistensa (serkun, sedän, perheystävän) ahdistelemaksi ikävuosien 9-13 välillä - hän julkisti tämän vuonna 1986 omassa tv-ohjelmassaan. Perhe oli tietoinen Oprahin syytöksistä jo ahdistelujen tapahtumaaikana, mutta kieltäytyi uskomasta, että ne voisivat olla totta.

Miksi hän on sankaritar?

Hänen vaatimaton alkuperänsä, köyhyyden ja hyväksikäytön kokeminen ei heikentänyt hänen tahtoaan pyrkiä tavoitteisiinsa.

Huolimatta siitä, että hän on afrikkalais-amerikkalainen nainen, hän onnistui liiketoiminnassa, joka voi olla naiselle hankalaa ja jopa vaarallista (koska mediamaailma on perinteisesti ollut miesten aluetta).

Hän on loistava hyväntekijä, joka ei vain lahjoita rahaa (hän on antanut 400 miljoonaa dollaria koulutuksellisiin tarkoituksiin), vaan myös puhuu ääneen vaikeista aiheista, kuten hyväksikäytöstä, tasa-arvosta, koulutuksesta, ja antaa näin äänen sille, mistä ei ole tapana puhua.

Hän on loistava esimerkki siitä, kuinka henkilökohtainen tahto ja ahkera työ voivat olla yksi keino saavuttaa tavoitteet silloinkin, kun elämän alkutaival ei ole paras mahdollinen.

Mitkä tekijät vaikuttivat siihen, että hän kasvoi roolimalliksi? Esimerkiksi yhteisö, opettaja, tunnustus, sosiaalinen tarve...

Tahdonvoima, esimerkki kovasta työstä, elämänmahdollisuuksien hyödyntämisestä olosuhteista riippumatta, tahto uppoutua oppimaan uusia asioita päivittäin, olla koskaan luopumatta toivosta ... Hän haluaa antaa ihmisille mahdollisuuden hankkia tietoa, ei pelkästään auttaa aineellisesti.

(kuvan lähde: [https://sl.wikipedia.org/wiki/Oprah_Winfrey#/media/Slika:2011_Oprah_at_The_Cable_Show_\(29902986311\)_\(2\).jpg](https://sl.wikipedia.org/wiki/Oprah_Winfrey#/media/Slika:2011_Oprah_at_The_Cable_Show_(29902986311)_(2).jpg))

Ohjaussuunnitelman aiheet, joissa voidaan hyödyntää hänen tarinaansa:

Ohjaus- suunnitelman aiheet	Mitkä aspektit sopivat teeman käsittelyyn?	Miten käyttää tätä?
Viikko 15	Ymmärtää väkivallan ja hyväksikäytön elementit, sekä myös perheen merkityksen heijastuminen hyväksikäyttöön. Tämä sankarittaren elämäntarinaa liittyy erityisesti väkivalta ja hänen kohtaamansa kovat ennakkoluulot työelämässä. Hänen avoimuutensa yleisöä kohtaan, viestintä vaikeista väärinkäytöksistä, ennakkoluuloista ja syrjinnästä on osoitus siitä, kuinka tärkeää on pohtia myös ulkoisten olosuhteiden merkitystä ja löytää tasapaino sen ja henkilökohtaisen sisäisen käsittelyn välillä, sekä tukea ja vapautta niistä puhumiselle.	Ehdotus 1: Näytetään osallistujille lyhyt ote Shanghai -elokuvasta, joka käsittelee romanien vaikeaa elämää ja kasvamista köyhissä elinolosuhteissa - elokuvassa ihmisiä ahdistellaan ja he kokevat muun muassa muiden halveksuntaa. Ohjeistetaan osallistujat tallentamaan katsomisen aikana heränneet tunteensa muistiin sanallisesti (aivorihi)- samalla he voivat käsitellä omia muistojaan romanasunnossa kasvamisesta. Heille annetaan mahdollisuus kuvata tunteitaan myös piirtämällä. Sen jälkeen näytetään toinen ote samasta elokuvasta (jossa kuvataan parempia elinoloja) ... Osallistujat kirjaavat myös tämän katsomiskokemuksen aikana kokemansa tunteet muistiin.
Viikko 22	Ymmärtää väkivallan ja hyväksikäytön elementit, sekä myös perheen merkityksen heijastuminen hyväksikäyttöön. Kehittää itsemyötätuntoa.	Keskustele väkivallan ja hyväksikäytön uhasta osallistujien omassa elinympäristössä. Miten reagoida, löytää ratkaisuja ja löytää ulospääsy haitallisista tilanteista? Väkivalta-aiheen käsittely voi tuntua osallistujista uhkaavalta. Seuraavien menetelmien käyttö voi helpottaa tätä: - ns. heijastavan keskustelun käyttö: kuinka voimme huolehtia itsestämme, psykofyysisen hyvinvoinnin kannalta - käyttämällä ratkaisukeskeistä lähestymistapaa eli tutkimalla, mikä on toiminut joskus aiemmin, mitä voisimme tehdä tilanteen parantamiseksi, miten ja milloin. Tässä voidaan hyödyntää myös rentoutumista meditatiivisen musiikin / laulun avulla - Pieni kävelylenkki havainnollistaa pienten askeleiden merkitystä tavoitteiden ja muutosten saavuttamisessa, samoin yksinkertaiset jooga- ja rentoutumisharjoitukset. Jos kirjoitusharjoituksessa käytetään materiaalina runoutta, tähän voisi sisällyttää joitain kansallisia runoja tai lyhyitä otteita niistä voitaisiin sisällyttää materiaaliin/ lukea ääneen

Viikko 24	Omasta itsestä huolehtimisen tärkeyden huomiointi, muutoksen esteiden tunnistaminen ja niiden ylittäminen paremman tulevaisuuden luomiseksi	Osana istuntojen ohjelmaa voidaan käyttää tulevaisuuden tarinan visualisointia: otetaan lähtökohdaksi jokin mennyt tapahtuma tai muisto ja luodaan sitten jokin tulevaisuuteen sijoittuva visuaalinen mielikuva: mitä hyvää oli tuossa edellisessä muistossa, mitä haluamme siitä ottaa mukaamme ja millainen olisi haluamamme tulevaisuus
-----------	---	--

Lisätietoa roolimallista:

- https://en.wikipedia.org/wiki/Oprah_Winfrey
- <https://www.standard.co.uk/news/world/oprah-winfrey-the-woman-who-rose-from-a-deprived-childhood-marred-by-sexual-abuse-to-hot-tip-for-us-a3735211.html>
- https://cekin.si/izobrazevanje_in_zaposlitev/televizijska-zvezda-od-prasicje-farme-do-prestiznega-dvorca.html

Pamela Palenciano

Syntymäaika:

1982

Paikka:

Andújar, Espanja

Hänen sanansa:

“Todellinen rakkaus ei satuta. Jos jokin satuttaa, silloin jotakin on vialla.”

Lyhyt elämäkerta:

12-18-vuotiaana Palencianolla oli romanttinen suhde poikaan, joka kohteli häntä huonosti ja väkivaltaisesti monin eri tavoin, jopa yrittäen kahteen otteeseen tappaa hänet.

Hän päätyi poikaystävän luokse, kun muutti aloittamaan audiovisuaalisen viestinnän opintonsa Malagan yliopistoon. Kun hän oli valmis eroamaan, hän ymmärsi, että häntä oli kohdeltu väärin ja että tämä suhde oli ollut hänelle traumatisoiva. Hän aloitti psykoterapian ja otti yhteyttä feministisiin liikkeisiin ymmärtäen, että hänen tapauksensa ei ollut yksinomaan henkilökohtainen vaan osa globaalia ongelmaa, joka liittyy patriarkalisessa macho-yhteiskunnassa elämiseen.

Uudesta tietoisuudestaan huolimatta Pamela ei vielä tiennyt, että hänen kokemuksillaan oli nimi: macho-väkivalta. Vielä vähemmän hän tiesi siitä, että se mitä hänelle oli tapahtunut, ei aiheutunut siitä, että hän olisi ollut ”hölkö, joka rakastuu väärään mieheen”, vaan se johtui sellaisessa järjestelmässä elämisestä, joka ymmärtää ja rakentaa maailmaa miesten etuoikeuksiin perustuen.

Valmistuttuaan hän vietti kahdeksan vuotta El Salvadorissa ja muutti sen jälkeen vihdoinkin takaisin Espanjaan.

Hän järjesti valokuvanäyttelyn kertoakseen elämästään ja tunteistaan. Myöhemmin hän opiskeli teatteria ja muutti näyttelyn kokemuksiansa perusteella monologiksi nimeltä ”Eivät ainoastaan iskut satuta”. Hän alkoi esittää sitä lukioissa koulutustarkoituksessa

tavoitteenaan lisätä tietoisuutta ja ehkäistä sukupuolittunutta väkivaltaa nuorten keskuudessa.

Kahdeksas maaliskuuta 2017 Getafen kaupunginvaltuusto myönsi Pamelalle palkinnon, joka on tunnustus työstä miesten ja naisten välisen todellisen tasa-arvon saavuttamisen hyväksi. Samana vuonna teatterin alalla Palencianon monologi voitti yleisön valitseman Godoff-palkinnon.

Jotkut naiset ovat kertoneet hänelle, että he ovat eronneet poikaystästään kuunneltuaan hänen monologinsa.

Tästä kaikesta huolimatta hänellä on silti ollut vaikeuksia voitettavanaan; ääriliikkeet ja radikaalit oikeistotahot ovat uhkailleet häntä useaan otteeseen. Siitä huolimatta hän jatkaa monologiensa esittämistä.

Nyt hän jatkaa humoristisen monologinsa esittämistä ehkäistäkseen nuorten sukupuolittunutta väkivaltaa ja on kirjoittanut myös kirjoja palvelemaan samaa tarkoitusta.

Miksi hän on sankaritar?

Hän on sankaritar, koska hän onnistui selviytymään voittajana äärimmäisen väkivaltaisista tilanteista tiedostaen oikeutensa.

Hän edistää väkivallattomia suhteita nuorten keskuudessa ja on omistanut elämänsä näytelmien esittämiseen tätä tarkoitusta varten.

Hän on esimerkki resilienssistä.

Hän ei anna periksi edes silloin, kun häntä uhkaillaan.

Mitkä tekijät vaikuttivat siihen, että hän kasvoi roolimalliksi (esim. yhteisö, opettaja, tunnustaminen, sosiaalinen tarve)?

- Hän on esimerkki väkivaltaisten tilanteiden voittamisesta.
- Hän on inspiraatio muille naisille ja saa heidät tietoiseksi sukupuoleen perustuvan väkivallan juurista.
- Hän on aktivisti, joka vastustaa sukupuolittunutta väkivaltaa. Aktivismi on saanut hänet ymmärtämään, että hänellä on oikeuksia ja että hän voi myös auttaa muita ihmisiä. Ja vaikka ääriliikkeet uhkailevat häntä, hän jatkaa monologinsa esittämistä.
- Hän on kanavoinut vihan näytelmiinsä saadakseen aikaan jotain positiivista.

Ohjaussuunnitelman teemat, joissa hänen tarinaansa voi käyttää esimerkkinä:

Ohjaus- suunnitelman aiheet	Mitkä aspektit sopivat teeman käsittelyyn?	Miten käyttää tätä?
Itsetuntemus 2: Mitä kirjoittaminen voisi tarjota meille?	Monologin luominen oli hänelle myös terapeutista, auttoi häntä selviytymään traumastaan ja analysoimaan menneisyyden tilannetta	
Tärkeistä asioista kirjoittaminen	Hänen monologinsa ja kirjoituksensa käsittelevät häntä itseään ja hänen menneitä kärsimyksiään, mutta myös sitä, millainen hän on nyt.	
Riskien ottaminen kirjoittamalla	Hän ottaa riskejä esittäessään monologejaan siitä huolimatta, että oikeistoliikkeet uhkailevat häntä.	
Kirjoittaminen tarkastelukeinona	Hän on esimerkki siitä, miten traumaattisen tarinan voi kertoa huumorin keinoin	
Kirjoitetaan siitä, mitä arvostamme ja haluamme suojella	Hänen kirjoituksensa ja kokemuksensa tarjoavat perustan, jonka pohjalta voidaan keskustella ryhmän jäsenten omista arvoista ja itsearvostuksesta	
Ongelmista kirjoittaminen	Hän kirjoittaa ongelmistaan: omista kokemuksistaan siitä, miten selviytyä sukupuolittuneesta väkivallasta.	
Menneisyyden kokemuksista kirjoittaminen	Hän kirjoittaa traumaattisista menneisyyden kokemuksistaan, mutta onnistuu esittämään ne huumorin keinoin.	
Kirjoittaminen ja ihmisoikeudet 1: Osallisuus ja johtajuus	Hän on esimerkki aktivistista, joka puolustaa naisten oikeuksia ja vastustaa sukupuolittunutta väkivaltaa. Äärioikeistoryhmät ovat uhkailleet häntä.	
Kirjoittaminen ja ihmisoikeudet 3: Näkyväksi ja kuulluksi tuleminen.	Hän puhuu kokemuksistaan kovaan ääneen suuren yleisön edessä.	
Kirjoittaminen ja ihmisoikeudet 6: Naisten suojeleminen väkivallalta 1	Hänen monologinsa tähtää naisten suojelemiseen väkivallalta auttamalla nuorisoa tunnistamaan väkivallan merkit ja välttämään sitä. Hänen monologinsa varoittaa romanttisen rakkauden myytistä ja paljastaa sen takana piilevät syrjivät arvot.	
Kirjoittaminen ja resilienssi parantamisen keinona	Hän on esimerkki resilienssistä. Hän on päässyt irti vaarallisesta ihmissuhteesta ja päässyt yli sen psykologisista seurauksista ymmärrettyään, ettei ollut itse ongelman juurisyy. Syy oli yhteiskunnassa ja patriarkalisessa kulttuurissa. Sen jälkeen hän määritteli itsensä uudelleen ja auttaa toisia tekemään samoin.	

Lisätietoa roolimallista:

- Monologi

https://www.youtube.com/watch?v=VjZ_127lluk

<https://www.youtube.com/watch?v=nUWda5wBWWI>

- Artikkelit ja haastattelut

https://www.youtube.com/watch?v=_6SMaWzpDpE

https://www.huffingtonpost.es/2017/02/14/entrevista-pamela-palenci_n_14740318.html

<https://www.elsaltodiario.com/feminismos/pamela-palenciano-no-puedo-ser-sorora-con-una-mujer-solo-por-serlo-feminismo>

- Kirjat:

Palenciano, Pamela; Larreynaga, Iván (2017). Si es amor, no duele. Penguin Random House. ISBN 978-84-204-8623-9.

- Lisätietoja:

https://en.wikipedia.org/wiki/Pamela_Palenciano

Sofía Bempo

Syntymä- ja kuolinaika:

Syntynyt 10. helmikuuta 1910 kuollut 10. maaliskuuta 1978

Syntymä- ja asuinpaikka:

Syntyi Gallipolissa (East Thrace) Turkissa, kuoli Ateenassa Kreikassa.

Lyhyt elämäkerta:

Hän syntyi Gallipolissa, Itä-Traakiassa, Turkissa.

Vähä-Aasian katastrofin jälkeen hänen perheensä muutti Kreikkaan, Tsaritsaniin, jossa hänen isästään tuli tupakkatyöntekijä, ja myöhemmin Volosiin. Hän aloitti uransa Thessalonikissa 1930-luvun alussa. Hänen maineensa nousi erittäin suureksi sen jälkeen, kun Italia hyökkäsi Kreikkaa vastaan 28. lokakuuta 1940, koska isänmaallisten ja satiiristen kappaleiden esitystensä kautta hän tuki ja inspiroi taistelevia sotilaita ja koko Kreikan kansaa. Hänellä oli tärkeä rooli Kreikan kansan moraalin nostamisessa. Siksi hänestä tuli kansan sankaritar. Lisäksi hän antoi 2000 kultaa puntaa omaa omaisuuttaan Kreikan laivastolle sen puolustuksen tueksi. Saksan hyökkäyksen ja maan miehityksen jälkeen huhtikuussa 1941 hänet kuljetettiin Lähi-itään, jossa hän jatkoi esiintymistään maanpaossa olevien kreikkalaisten joukkojen hyväksi. Hänen roolinsa sodassa ja ponnistelunsa miehityksen aikana saivat aikaan sen, että hänelle myönnettiin majurin arvo Kreikan armeijassa.

Legendaarinen laulu "Children of Greece", jonka on kirjoittanut Mimis Traiforos (josta myöhemmin tuli hänen miehensä), lauloivat kaikki Kreikan ja Italian sodan aikana vuosina 1940-1941, ja se on edelleen yksi maan tunnetuimmista kappaleista. Hänen laulujensa tyypillisin ominaisuus oli, että ne kuvasivat kreikkalaisten sotilaiden rohkeutta pilkkaamalla Mussolinia ja italialaisia hyökkääjiä.

Sodan jälkeen hän palasi Ateenaan ja onnistui hankkimaan oman teatterinsa.

Hänen toimintansa vapauden ja demokratian tukemiseksi jatkui maan muiden synkkien kausien, kuten Kreikan armeijan diktatuurin aikana 1967-1974 ja varsinkin vuonna 1973, jolloin hän auttoi ja piilotteli asunnossaan opiskelijoita, joita poliisi etsivät.

Miksi hän on sankaritar?

Hän oli johtava kreikkalainen laulaja ja näyttelijä, joka oli aktiivinen sotien välisestä ajasta sodanjälkeisiin vuosiin ja aina 1950-luvulle.

Hänestä tuli tunnetuin isänmaallisten kappaleiden esityksestä Kreikan ja Italian sodan aikana, jolloin häntä kutsuttiin nimellä “ Songstress of Victory”.

Hänen tarinansa kuvaus, vaikeudet ja hänen ottamansa askeleet, selviytymisprosessi ja toipuminen jne. ovat kaikki Heroines-roolimallien ydinalueita.

Mitkä tekijät vaikuttivat siihen, että hän kasvoi roolimalliksi? Esimerkiksi yhteisö, opettaja, tunnustus, sosiaalinen tarve...

Hänen panoksensa maan moraalin nostamiseen noina toisen maailmansodan synkkinä aikoina on arvaamaton. Hänestä tuli kansan sankaritar, koska hän oli tarpeeksi rohkea esittämään isänmaallisia ja satiirisia lauluja ja inspiroimaan ja tukemaan näin uupuneita sotilaita.

Saman hän teki Kreikan armeijan diktatuurin aikana 1967-1974, joka oli toinen “musta sivu” maan historiassa. Tämä osoittaa hänen rohkeutensa ja sitoutumisensa taisteluun vapauden ja demokratian puolesta.

Yön armeijan hyökkäyksen iltana Ateenan ammattikorkeakoulussa 17. marraskuuta 1973 Vempo piilotti joitain opiskelijoita taloonsa ja hän kieltäytyi luovuttamasta heitä, kun poliisi koputti hänen oveensa ja uhkasi pidättää hänet. Vuotta myöhemmin, kun junttahallinto kaatui, Ateenan Kallimarmaron-stadionilla järjestettiin suuri juhla demokratialle, ja Vempo lauloi ”Paidia tis Ellados paidia, ta tanks gonatisan ekeini ti bradia” (eli ”Kreikan lapset, jopa tankit polvistuivat sinä yönä). Hän kuoli 11. maaliskuuta 1978 aivohalvaukseen, ja hänen hautajaisistaan tuli valtava julkinen mielenosoitus. Voiton laulajaa ylistettiin sinä iltana niiden kreikkalaisten toimesta, jotka pitivät Sofia Vempoa sankarina.

Aiheet (ohjaussuunnitelma)	Mitkä aspektit sopivat teeman käsittelyyn?	Miten käyttää tätä?
Tärkeistä asioista kirjoittaminen, arvoista kirjoittaminen	Hänen toimintansa vapauden ja demokratian tukemiseksi jatkui maan synkinä aikoina: Toinen maailmansota, Saksan miehitys, Kreikan armeijan diktatuuri	Käytä muutama minuutti kuvitellaksesi ajanjaksoa, jona hän on elänyt. Kuvittele myös naisten asemaa tuona aikana. Käytä muutama minuutti keskustellen ryhmässä ja / tai muistelemalla perheesi tarinoita kyseiseltä ajalta. Keskustelkaa sitten tämän sankaritarin toiminnasta. Kirjoita hänestä, kuvaile ulkonäköä, luonnetta, mitä hänessä ihaillet; mitä sellaista hänellä on, mitä haluaisit itsellesi? Onko hänellä mitään ikäviä ominaisuuksia? Kuinka riskialtista hänen toimintansa oli? Mitä hän tarjosi ihmisille ja miten ihmiset tunnistavat sen? Mikä tuki häntä sankarittareksi kasvamisessa? Millainen hänen elämänsä oli? Oliko hän onnellinen tekemästään?
Kirjoittaminen ja resilienssi	Hänestä tuli kansan sankaritar, kun hän oli tarpeeksi rohkea esittämään isänmaallisia ja satiirisia lauluja sodan ja Saksan miehityksen aikana ja inspiroi ja tukee näin uupuneita sotilaita. Yhtenä yön armeijan hyökkäyksenä Ateenan ammattikorkeakouluun 17. marraskuuta 1973 Vempo piilotti joitain opiskelijoita taloonsa ja hän kieltäytyi luovuttamasta heitä, kun poliisi koputti hänen oveensa ja uhkasi pidättää hänet.	Käytä muutama minuutti aikaa kuvitellaksesi toisen maailmansodan synkkää ajanjaksoa, kontekstia, yhteiskuntaa, ihmisiä, miltä heistä tuntui, kuinka he ovat eläneet kyseistä aikaa, heidän kokemaansa pelkoa. Keskustelkaa sitten tekijöistä, jotka vahvistavat resilienssiä tällaisina vaikeina aikoina. Keskustelkaa sitten siitä, mitkä tekijät ovat tukeneet tätä roolimallia resilienssin rakentamisessa. Kirjoita tämän naisen tarina ja ehdotuksesi siitä, mikä tuki häntä voittamaan pelon, olemaan rohkea ja tarjoamaan ihmisille toivoa? Millainen oli hänen henkilökohtainen elämänsä ja miten se vaikutti hänen toimintaansa? Motivoiko häntä se, että hän oli rakastettu taiteilija?

Lisätietoa roolimallista:

- https://en.wikipedia.org/wiki/Sofia_Vembo Accessed in 28-2-2020
- <https://greece.greekreporter.com/2018/10/27/sofia-vembo-the-singer-of-victory/>
Accessed in 28-2-2020
- <https://www.imdb.com/name/nm0892843/bio> Accessed in 28-2-2020
- <https://www.greeksongs-greekmusic.com/sofia-vembo/> Accessed in 28-2-2020
- <https://youtu.be/BPJOCu1fNCo> Accessed in 28-2-2020
- <https://youtu.be/8kLFT4OaTxI> Accessed in 28-2-2020
- <https://youtu.be/UfpIoKHs2H0> Accessed in 28-2-2020

Stauroula Peleki

Syntymäaika

1952

Syntymä- ja asuinpaikka:

Kreikka

Lyhyt elämäkerta:

Stauroula Peleki syntyi ja varttui pienessä kylässä Phocisissa. Hän on paikallisen yhteiskunnan symboli. Hän on ylemmän keskiluokan perheestä. Hän valmistui opettajaksi vuonna 1957. Hän on omistanut koko elämänsä täysin avun tarpeessa olevien, erityisesti orpojen tai hylättyjen tyttöjen auttamiselle. Hän päätti elää elämänsä kaukana perheestään naimattomana tarjoten rakkautensa orpokodin lapsille. Häntä kutsutaan usein kreikkalaiseksi naiseksi, jolla on 540 tytärtä.

Hän on omistanut koko elämänsä orvoille. Hän on auttanut rakkaudellaan ja myötätunnollaan yli 500 orpoa tyttöä. Monet hänen kasvamistaan lapsista ovat hyvin koulutettuja, naimisissa ja tällä hetkellä heillä on omat perheensä. Hän sanoo suurella hellyydellä "Olen olemassa kaikkia niitä varten, joilla ei ole ketään". Elinaikana hän on kohdannut monia vaikeuksia, mutta hän onnistui voittamaan ne kovalla työllä ja paikallisen yhteisön ihmisten tuella. Hän joutuu edelleen taistelemaan perustoimeentulostaan, mutta ei koskaan anna periksi.

Miksi hän on sankaritar?

Hän on sankaritar, koska hän onnistui voittamaan vaikeudet ja hoitamaan rakkaudellaan ja myötätunnollaan yli 500 orpoa tyttöä

Hän on humanitaarinen ja sosiaalinen aktivisti

Hän puolustaa lasten oikeuksia

Hän tarjoaa inspiraatiota niille, jotka työskentelevät köyhien, heikommassa asemassa olevien ja orpojen hyväksi.

Mitkä tekijät vaikuttivat siihen, että hän kasvoi roolimalliksi? Esimerkiksi yhteisö, opettaja, tunnustus, sosiaalinen tarve...

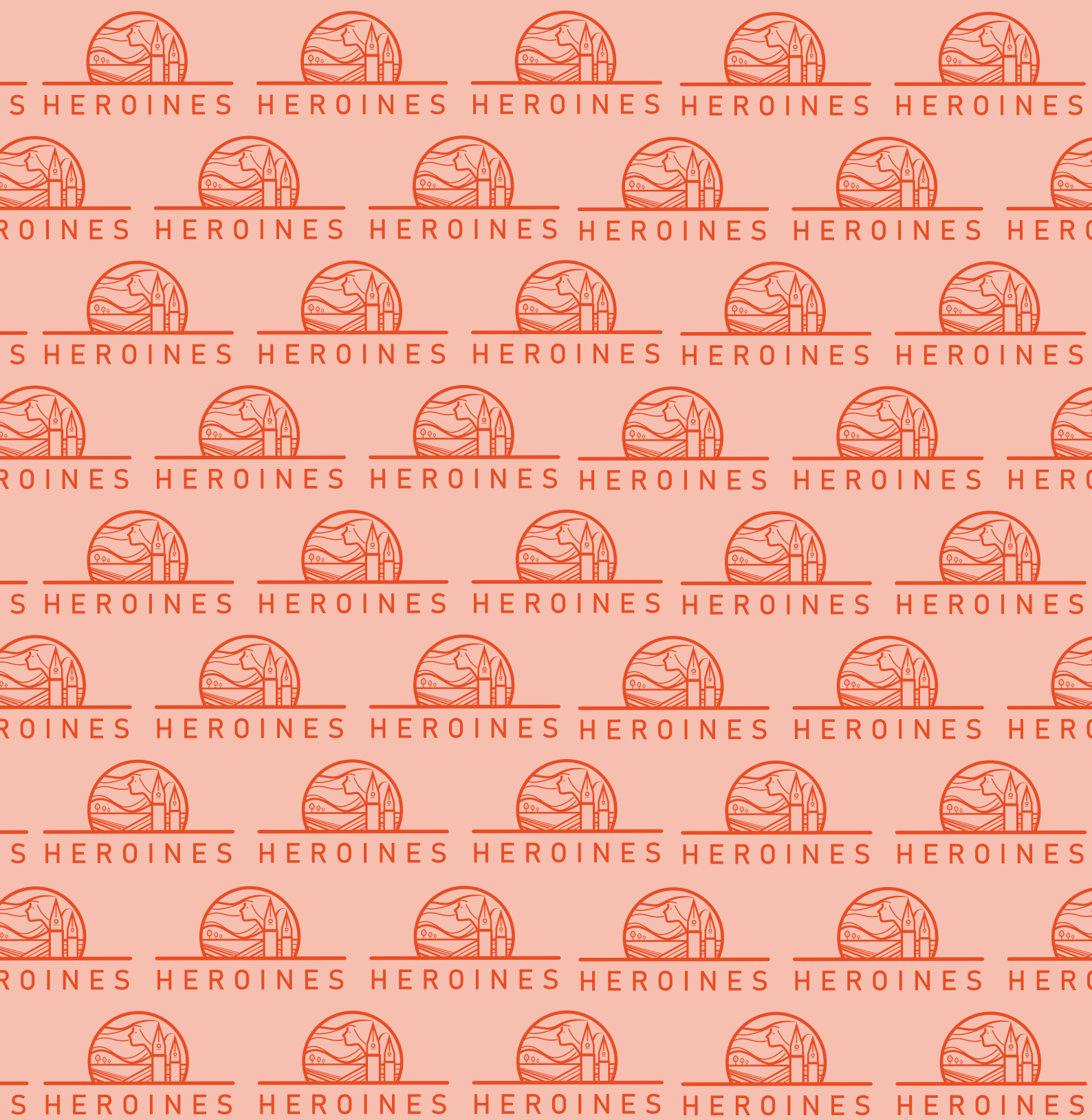
- Hän puolustaa lasten oikeuksia
- Hänen elämäntarinansa osoittaa, että jos joku on omistautunut muutoksen aikaansaamiseen, mikään ei voi estää häntä.

Aiheet (ohjaussuunnitelma)	Mitkä aspektit sopivat teeman käsittelyyn?	Miten käyttää tätä?
Kirjoittaminen ja ihmisoikeudet 4 Lasten oikeudet	Jokaisella lapsella, jota oma perhe ei voi hoitaa, on oikeus elää turvallisessa ja suojaavassa ympäristössä, joka säilyttää lapsen hyvinvoinnin. Esimerkkinä YK: n lasten oikeuksien yleissopimuksesta	Aivoriihi lasten oikeuksista Keskustele lasten oikeuksia koskevasta yleissopimuksesta Miksi joillakin lapsilla on suurempi loukkaantumisriski? Pitäisikö aikuisen suojella ja turvata lasten oikeuksia? Kuinka sankaritar suojelee lasten oikeuksia? Kehota osallistujia kuvittelemaan orpojen elämää. Pyydä sitten kirjoittamaan / piirtämään tarina orpolapsesta (millainen hänen elämänsä on / tunteensa ovat ...)
Arvoista kirjoittaminen	She dedicated her life to helping orphaned girls.	Kehota osallistujia esittämään ajatuksiaan sankarittaren elämästä Käytä muutama minuutti kuvitellaksesi naisten asemaa aiempina vuosikymmeninä. Mitä haasteita naisilla oli edellisten vuosikymmenien aikana maaseutuyhteiskunnissa? Mitkä olivat yhteiskunnan odotukset miehille ja naisille? Tuntuuko Stauroula Peleki yhteiskunnan odotusten rajoittamalta? Mitä arvoja sankaritar edustaa? Kuinka kulttuuri ja sukupuoli muokkaavat henkilökohtaisia arvojamme ja valintojamme? Pyydä osallistujia kirjoittamaan omat arvonsa. Entä jos heidän henkilökohtaiset arvonsa ovat ristiriidassa heidän perheensä tai laajemman yhteiskunnan kanssa? Kutsu osallistujia kääntymään vieressään olevan henkilön puoleen ja käymään pieni keskustelu. Kutsu sitten pareja palaamaan suurempaan ryhmään ja jakamaan mielekäs pala kumppanikeskustelustaan isomman ryhmän kanssa.

Lisätietoa roolimallista:

Stauroula Peleki the mother with 540 daughters. Luettu 02- 26- 2020. <https://www.protothema.gr/greece/article/889863/stauroula-peleki-i-polumana-me-tis-540-kores/>

www.heroines-project.eu

Tarita Ikonen

Syntymäaika:

1992

Kotimaa:

Suomi

Lyhyt elämäkerta:

Taritan lapsuudenperheeseen kuului äiti ja vanhempi sisko. Hänen isänsä teki itsemurhan vuonna 1992 Taritan ollessa neljän kuukauden ikäinen. Perhe muutti usein. Vuonna 2005 he muuttivat Vantaalle, missä Tarita aloitti viidennen luokan. Tällöin alkoi koulukiusaaminen, joka jatkui yläkouluun asti. Kotona ongelmat pahenivat: Taritan äidin juominen ja mielenterveysongelmat alkoivat vaikuttaa Taritaan, joka koki itsensä erittäin masentuneeksi ja ahdistuneeksi. Yhdeksännellä luokalla Taritan äidinkielenopettaja rohkaisi häntä kirjoittamaan. Runojen kirjoittaminen antoi hänelle lohtua ja iltaisin hän pakeni paikalliseen kirjastoon. Tämä äidinkielenopettaja oli Taritan turvallisim ja tärkein aikuinen ja he pitivät edelleen yhteyttä.

Yläkoulun jälkeen Tarita alkoi kokea vieraantuvansa yhteiskunnasta. Hän keskeytti ammattikoulun. Monen vuoden ajan huumeet ja itsetuhoisuus täyttivät hänen elämänsä. Mutta Tarita ei lopettanut kirjoittamista, se oli hänen elinehtonsa. Muutos parempaan tapahtui vuonna 2012, kun hän tajusi miten paljon huumeet haittasivat hänen kirjoittamistaan. Hänen täytyi tehdä valinta kirjoittamisen ja kuoleman välillä. Hänen paluunsa yhteiskuntaan onnistui kirjastojärjestelmän ja kirjoittamiskurssien ansiosta. Tarita lähti opiskelemaan Oriveden opistoon runoutta Risto Ahdin johdolla ja sai kuntouttavan työpaikan kirjastosta. Tämän jälkeen hän opiskeli kirjoittamista Suomen Kriittisessä korkeakoulussa vuosina 2016–2018. Hänen runokokoelma *Kylmyyden monologi* julkaistiin v. 2018.

Sen lisäksi, että Tarita on runoilija, hän on myös taidemaalari ja hänen ensimmäinen näyttelynsä järjestettiin vuonna 2020. Runoissaan hän kuvaa haitallisia lapsuudenkokemuksiaan, erityisesti koulukiusaamista, ja hänen transsukupuolisuuttaan tai dysmorfista ruuminkuvaa. Vuonna 2017 Q-teatterin nuoret näyttelijät tekivät

näytelmän: *Tyhmä, ruma, vaarallinen*, joka pohjautuu Taritan runokokoelmaan. Tarita asuu Etelä-Suomessa ja on aktiivinen blogikirjoittaja.

Miksi hän on sankaritar?

- Hän on kokenut ja kestänyt vakavaa kouluväkivaltaa ja kampanjoinut kiusaamista vastaan kertomalla omista kokemuksistaan taiteen eri keinoin.
- Hän on kyseenalaistanut perinteiset ja nykyiset ajatukset sukupuoli-identiteetistä sanomalla, että on lukuisia tapoja olla nainen, ilman että leima ´transsukupuolinen´ on tarpeellinen. Hän on loistava esimerkki ihmisestä, jolla on oma tapansa olla nainen.
- Hän on luova, lahjakas ja hänen runonsa ovat voimakkaita ja vaikuttavia. Hän on käsitellyt tuskallisia kokemuksiaan ja muuttanut ne taiteeksi.

Mitkä tekijät vaikuttivat siihen, että hän on roolimalli? Esimerkiksi yhteisö, opettaja, tunnustus, sosiaalinen tarve..

Tarita haluaa tehdä parhaansa ettei muiden lasten tarvitsisi kohdata yhtä pahoja vaikeuksia kuin hänen. Sukupuoli-identiteetti on ollut Taritalle stressin lähde monen vuoden ajan, mutta käytyään monta tuskallista vaihetta läpi, hän on nyt löytänyt rauhan ja hyväksynyt itsensä ainutlaatuisena yksilönä. Taritalla on monta kollegaa ja ystävää, jotka uskovat hänen kykyihinsä ja tukevat häntä.

Ohjaussuunnitelman aiheet, joissa voidaan hyödyntää hänen tarinaansa:

Aiheet (ohjaussuunnitelma)	Mitkä aspektit sopivat teeman käsittelyyn?	Miten käyttää tätä?
vko 15: Kirjoittaminen odottamattomien / vaikeiden tapahtumien kautta	Tarita sanoo: "Uskon, että asioilla on tarkoituksensa. Koen, että kirjoittaminen on minun elämäni tarkoitus. Se on auttanut minua käsittelemään vaikeita asioita. Kirjoittaminen on antanut muodon/tavan elää elämääni. Taritakuvailee kirjoittamista "elämisen muodoksi" - tämä tarkoittaa sitä, että se antaa rakenteen ja paikan, johon hän voi laittaa kokemuksensa. Tänäään tutkimme metaforien ja runomuodon "säiliöitä" Kun elämä on ylivoimaista, se voidaan muokata pienemmiksi palasiksi, jolloin ei tarvitse tarkastella kaikkea kerralla.	Ajattele jotain hetkeä, jolloin olet käyttänyt kirjoittamista (tai muuta luovaa menetelmää) vaikeuksista tai kriisistä selviämiseen. Mikä vaikutus sillä oli? Auttoiko se toipumistasi? Onko elämässä tällä hetkellä jotain sellaista, minkä käsittelemisessä kirjoittaminen voisi auttaa?
vko 16: Kirjoittaminen muutosten kautta	Selviytyäkseen Taritan piti muuttaa elämäntapaansa täysin. Kirjoittaminen oli hänen tärkein motivaattorinsa sekä keino muutokseen. Taritan isä teki itsemurhan Taritan ollessa vasta neljä kuukautta vanha. Vakavan koulukiusaamisen kohteeksi joutuessaan, hän alkoi käyttää huumeita ja käyttäytyi itsetuhoisesti. Tästä elämäntavasta huolimatta hän jatkoi kirjoittamista, mutta lopulta hänen täytyi valita kirjoittamisen ja kuoleman välillä. Hän valitsi kirjoittamisen ja muutti elämäntapaansa. Runouteensa hän on tallentanut lapsuuden kokemuksia, kiusaamiskokemuksia sekä dysmorfista ruuminkuvaa. Tarita on puhunut siitä, että on lukemattomia tapoja olla nainen. Tarita on myös taidemaalari - joskus tarina voidaan ilmaista muodoissa, jotka eivät ole kirjoitettu tai kun sanoja ei löydy.	Kuvittele itsesi Sankarittareksi. Kirjoita itsestäsi. Miksi olet Sankaritar? Mitkä asiat auttoivat sinua tulemaan sankarittareksi?
vko 18: Kirjoittaminen ja ihmisoikeudet 2: Paikallinen / tuntematon tarina	Tarita ei ole kovin kuuluista, mutta hänen tarinansa on inspiroinut monia paikallisia ihmisiä. Tässä projektissa haluamme jakaa hänen tarinansa. Sinun tarinasi voisi olla samalla tavalla inspiroiva.	Kuvittele itsesi sankarittareksi. Miksi olet sankaritar? Mitkä tekijät vaikuttivat siihen, että sinusta tuli sankaritar?
vko 20: Kirjoittaminen ja ihmisoikeudet 4: Lasten oikeudet	Taritalla oli haitallisia ja epäoikeudenmukaisia lapsuudenkokemuksia. Tämän tapaamisen aikana tutustumme lasten oikeuksiin.	Sanotaan, ettei koskaan ole liian myöhäistä saada onnellista lapsuutta. Kirjoita tarina ihanteellisesta lapsuudestasi. Anna itsellesi lupa unelmoida ja anna unelmien lohduttaa sinua.
vko 31: Loppujen ja uusien alkujen kirjoittaminen	Tarita kävi läpi suuren muutoksen luopumalla entisestä elämäntavastaan. Hän käsittelee edelleen menneisyyttään kirjoittamalla, mutta kirjoittaminen mahdollisti hänelle myös uuden elämän aloittamisen.	Listaa elämäsi tärkeimpiä Uusia Alkuja. Odottaako Uusi Alku kulman takana, vai onko se jo tapahtumassa? Millaisen Uuden Alun haluaisit kokea?

Lisätietoa roolimallista:

<https://taritaikonen.portfoliobox.net/runot>

Tarja Halonen

Syntymäaika:

24.12.1943

Kotimaa:

Suomi

Lyhyt elämäkerta:

Tarja on syntynyt jouluaattona vuonna 1943 Helsingissä. Lapsuudenperhe asui työväenluokan alueella Kalliossa. Tarjan vanhemmat erosivat hänen ollessaan vasta kaksivuotias. 1950-luvulla hänen äitinsä meni uudestaan naimisiin ja hänen uudesta aviomiehestään tuli Tarjan isähahmo ja roolimalli. Tarjan äiti arvosti kunnollisia ja vaatimattomia työväenluokan ihmisiä, rehellisyyttä ja oikeudenmukaisuutta, mikä vaikutti Tarjan elämäkatsomukseen.

Tarjasta tuli työläissukunsa ensimmäinen ylioppilas. Hän pääsi opiskelemaan Helsingin yliopiston oikeustieteellisen tiedekuntaan v. 1963. Hän valmistui oikeustieteen kandidaatiksi v. 1968 pääaineenaan rikosoikeus ja alkoi työskennellä juristina. Työskenneltyään muutaman vuoden juristina, Suomen ylioppilaskuntien liitto palkkasi hänet töihin. Työ liitossa herätti hänen kiinnostuksensa politiikkaan ja v. 1970 hän sai juristin paikan Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestöstä (SAK). Tarjasta tuli samalla ensimmäinen nainen, joka on työskennellyt SAK:ssa juristina.

Tärkeimmät vaiheet hänen poliittisella urallaan: Tarja liittyi Suomen Sosiaalidemokraattiseen puolueeseen v. 1971, hänestä tuli Helsingin kaupunginvaltuutettu v. 1977, kansanedustaja v. 1979, sosiaali- ja terveystministeri v. 1987, pohjoismaisen yhteistyön ministeri v. 1989, oikeusministeri v. 1990, ulkoministeri v. 1995 ja lopulta Suomen tasavallan presidentti v. 2000-2012.

Tarja on työskennellyt lukuisissa kulttuuri- ja urheilujärjestöissä. V. 2012 hän liittyi Nizami Ganjavi International Centerin hallitukseen, mikä on kulttuurinen, ei-poliittinen järjestö. Sen tavoitteet ovat kulttuurin ja luovan ilmaisun edistäminen sekä oppimisen, vuoropuhelun, suvaitsevaisuuden ja ymmärryksen edistäminen kulttuurien ja ihmisten

välillä. Vapaa-aikaansa Tarja viettää nauttimalla taiteesta ja kulttuurista, hoitamalla puutarhaansa sekä harrastamalla liikuntaa.

Miksi hän on sankaritar?

- Hän nousi hyvin tavallisesta työväentaustasta rakastetuksi presidentiksi. Hän on osoittanut, että vahvan tahdon ja kovan työn avulla nainen voi toteuttaa unelmansa.
- Poliittisen uransa aikana hän oli aktiivinen myös kansalaisjärjestöissä. Hän toimi solidaarisuuden, ihmisoikeuksien ja rauhan sekä sukupuolten tasa-arvon puolesta sekä rasismia vastaan.
- Hän on rohkaiseva esimerkki siitä, ettei vanhempien avioero ole välttämättä haitallista lapsille. Yksinhuoltaja-äiti voi olla yhtä hyvä äiti ja hänen kumppaninsa voivat tulla läheiseksi lapsen kanssa.

Mitkä tekijät vaikuttivat siihen, että hän on roolimalli? Esimerkiksi yhteisö, opettaja, tunnustus, sosiaalinen tarve..

Tarjan kiinnostus politiikkaan ja puolueelta saatu tuki, auttoivat häntä saavuttamaan poliittiset unelmansa. Hän laittoi sydämensä työhön uskoen siihen, mitä tavoitteli työllään. Hänen äitinsä arvot ohjasivat Tarjaa poliittisella tiellä ja ne muodostivat vahvan perustan hänen poliittiselle ajattelulleen. Suomen hyvinvointivaltio mahdollisti sen, että työläistäustainen tyttö voi menestyä.

Ohjaussuunnitelman aiheet, joissa voidaan hyödyntää hänen tarinaansa:

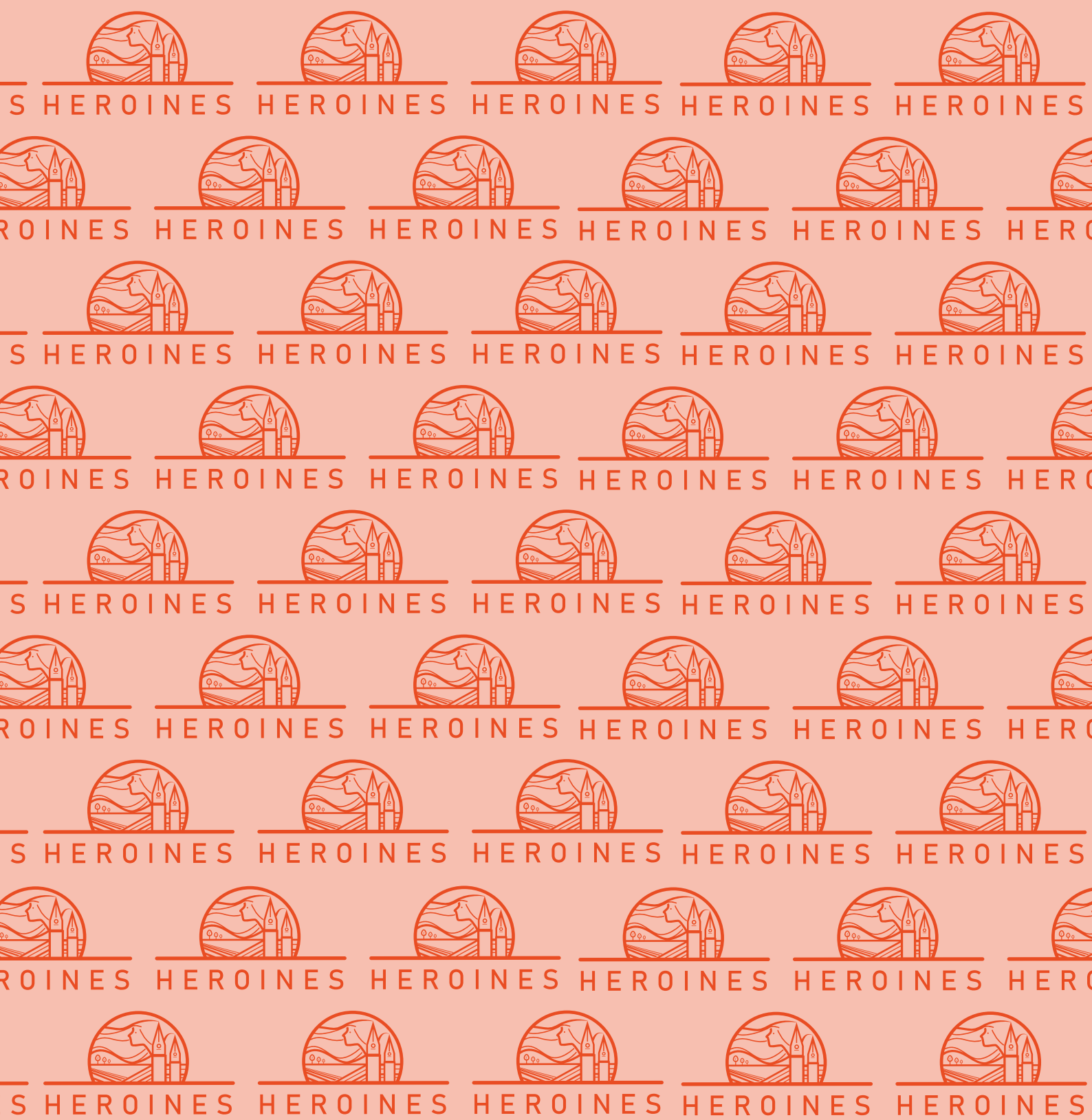
Aiheet (ohjaussuunnitelma)	Mitkä aspektit sopivat teeman käsittelyyn?	Miten käyttää tätä?
vko 17: Kirjoittaminen ja ihmisoikeudet 1: Osallistumisen ja johtajuuden roolimalli	Hän oli Suomen ensimmäinen naispuolinen presidentti.	Kirjoittaminen lapsuudestasi ja ammattillisista unelmistasi, listan tekeminen ammatillisista esikuvistasi. Unelmatyöpaja: mitä tekisit elääksesi, jos ei olisi mitään rajoituksia?

vko 8: Kirjoittaminen siitä, mitä ihailimme	Ihmisoikeuksien, naisten oikeuksien, tasa-arvon ja sukupuolten tasa-arvon puolesta taisteleva.	Miten ihailmasi henkilö toimii? Mitä arvoja hän edustaa ja puolustaa? Jaatko sinä nuo arvot? Kirjoita elämästä, jota haluaisit elää ja asioista, jotka ovat sinulle kaikkein tärkeimpiä? Muita harjoituksia hyväksymis- ja omistautumisterapiasta.
vko 12: Kirjoittaminen voimavaroista / resursseista	Hän onnistui kiipeämään yhteiskunnan huipulle.	Luettele tärkeimmät resurssit/voimavarat, joita sinulla on ollut käytettävissäsi elämässä? Huomioi mitä resursseja yhteiskunta on tarjonnut sinulle, joita ehkä olet pitänyt itsestään selvänä?
vko 10: Kirjoittaminen siitä, mitä arvostamme ja suojelemme	Tarja on omistanut suuren osan ajastaan humanitaariselle työlle ja puolustaakseen kaikkein haavoittuvaisimmassa asemassa olevien oikeuksia.	Mitkä ovat sinun arvosi? Onko olemassa järjestöjä, jotka puolustavat näitä arvoja? Oletko jo jonkun järjestön jäsen tai haluaisitko liittyä johonkin mukaan?
21: Kirjoittaminen ja ihmisoikeudet 5: Naiset ja Työ	Tarjalla on työväentausta ja hän omaksui perheensä arvot: ahkeruus, kunnollisuus, rehellisyys ja oikeudenmukaisuus. Ensin opiskeltuaan yliopistossa juristiksi, hän työskenteli erilaisissa poliittisissa rooleissa ja lopulta hänestä tuli Suomen ensimmäinen naispresidentti (2000–2012). Poliittisen uransa aikana hän toimi aktiivisesti myös kansalaisjärjestöissä. Hän puolusti solidaarisuutta, ihmisoikeuksia ja rauhaa, sukupuolten tasa-arvoa ja toimi rasismia vastaan.	Luettele tyydyttäviä työkokemuksiasi. Valitse niistä yksi ja kirjoita siitä. Mikä teki työpäivästä miellyttävän? Mikä vaikutti siihen?

Lisätietoa roolimallista:

- Wikipedia artikkeli: https://en.wikipedia.org/wiki/Tarja_Halonen
- Henkilökohtainen kotisivu: <https://presidenthalonen.fi/en/>
- Dokumentti Rouva Presidentti (Madam President). <https://www.imdb.com/title/tt2167873/>

www.heroines-project.eu

Waris Dirie

Syntymäaika:

1965

Kotimaa:

Galkayo, Somalia

Hänen sanansa:

Elämässäni minun piti selviytyä monista vaikeista tehtävistä. Mutta tehtävästä huolimatta, kaikki oli kiinni omasta tahdostani. Ja juuri tämä tahto on tehnyt minusta sen, mikä olen tänään.

Lyhyt elämäkerta:

Dirie syntyi yhtenä kahdestatoista lapsesta paimentolaisperheeseen vuonna 1965

Galkayoon, Somaliaan. Suuri osa Dirien lapsuudesta kului perheen karjan hoitamisen sekä ruuan ja veden hankinnassa. Viiden vuoden ikäisenä hänet silvottiin, eli hänen kaikki ulkoiset sukupuolielimensä poistettiin. 13-vuotiaana hän pakeni autiomaahan Mogadishuun, välttääkseen järjestyn avioliiton 60-vuotiaan miehen kanssa. Hän jäi ensin sukulaisten luo, mutta ei voinut viipyä pitkään, koska hänen pakoaan miehen luota ei hyväksytty.

Yksi Dirien sedistä, joka työskenteli tuolloin Somalian suurlähettiläänä Britanniassa, etsi taloudenhoitajaa. Näin Dirie tuotiin Lontooseen, jossa hän työskenteli Somalian suurlähetystössä ilman palkkaa. Kun setä joutui lähtemään Lontoosta Somalian sisällissotaan, Dirie pakeni suurlähetystöstä ja asui ensin Lontoon kaduilla, myöhemmin YMCA:n asunnossa. Elantonsa hän ansaitsi siivoojana McDonaldsissa. Hän aloitti myös iltakurssit oppiakseen englantia.

Dirien elämä muuttui yllättäen 18-vuotiaana. Sattumalta hänet tavannut valokuvaaja Terence Donovan näki Dirieessä lupaavan mallin ja alkoi kuvata häntä ja silloin vielä tuntematonta mallia, Naomi Campbellia Pirelli-kalenteriin vuonna 1987. Siitä lähti liikkeelle Dirien malliura: hänestä tuli yhdessä yössä maailmankuulu huippumalli, joka esiintyi huippumerkkien kuten Chanelin, Levi'sin, L'Oréalin ja Revlonin mainoksissa.

Vuonna 1997, olleessaan malliuransa huipulla, Dirie puhui ensimmäistä kertaa Laura Zivin kanssa Marie Claire -lehdessä naisten sukuelinten silpomisesta (FGM), jonka hän oli kokenut viiden vuoden ikäisenä yhdessä kahden siskonsa kanssa. Samana vuonna Diriestä tuli YK:n naisten sukuelinten silpomista vastustava lähettiläs.

Hänen aloittaessaan kampanjan sukupuolielinten silpomista vastaan, monet afrikkalaiset naiset ja miehet moittivat häntä afrikkalaisten perinteiden ja kulttuurin pettämisestä. Vaikka palaute satutti, hän jatkoi kampanjaa, koska Dirien omin sanoin: ”Haluan Afrikan olevan turvallinen paikka kaikille lapsille, paikka, jossa tyttöjen sukupuolielimiä ei enää silvota ja tyttöjä ei traumatisoida. Heidän ei pitäisi joutua kärsimään sitä, mitä minun piti kärsiä.”

Myöhemmin hän vieraili äitinsä luona kotikaupungissaan Somaliassa. Vuonna 1998 Dirie kirjoitti ensimmäisen kirjansa, omaelämäkerran, yhdessä tietokirjailija Cathleen Millerin kanssa. Se oli nimeltään *Desert Flower*. Siitä tuli kansainvälinen bestseller ja myöhemmin kirjasta tehtiin myös elokuva. Myöhemmin hän julkaisi muita menestyviä kirjoja, kuten *Desert Dawn, a Letter to My Mother*, jossa hän antaa anteeksi äidilleen, sekä *Desert Children*, joista jälkimmäinen julkaistiin samanaikaisesti eurooppalaisen naisten sukuelinten silpomisen vastaisen kampanjan kanssa.

Vuonna 2002 Dirie perusti *Desert Flower* -säätiön Wienissä, Itävallassa. Säätiö kerää rahaa sukupuolielinten silpomisen maailmanlaajuisesta ongelmasta koskevan tietoisuuden levittämiseen ja auttaa silpomisen uhreja.

Hän on myös perustanut *Desert Flower Centerin*, joka on maailman ensimmäinen sukupuolielinten silpomisen uhreja kokonaisvaltaisesti hoitava lääketieteellinen keskus. Sillä on toimipisteitä useissa maissa.

Vuodesta 2016 lähtien Dirie ja *Desert Flower* -säätiön tiimi ovat päättäneet nostaa aiheen ”Koulutus Afrikassa” työnsä keskipisteeksi ja säätiö toteuttaa Sierra Leonessa tytöille silpomisen estämiseen tähtääviä kouluprojekteja.

Miksi hän on sankaritar?

Hän ei suostunut menemään naimisiin vastoin tahtoaan, vaan pakeni.

Hän on esimerkki resienssin voimasta. Vaikka hän on käynyt läpi vaikeita tilanteita (sukuelinten silpominen, vanhempien tahdon vastustaminen, pakeneminen, sukulaisen hylkäämäksi tuleminen, muutto toiseen maahan, kodittomuus, köyhyys ...), hän ei ole luovuttanut.

Hän antoi anteeksi äidilleen, vierailee hänen luonaan ja kirjoitti kirjan tästä anteeksiannostaan. Hän on käyttänyt menestystään ja saamaansa omaisuutta taistellakseen naisten oikeuksien puolesta.

Mitkä tekijät vaikuttivat siihen, että hän kasvoi roolimalliksi (esimerkiksi yhteisö, opettaja, tunnustaminen, sosiaalinen tarve)?

Tarve lisätä tietoisuutta ja ryhtyä toimiin naisten sukuelinten silpomisen ja pakkoavioliittojen vastustamiseksi (sosiaalinen tarve).

Hänen vahva päättäväisyytensä ja tahto hallita omaa elämäänsä.

Opinto-ohjelman teemat, joissa Waris Dirien tarinaa voidaan käyttää:

Aiheet (ohjaussuunnitelma)	Mitkä aspektit sopivat teeman käsittelyyn?	Miten käyttää tätä?
Itsetuntemus 2	Hän kirjoittaa omista kokemuksistaan ihmisoikeuksien rikkomuksista (pakkoavioliitto ja silpominen)	
Arvostuksen kohteista kirjoittaminen	Häntä voi käyttää esimerkkinä ihmisestä, joka on selvitynyt monista vaikeuksista vahvan tahtonsa avulla antamatta periksi.	
Kirjoitetaan siitä, mitä arvotamme ja haluamme suojella	Hän taistelee itsemääräämisoikeuden ja itsearvostuksen puolesta: omasta ja toisten naisten oikeudesta päättää omasta vartalostaan. Hän arvostaa mahdollisuutta päättää itse omasta tulevaisuudestaan ja pakeni pakkoavioliittoa.	
Ongelmista kirjoittaminen	Hän on kohdannut monia ongelmia, joten hänen elämäntarinaansa voi käyttää muidenkin ihmisten ongelmien pohdintaan.	
Menneisyyden kokemuksista kirjoittaminen	Hän kirjoittaa menneisyyden kokemuksistaan kertoakseen niistä syrjivistä perinteistä, joista naiset Afrikassa kärsivät ja vastustaakseen niitä.	
Kirjoittaminen ja ihmisoikeudet: Osallisuus ja johtajuus	Hän on naisten oikeuksien puolustaja.	
Kirjoittaminen ja ihmisoikeudet 2: Paikallinen/tuntematon tarina	Silpominen ja pakkoavioliitot ovat esimerkkejä siitä, kuinka kulttuuriset normit, uskomukset ja asenteet voivat johtaa naisia syrjiviin ja vahingoittaviin käytäntöihin.	
Kirjoittaminen ja ihmisoikeudet 3: Nähdäksi ja kuulluksi tuleminen	She's have a voice, she could have hidden her past experience but she decided to denounce and talk about that in loud voice to raise awareness against this discriminatory practices.	
Kirjoittaminen ja ihmisoikeudet 4: Lasten oikeudet	Dirie koki silvotuksi tulemisen lapsuudessaan. Hänen oikeuksiaan ei kunnioitettu.	
Naisten suojeleminen väkivallalta 1 ja 2	Silpominen ja pakkoavioliitto ovat esimerkkejä naisiin kohdistuvasta väkivallasta, joka on sosiaalisesti hyväksyttyä monissa Afrikan maissa, koska kyseessä on patriarkaaliseen systeemiin kuuluva perinne.	Nämä esimerkit naisiin kohdistuvasta väkivallasta voivat auttaa analysoimaan monia patriarkaattiin liittyviä aiheita ja tunnistamaan paikallisia, syrjiviä tai jopa väkivaltaisia paikallisia käytäntöjä, joita ryhmässä tunnistetaan

Kirjoittaminen muutosten keskellä	Hänen elämäntarinansa on hyvä esimerkki siitä, miten paljon ja useita kertoja elämä voi muuttua.	
Muutoksen esteet	Silpominen ja pakkoavioliitto ovat muutoksen esteitä.	

Käytettävissä olevia resursseja, joiden avulla voi esitellä tätä roolimallia:

Elokuvia ja dokumentteja:

- *A Nomad in New York* (1995) - BBC documentary about the extraordinary career of Waris Dirie.
- [Desert Flower](#) (2009) - The drama is based on the autobiographical novel and bestseller.

Kirjoja:

- Dirie, W. and Miller, C. (1998) *Desert Flower: the extraordinary journey of a desert nomad*. New York: William Morrow.
- Dirie, W. and D'Haem, J. (2002) *Desert Dawn*. London, Virago
- Dirie, W. (2005) *Desert Children*. London, Virago
- Dirie, W. (2007) *Letter to my mother*. Knauro
- Dirie, W (2010) *Schwarze Frau, weißes Land*. Wien, Droemer
- Dirie, W (2013) *Saving Safa: Rescuing a little girl from FGM*. London, Virago
- Dirie, W (2017) *My Africa - The Journey* . Desert Flower.

Musikaali

- “Wüstenblume” (2019) “

The desert flower foundation

- <https://www.desertflowerfoundation.org/>

www.heroines-project.eu

Yhteisrahoitettu
Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union